

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును. 310953

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేదీ బుధవారము { No. 103
రంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చిరపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బొటంబుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగ్గానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్: 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

అశ్చర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

మా ఔషధములవల్ల గుణములేనిచో సామ్యు వాప సివ్వబడును.
మా ఔషధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
కోగులకు, వికోగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

తరుణామృతలేహ్యము:- ఈ దివ్యౌషధము అంబర, శ్రేష్ఠమైన పవనాలికలు చేర్చి, మిక్కిలి శుద్ధ
ముగా తయారుచేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును. శుక్లవర్ణము, బల

హాసము, మాత్రవ్యాధి, నపుంసకత్వము మొదలగువాటికి తప్పక గుణమిచ్చును. మరియు ఉష్ణసంబంధమైన వ్యాధులు మూల
వ్యాధి, గోమేయా, మొదలగు శ్రీసంబంధమైన వ్యాధులు ఇన్ టెక్ట్ అవసరమలేకనే దీనిచే నివారణ యగును. శ్రీ పురుషులు
ఆబాల్యధులు సహా నిస్సంశయాగా నేవింపవచ్చును. 20 కు|| డబ్బి 1-కి ధర రూ 8.0-0.

1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రియల్ కంపెని లిమిటెడ్ నెం 10 యెన్ పై నేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యవారూడు అండు
బజార్స్ నెం. 18 బందరుపేట మద్రాసు, 3. వెంకటేశ స్టోర్స్, 578, పై కావకు రోడ్డు, తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.
4. సి. వెంకయ్యశెట్టి ఆ డు, బందర్స్. ఇనుము పెట్టె వ్యాపారం. 58, బ్రాడ్వే, మరియు నె. 10. రెడ్డిరామన్నపేట మద్రాసు.
ఆర్ పారసారధి శెట్టి, రాధాబాబు పొట్లబిడ్డలుయెడల, వైదాచేట, మద్రాసు. (1101)

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని, లిమిటెడ్

(1540)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునై టెడ్ ఇండియా లై ఫ్ అసూరన్సు కంపెని” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని
అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెని నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చ
వచ్చును”-“ఇన్సూరన్సు అబ్జర్వర్” లండను.

“స్వదేశి భీమాకంపెనిలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిబహు
కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫై నాన్ పియల్ రికార్డు” లండను.

కడకటిసారి 1000 కి ర్వు 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:- కమి
షను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. అంగ్రజ్జులకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, అంగ్రజ్జులకు ఫీఫ్ ఏజంట్లు, శ్రీకృష్ణవిలాసము,
గుంటూరు, లేక కె. ఎన్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

(953) వెల్లింగటన్ సినిమా

26.7-24 శనివారమునుండి 1-8-24 శుక్ర వారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలరు
డబుల్ సిరియల్ అక్రూజ్ ది ఒరిగాన్
ట్రయల్ ఐదవవారము ఎడ్డిపోలో అన్యత
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ స్టూడు గూడ చూప
బడును. (6 భాగములు)

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు

ఇది సూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారముల కెల్లా

ప్రఖ్యాతిజెందిన ఈ జిక్-జోకల్-
గడియారము కెల్లానిదేశము నుంచి
స్వంతమునకు తయారు చేయబడినది.
ఇది చూచుటకు అందముగాను, రేడి
యలాటి డయలుతోను ఎల్లకాల
మునకు సెత్తామస్ గడియారము
నకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడి
యారమునే కొనండి. వారికి వారే
రిపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడును.
కొద్దిరోజులమాత్రమే. ఒకపర్య
యము రప్పించిన తెలుసును.

ధర ఒకటికి రూ 2-8-0

ఏకకాలమున ఒకడజిక్ గడియారములను కొనువారికి
ఒక గడియారము ఇనాముగా ఇవ్వబడును.

అమెరికన్ రోల్స్ రాయిస్ రిఫ్టవాచ్ కి సంవత్సరములు
పూచీఇవ్వబడును. ధర 1-కి రూ 5-8-0

కె. నాదముని అండ్ సన్స్,

164 చై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు

జంపిరియల్ సినిమా తిరువళ్ళిక్కేరి

26-7-24 తేది శనివారమునుండి 1-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 5-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9 30 శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 2-15 కూడగలదు రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.

1 కామ్రేన్ కెడ్జుల్ డివిజన్ లో రుద్దిబడి. 2 స్టార్ సిల్లు అందరికి ఉచితమైన డివిజన్ కంపెనీ సుప్రసిద్ధమైన

ప్రమాదజయ బొంబయిలో ఆరువారముల వరకు వరుసగా ప్రదర్శింపబడినది. 1565

శ్రీ రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల-బెజవాడ

విద్యార్థులకు ప్రైవేటు యివ్వబడును

ఈ కళాశాలయందు అభిలక్షిత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలకును, ఆంధ్రా మహారాష్ట్ర విద్యాపీఠ పరీక్షలకును తగునట్లుగా విద్య గలపబడును. విద్య నభ్యసించవలసినకాలము 4 సం॥లు. ఈనెల 31 వ తేదిన ప్రవేశపరీక్ష జరుపబడును. ఎన్నుకొన బడినవారిలో సంస్కృత విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 10-0-0 నను, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 5-0-0 న చొప్పున యాన్న విద్యార్థి కేతనములు (ప్రైవేటు) యివ్వబడును. నియమితకాలములో కమిటీవారి అనుజ్ఞ పొందకుండా కళాశాల విడిచివెళ్ళవారు, తాము పుచ్చుకున్న సాము తిరిగి ముదరా, యివ్వవలయును. చేరదలచువారు యీలోపున దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును.

రామమోహన ధర్మ జ్ఞానశాల-బెజవాడ } శంకర వెంకటరామయ్య. 18-7-24 } సహాయకార్యదర్శి.

అతిమూత్ర వ్యాధిని త్వరలో

కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నొక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందపు నాయక వీధిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్ర వ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (అల్బమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినపథ్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహించిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్నిసంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును, కాఫీని మానితిని. నావ్యాధి కొంచెముకూడను కుదరలేదు. లేక నామూత్రమునందుండి తీపి, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమూత్రము తగ్గలేదు.

నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణా పుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బిని యన్ వీధి, నెం 72 రు గృహములో నుండు ండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. నదరు తేదీనుండి వరి యన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినముల లోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి కమముగానే యున్నదని తెలిపిరి. 1442

(ప్రకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి, 209 గోవిందప్ప నాయకవీధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టుము రు. 15 0-0

గాంధీ మహాత్ముడు

అద్భుత కర్మయోగి

జే.టి. సందర్శించుగారు 'మ్యాడరియంటు' పత్రికయందు టిటుల వ్రాయుచున్నారు:—

భారతదేశ యువకులు అచటి గాంధీగారిని కళ్ళపీరుడని పిలచెదరు. ఆయన మాహాత్మ్యమునందు వారికి విశ్వాసముగలదు. ఆయన నిగ్రహముతో నింకను జేయుచున్న కర్మఫలమే యీ మాహాత్మ్యమని వారు దలంచెదరు. ఈయన గావించుచున్న కర్మ కాండ అసంపూర్ణమైనను అనేక భావలలో వ్రాతబడినది. ఇయ్యది చాలముఖ్యమగుచేత దీనిని గూర్చి అనేక గ్రంథములు వ్రాతబడుచున్నవి. ఈకారణముచేతనే భారతదేశమున కావల యీమాహాపురుషుని గొప్పతనమును ఆయన సందేశాధిక్యమును పరిగాంచిన మహా నాయకులను పాశ్చాత్యులును ప్రాచ్యులును గూడ మనసునందుంచుకొనవలయును. ఇట్టివారి మూలముగనే మూడుసంవత్సరములు గాకముందే నాగపూరులో అభిలభార త దేశీయమహాసభ జరిగినపిదప, విప్లవరలుగ నుపద్రవము గలుగజేయు సమయమున గాంధీ నాయకత్వమును వహించినపు డు ఆకర్మయోగిమేరువ ప్రతిప్రయోగ ప్రపంచమంతయును మార్చుమోగెను. ప్రపంచములో నన్ని భాగములందును గాన్పించు నీయగ్రసరులు, భారత దేశములో ప్రాతంభమైన మహాసంరం భమునందు గాంధీ నాయకముగ పూరించిన పురాతన లేజన్సు యొక్క శక్తిని గనుగొనిరి. ఈసంరంభమువలన ప్రాచ్యదేశమందం టను ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధము గల్గినదని చెప్పవచ్చును. ఈమ హాత్మేజోశక్తివలన భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము రాగలదని వారు కనుగొనిరి. ఈశక్తియందు ఒక్క త్రిపుత్రపుష్కల శక్తి గూడయున్నదని వారు గనుగొనిరి. అట్టి అగ్రసరులు జేసిన పనులను చారిత్రకముగ లిఖించి యుండవలెను.

మహాత్ముని ప్రతిష్ఠ యెట్లు ప్రాప్తమైనది

నాగపురములో, భారతదేశము శాంతిసక్రమపద్ధతులను స్వాతంత్ర్యమునకై పనిజేయవలెనని నిర్ణయించిన మూడు మాసములలోనే న్యాయార్థుల కమ్యూనిటీ చరికి సంబంధించిన రెవరెండు జూజు హోమ్సు హోమ్సుగారు 'నేడు లోకోత్తర పురుషుడెవరు?' అను విషయమును గూర్చి ధర్మోపదేశము జేసిన పిదప యీభారత మహాత్ముని గూర్చియు ఆయన సదుత్తర చండిన దౌర్జన్యహిత అసహాయోద్యమము గూర్చియు సర్వ త్రవ్యాపించెను. ఇయ్యది ముఖ్యముగ వార్తాపత్రికలద్వారా జరిగెను. ఈ గాంధీ కర్మవీరుని చారిత్రమును యోగమును గూర్చియు, ఉపదేశములు కర్మలను గూర్చియు వ్రాయునపుడు అవి కాశ్యతముగ నుండునట్లు జూడవలెను. 1922 లో మిన్ బ్లాన్సివాట్సును ఒకచిన్న పుస్తకము వ్రాసెను. ఆమెకు అసహాయోద్యమ ప్రారంభమునుండియు ఆంధ్రవీరునిగలదు. భారతదేశమున కావల గాంధీమహాత్ముని సందేశముల అంతరా ర్థమును గనుగొని వానిని పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు వ్యాపింప సమకట్టిన శ్రీ నిరుపమానమైనది ఆ ఒక్క మిన్ వాట్సునే గాన్పించుచున్నది. దౌర్జన్యహిత సత్యాగ్రహ సందర్భము యొక్క ప్రథమసంవత్సర చారిత్రమును, భారతప్రబోధము నకు కారణమైన ముఖ్యవిషయములను ఆమెవ్రాసిన 'గాంధీనాయకపరివర్తన వాక్కు' అను గ్రంథమునందు చక్కగ వివ రింపబడినవి. ఈపుస్తకము 1921 లో వ్రాయబడెను. కాని అమెరికాలో దానిని ప్రకటించు వారెవరును గానకపోవుటచేత కలకత్తాలో నొక ఇండియన్ కంపెనీ తుదకు ప్రకటించెను. ఇయ్యది ప్రకటితమగుటకు కొంచెము ముందు హోమ్సుగారి ద్రవ్యమధ్యోపదేశము 'భారతదేశపు క్రీస్తు' అను పేరుతో నొకటి పునర్ముద్రితమయ్యును మరియొకటి 'గాంధీయుద్ధముపు ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యము' అని మరియొక టియు చెన్నపురినుండి ప్రకటింపబడెను. దీని పిదప నొక సంవత్సరమునకు హరి దాసు మజుందారుగారు (చికాగో) 'గాంధీమాత' యను పుస్తకమును వ్రాసి అందు గాంధీకార్య క్రమ ప్రారంభమును, చారిత్రకవిశేషమును, తత్పద్ధతులను, శాంతిసద్భావ మాతయగు మహాత్ముని జీవితచారిత్రమును వర్ణించిరి.

మజుందారు గారు భారతచారిత్రమునంతను క్లుప్తముగ సుపాఠాత్మకమునందు జెప్పినపిదప అధ్యాయములో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— "దేశములన్నియును ఐకమత్యము బొంది స్వాతంత్ర్యమును బొందిన విధమునగాక భారతదేశము జేయూర్థమున బోవుచున్నది. ఆంగ్లవిప్లవము రాజుతల గొట్టుటతో

ముగిసి నిరంకుశత్వముకన్న ప్రజలకు హక్కులున్నట్లుల స్థిరపర చెను. అమెరికా విప్లవమువలన సామ్రాజ్యకాంక్షపై ప్రభ స్వత్వములే గల్గెను. మజిలీ చెప్పినట్లుల శృంగివిప్లవము రాజ కీయములందు ప్రాచ్యేయములకుమతస్స మరేమియును గాదు. ...1917 రషియావిప్లవము మానవప్రతిష్ఠను కాపాడెను. నేటి భారతవిప్లవముతో మతప్రపంచమునందు రాజకీయములు ప్రవేశించి మానవునకుగల దివ్యజ్ఞానమును ప్రకాశింప జేయుచున్నది."

"మజుందారుగారు కొంతకాలమైనపిదప గాంధీవ్రాసిన 'భారత స్వపరిపాలనము' అను పుస్తకమును 'సముద్రముపై మతప్రపంచము' అను పేర ప్రకటించెను. దీనినే ఆయన క్రీస్తు మాంటు ఉపన్యాసమువంటి దనుచున్నాడు. ఈపుస్తకమును గాంధీ దక్షిణాఫ్రికానుండి ఇండియాకు ప్రయాణముజేయుచు వ్రాసెను. భారతీయులు దౌర్జన్యమును ప్రాత్యహించువారికిది ప్రత్యుత్తరమని ఆయనచెప్పెను. ఇందు ఈసర్వోత్కృష్టనా యకుని ఆధ్యాత్మిక సందేశము ప్రకటింపబడినది. గాంధీగారు చెప్పినట్లుల దౌర్జన్యముభానే స్వార్థత్వాగ మిందు జేర్పబడి నది. ఈమార్గము ఆత్మకష్టమధనమార్గము. దీనివల్లనే స్వత్వము లన్నియు జేకూరును. దీనికిని దండధరులై నిరోధించుటకును సంబంధములేదు. ఇది ఆత్మకక్షి సత్యాగ్రహము అనుకల్పి అన్ని వైపులను పడునగునందును. దాని నెఱెనను ఉపయోగింప జచ్చును. దానివలన ఉపయోగించువాడును, ఎవరిపై ప్రయోగింపబడెనో వాడునుగూడ కీర్తిని బొందెదరు. ఒక్క నెత్తురు చుక్కయైనను రాకుండ నెంతయో ముఖ్య ఫలితముల జేకూర్చును. అది యెప్పటికిని తుప్పుపట్టును. దాని నెవ్వరును దొంగిలించజాలరు. దానికి తొడుగేమియు వక్కరలేదు. సత్యాగ్రహముల కొకరికొక రికి పోటీ యెడతెగకుండ నుండును."

ఈపుస్తకము ప్రచురించినపుడే, యీఆధ్యాత్మికోద్య మముపై నింకను ఎక్కువ విషయములను డెల్పుటకో యన 'ఎంగుఇండియా'లో ప్రకటించినవ్యాసములో ముఖ్యమైనవి చేర్చి 1200 పుటల పుస్తకము ప్రకటింపబడెను. భారతదేశపుస్త కము ఇయ్యది అమెరికాలో ప్రచురింపబడెను. ఇయ్యది గాంధీనిగూర్చిన పుస్తకము గాదు. అది ఆయనయే. ఈపుస్తకము అన్ని భాండాగా రములలోను తత్వక యుండవలసినది. ఇందు ఆయన ఆదర్శము లను భావమును, ఆయన సదుత్తరమును ఉద్యమాభివృద్ధియు చక్కగ డెలుపబడినవి. ఈపుస్తకమునకు భారతదేశీయమహా సభాకార్యదర్శియగు గాజేంద్ర ప్రసాదుగారు వ్రాసిన పీఠిక లన నియ్యది నాయకుని నిర్బంధకాలమువరకును అసహాయో ద్యమచారిత్రమును డెల్పును.

ఈపుస్తకము సత్యాగ్రహమతగ్రంథ మని చెప్పటకన్న నెక్కువ ప్రస్తుతిపజాలము. ఈపుస్తకముయొక్క ప్రాముఖ్యము మున్ముందగుగాని తెలియదు. అప్పటికి ఈసందేశము యొక్క ప్రాముఖ్యముగూడ మానవజాతికంతకును తెలియను. ఆధ్యాత్మికప్రబోధమును గాంచి స్వాతంత్ర్యమును బొందినభార తీయుడు యీపుస్తకమునందు శాంతిసద్భావముల సందేశమును కుందుచున్న ప్రపంచమున కొసంగెను. గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినట్లుల "అసహాయోద్యమము ప్రతిజేదక నుండియు బోధింపబడ నుద్దేశింపబడినది." ఈ సందేశభావమును గుర్తించినవా రెవరును గాని దీని నెందుకు బోధించుట యనజాలరు.

ప్రతిపూలముగ నున్న శక్తులను నిరోధించునపుడు త్రోపుదులును అంగీకారములును ఎన్నియో గల్గి చుండునని మతములన్నియు బోధించునను సంగతి తెలిసినపుడు మంచితో సహకారము జేయుటవలెనే చెడునతో అసహకార ముచేయుట గూడ అవసరమని చెప్పినపుడు గాంధీపూట సత్య ముని తెలిసికొనవచ్చును. ఆయన యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

"అసహకారమనగా దేశము ప్రభుత్వమునకు నోటిను నిచ్చుట. అనోటిను ఏవనగా ఈదేశ మికమిద మీరు చెప్పినట్లు వినియుండజాలరు. ప్రభుత్వమువారు మాయుష్టము వచ్చిన వరకులమిద మాతో సహకారము జేయవలయును. ఇట్లు చేయుట మంచి ప్రభుత్వముయొక్కగర్వమై యున్నదనియే. దేశము నిరపాయకరమును, ప్రకృతిసిద్ధమును, మతధర్మమునగు అపార సహాయసిద్ధాంతమును, ఆస్వాభావికమును, మతవిరుద్ధమునగు శార్జన్యసిద్ధాంతస్థానమున నునిచెను.

ఈపుస్తక మొక్కటియే గాంధీపూరుభాడు గాదు. ఇందు ఆయనతత్వమును ఆయనకార్యక్రమమును మాత్రముగలవు. దీనిమూలమున అన్యాయముగ ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి ప్రపంచములో నెడద భాగముయొక్క రాజకీయ భౌతికా

శివార్థికి అటంకముగనున్న ప్రభుత్వముయొక్క లోపములను ప్రపంచశాంతిని కలవరపరచిన వానిని గూర్చి చర్చ బయల్పడ లేనది. ఈపుస్తకమునందు గాంధీ విమర్శకుల ప్రత్యుత్తరములు గూడ గలవు. ఈపుస్తకములో చివరభాగము చాల ఉపయోగకరమైనది. సర్ విలియం విస్సెంటుగారు అసహాయాద్యమును విధ్వంసకమైనది. నాకు తెలిసి నంతవరకు అందు నిర్భాగకీ లేదు. అనిశ్చిన్దానికి గాంధీయెట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెనో చూడుడు:— “సర్వముకొరతలో ఆరోగ్యబీజమున్నటులే యావిధ్వంసకాద్యమునందు నిర్భాగ బీజము గలదు. మద్యపాన నిషేధము విధ్వంసకమా? అన్ని చోట్లను బయలుదేరు జాతీయపాఠశాలలు విధ్వంసకములా? వేల కొలది రాజులు వేతపురోభివృద్ధిని ద్వంసముజేయునవా? వాని వలన లాంకమైదనుండిగాని జపానునుండిగాని వచ్చు విదేశాధికారము నాశనముగను.”

అందు సహాయాద్యము ధర్మబోధమును నిర్భాగము మును కృష్ణముగ నిట్లు చెలుపబడినది. “దౌర్జన్యమును దౌర్జన్యముతో నెదుర్కొనుట భారతదేశ స్వభావములేదు. అందుకు సిద్ధముగనులేదు. భారతదేశము క్షిప్రముగ లేదనుట నిస్సహాయమై యున్నదని గాకపోవుచేతనే. భారతదేశ మిప్పటి కెన్నియుగముల నుండియో దౌర్జన్యమునకు ప్రతికూలముగ నుండెను. ఒక్కమున్న చుక్కపడి శుద్ధజైన భాగమును మలినముజేసినట్లే కొద్దిపాటి దౌర్జన్యమైనను శాంతమును భంగపరచును. కాని రెండును బయటనుండి వచ్చినవేగాన త్వరలోనే తొలగింపవచ్చును. భారతదేశమునకు దౌర్జన్యమును నేర్పి స్వరాజ్యమును దౌర్జన్యము ద్వారా సంపాదించుటకు యెన్నియో యుగములుజుట్టును.”

గాంధీగారి విడుదలకాటికి సరిగా మద్రాసులోని గజేత కంపెనీవారు మరియొకపుస్తకమును ప్రకటించిరి.

ఈ పుస్తకము గాంధీ దౌర్జన్యరహిత నిరోధము అను పేర మిస్ వాట్సును గారిచే వ్రాయబడినది. ఆమె మొదటి పుస్తకమువలెనే దీనిని గూడ యిచ్చు నెవరును ప్రచురించుటలే దనిరి. ఆ పుస్తకమునందు క్రీస్తు తనవాత మరల అంతటిమహాత్ముని అభిప్రాయములు క్రోడీకరింపబడినది. మినువాట్సును భారతశాంతి విప్లవమును పూర్తిగ నెరింగి అచటి పుస్తకములను చదివి యుండుటచేత యావిషయమై శివదగినదై యున్నది. ఆమె ఉపాధ్యక్షములో నిట్లువ్రాసెను:—“ఈ పుస్తకములో నేను భారతదేశమందు జయప్రథముగ జరుగుచున్న అపూర్వమగు నుద్యమభావమునే గాక తద్రహస్యమునుగూడ పూర్తిగ చెలుప బ్రయత్నించితిని... ఈ పుస్తకమును సమకూర్చుటకు ముఖ్యపరమ. ఇట్టి ఉద్యమమునకు విపరీతార్థములు గలుగజేయుటకు జేయుటయేగాక యిందిమిడియున్న మహాసత్వధర్మము నేడు చాల అవసరమైనది. గాంధీ తనసందేశము మానవప్రపంచమున కంతకునని చెల్వెను. ఆయన భారతదేశము నకావల ప్రపంచమునంతను అనలోకించుచున్నాడు. అవకాశి అపకారముగాక ఉపకారము జేయుము అని ఆయన బోధించుచున్నాడు.”

ఇట్టి పుస్తకము లెన్నియో ప్రకటింపబడినను గ్రంథకర్తల అభిప్రాయములు వేర్వేరుగ నుండుటవలన యిదియు ప్రశస్తమైన దనవలయును. మాసపత్రికలు దినపత్రికలు అనేకము లు అన్నియును సంపాదకీయ వ్యాసములలోగూడ తమయభిప్రాయముల ప్రకటించినవి. అవి ఇందుజేర్పబడెను. అందరును యథా శక్తి యీ పనినిజేసిరి. ఈ పుస్తకమునందు ఆమెరికా, ఇంగ్లీషు, ఇండియను అభిప్రాయములు గూడ ప్రకటింపబడినవి. తుదకు ఉచితరీతిని హోమ్సుగారి సుప్రసిద్ధిప వ్యాసమును రెండు జేర్పబడినవి. వీనివలన యీ దేశమునందున యూరోపంతటను గాంధీపూరుషుని చాత్రిత్రము విస్తరించి పోయినది. ఈ ఉపవ్యాసముల పిదప, ఆమెరికాలో భారత సమస్యలకునుకూలవాదమును గలుగజేయ సహాయము జేసిన లజపత్రాయి, సయ్యదు హుసేను, తారక నాథదాసుగారల వ్యాసములును భారతతేజులలో రాబ్రహ్మచర్యులవెట్టు, వార్ధను ధామను, జే. టి. సందర్లండుగారలవ్యాసములును ప్రకటింపబడినవి. రోమియను రోమండువలె మినువాట్సునుగూడ గాంధీ తత్వమును పూర్తిగ గ్రహించి సానుభూతితో వ్రాయుచుండును.

ఇకను చివరకు యీ భారత కర్మపీఠనిగూర్చి గాంధీ మహాత్ముడు అనుపేర పుస్తకముగ సెంచెరిమాగజనులో రోలండుగారు వ్రాసిన వ్యాసములు మూడుగలవు. అవి మొదలు ప్యారిసులో ప్రచురింపబడి విస్తారముగ జరువబడి యూరోపులోను ఏషియాలోను చక్కగ విమర్శింపబడెను. గాంధీతత్వమును చక్కగ గ్రహించి రోలండుగారు ప్రద

ర్శించినవిధము నెవ్వరును వ్యాయముగ విమర్శింపజాలరు. ఈ గ్రంథకర్త భారతరాజకీయవిధానవివరములను 1920 లో ప్రారంభమునుండియు అద్భుతముగ గ్రహించెను. అంతేకాక ఉద్యమభావమును గుర్తించెను. ఆయనగూడ యెవరినిగూర్చి వ్రాయవలెనో అట్టి ఆదర్శభావములు గలవాడగుటచేతనే వ్రాయుట సులభమయ్యెను. భారతీయుడు వ్యాసశాసననిర్మాత గాక “నూతన మానవజాతినిర్మాత” యని ఆయన భావించును.

గ్రహణకీ బాగగ లేనివారు గాంధీయేదో సాధ్యముగాని దానిని కోరుచున్నాడని తలంచెదరు. కాని రోలండుగారు మాత్రము ఆయన మనస్సును బాగగ కనుగొనెను.

గాంధీయేవరిగాని యయ్యగల దానికన్న యెక్కువ నీయుమనికోరడు అని ఆయన చెప్పెను. ఎంతయో జనసంఖ్య యున్న భారతదేశమున కిది యెక్కువయే. మొదటి నుండియు గాంధీయు భారతదేశమును ఒడంబడిక జేసికొనెను. ఏమియు మాటలు లేకుండనే ఒకరినొకరు చెలిసికొనిరి. భారతదేశము నుండి నేమి కోరవలెనో గాంధీకి తెలియును. గాంధీ యేమికోరినను యిచ్చుటకు భారతదేశము సిద్ధముగ నున్నది.

గాంధీని భారతదేశమునకును స్వరాజ్యపర్యము నుమానమైనది గలదు. ‘దేశముయొక్క ఆదర్శము స్వరాజ్యము గాని అహింసగాదని ఆయన జెప్పుచున్నాడు.

సత్యాగ్రహధర్మము బోధించినపుడు గాంధీ తనప్రజలకు వారినిజన్మభావమును నిగూఢమైయున్న బలమును ప్రకటించినపుడు ఆయనవిజ్ఞానాతీతము తెలిసెనని రోలండుగారు జెప్పుచున్నారు. గ్రంథకర్త లనేకులు జేసినటుల యీశ్రాంతి విలేఖకుడు గాంధీగారి సత్యాగ్రహమును శాంతనిరోధమును ఒకటియని కలవరపడెడు. ఆయన యావిషయమై గట్టిగ వ్రాసెను. “గాంధీయద్యమమును శాంతనిరోధమని పిలుచుటకున్న గొప్పతప్పుండబోదు. నిరోధ పురుషావతార మైనట్టియు, విసుపులేకుండ పోరాడునట్టియు యాయనకన్న శాంతమన్నభయ మింకొకరికుండదు. ఆయన ఉద్యమమంతయును నిద్రామైనట్టిగాక చురుగనుండు నిరోధము. దీనివలన దౌర్జన్యముగాక ప్రేమవిశ్వాసత్యాగములే బయల్పడెదను. ఈ మాడు శక్తులును సత్యాగ్రహ మనుమాట యందిమిడియున్నవి.”

రోలండుగారు గాంధీ శ్రీప్రశంసను జూచి ఆనందించును. గాంధీ తన భార్యతో మొదలుబెట్టి శ్రీలను గూర్చి చెప్పుచు వారు చాల తెలివిగ సహాయము జేయుదురనియు, వారిలోనే ఆయనకు కొందరు కిష్కరాం ద్రైరనియు ఆయన చెప్పుచున్నాడు. గాంధీ యిట్లు వ్రాసెను:

“అదవాండు పనిజేయుటకు పుట్టలేదు. వారు మానవ జాతిలో ఉత్తమపక్షమువారు. రెండు జాతులలోను ధీరతరమైనవారు. ఇప్పటికిని వారు మానవులతో సమరతో అణగియుండి కష్టములను అనుభవించి త్యాగముల జేయగల్గుదురు. పురుషుడు తనకేమియో యెక్కువ తెలుసునని గర్వపడుదానికన్న శ్రీ అలోచించి చేయుపని యెక్కువైనది.”

రోలండుగారు గాంధీగారు రాజకీయములలో నిగుటకు కారణములను చెల్పుచు ఆయన జెప్పినమాటలనే యిట్లు పరిచెను.

“నేను రాజకీయములలో పాల్గొనుచున్నట్లుండనయెడల కారణము నేడు రాజకీయములు పామువలెకాళ్లకు చుట్టుకొని యుండును. ఎంత ప్రయత్నించినను వానినుండి తప్పించుకొనజాలరు. నేను ఆపాముతో పోట్లాడగోరెదను. రాజకీయములలో మరేమును ప్రవేశజేర్చువలెనని నేను గోరుచున్నాను.”

ఈవిజ్ఞానియగు పరాసుదేశీయుడు టాగూరు కనుగొనలేకపోయిన నిర్భాగకీని అసహాయాద్యమునందు కనుగొనె

ను. అసహాయమున గా పాపము కాశ్యోతముగనుండునటుల జేయుటకు సహాయముజేయ తీరస్కరించుటయే. ఈతీరస్కారముజేయుటకు భారతీయులనును మారవలయును. వారికి స్వతంత్రముగ జీవించెదమను యిచ్చగలుగునటుల జేయవలయును. భారతదేశము కాదు అనిచెప్పక కిని కోల్పోయెను. దానిని గాంధీ మరల కలుగజేసెను.

రోలండుగారు రింకను యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. “ఈప్రజలు పూర్వాదర్శములకు బద్ధులైయుండెదరా? చుట్టుకొనియుండు ఆదర్శముల కనుకూలముగనున్నను లేకున్నను విజ్ఞానమునది ఆసలండు నెడల ఆవిజ్ఞానపురుషుడు తనజాతికి ఆకాలమునకు తగినటుల పునిజేయుచుండును. మహాత్ముడిది యంతయుజేసెను. ఆయన అహింసధర్మము రెండువేలయేండ్లనుండి భారతదేశము నందు లభితమైయుండెను. మహావీర, బుద్ధ, సుహానుమాలును వైష్ణవమతమును, ఈధర్మమును లక్షలకొలదిమంది ది కి బోధించిరి. గాంధీ యిందు పీఠత్యమును జొప్పించెను. ఛాయామాత్రములుగనున్న పురాతనశక్తుల నాయన యుజ్జీవింపజేసెను. ఆయనయం దానక్తు లావిర్భవించెను. గాంధీమాటయే గాక ఆదర్శపురుషుడు ఆయనయందు ప్రజాభావము మూర్తీభవించినది. ఇప్పుడు భారతభావము దేవాలయములందును అడవులలోనుండి బయల్పడెదలచుండునెడల అందు ప్రపంచమునకు కావలసిన సందేశమున్నదనవలయును. ఈసందేశము భారతదేశమును దాటి చాల దూరముపోయినది. దీనిని భారతదేశమొక్కటియే నిర్మింపగలెను. దీనివలన దేశముయొక్క గొప్పతనమునకును త్యాగమునకును గూడ భంగము గలుగవచ్చును. అది దానికి చిలువగావచ్చును. అవిశ్వాసమును నిర్ధరించువా రెవరు? అవిశ్వాసవాయమగు ప్రపంచమునం దది యెట్లుసాధ్యమగును?

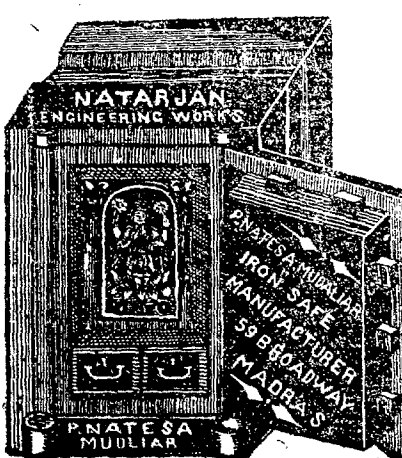
రోలండుగారు యీప్రశ్నలకు స్వయముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నాడు. “విశ్వాసము కర్మఫలన ధృవపడును.”

ఈమహాగ్రంథమును వ్రాయుటకు గ్రంథకర్త కుత్యాహము గల్గించినది కర్మవీరుడే. ఈకర్మయే శివయందు జెప్పినటుల సింహాను కర్మగావలయును. గాంధీ జెప్పినటుల ఆత్మగౌరవమునకు స్వార్థత్యాగమే మార్గమని రోలండుగారు గూడ ననుచున్నారు. వీరిద్దరికిగలప్రేమయే ప్రపంచములలో నెల్లకెక్కవైనది. ఈశాంతిసందేశప్రియుడు తుదకు పౌరదయస్కూర్తిగా జెప్పిన యీక్రిందిమాటలే ఆయన మాహాత్మ్యమునకు నివర్తనములగుగాక.

“ఒకటిమాత్రము నిశ్చయము. గాంధీ ఆత్మవిజయమందును; లేదా యెన్నియో శతాబ్దములక్రింద మెప్పుడూ, బుద్ధ అనతారములు దాల్చి నూతన మానవజాతిని నూతన మార్గమున నడువగల జీవితధర్మముయొక్క అనతారములై నచ్చి పని జేసినటుల యాయన ఆత్మగూడ మరల ఆవిర్భవెల్లగలడు.”

క్రీష్ణగిరి డి. మునసబు కోర్టులో
O. P. 12/1924
వాది:—నంజమ్మ.
ప్రతివాది:—గోవిందప్ప.
వైదానా వాది నంజమ్మ తనమొగుడి లావాదేవి ఎనూలు చేయుటకు నాన్సు సర్టిఫికేట్లు గావలెనని దావాతెచ్చినది. అది 15-8-24 లో వాయిదా వీక్షింపబడినది.
ఆక్షేపించువారు ఆదినం ఆక్షేపించవచ్చును.
కె. రామస్వామయ్యంగార్ బి. ఎ., బి. ఎల్.
వాదితరపున షక్కిల, క్రీష్ణగిరి.

న ర న ము

దృ థ మై న ది

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోలపరేటీస్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

న మ్మ క మై న ది.

పి. న లే శ మొదలియారే,
ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్తేటరు,
59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగువారు. రైనుమిల్లులకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరఫరాగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పకొత్తేటి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరమాల (వాసిన బయట) వ్రాయబడును.

లోకమాన్య తిలక పండిత నెహ్రూగారి ప్రశంస

పూనా మునిసిపాలిటీయందు లోకమాన్యని విగ్రహమును బహిరంగపరచునపుడు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి దీక్షనువరించి ఉపన్యసించిరి.

భారతీయుడు చేయవలసిన పవిత్రకార్యము తెల్లవాటిలో ముఖ్యమగును. యీ కార్యము జేయుచుంటే నాకవకాశమిచ్చినందులకు మిమ్మెల్లరను అభినందించుచున్నాను. వేలకొలది ప్రజలతో పూజింపబడుచున్న విగ్రహమును ఆరాధించుటయందు నాయకత్వమువహించుట ఉత్కృష్టగౌరవమును. బాలగంగాధర తిలకగారు తన జీవితకాలమునందు కీర్తియనుదేవాలయమునందు ఒక బంగారు గర్భగుడి నిర్మించుకొని యుండెను. ఆయన గొప్పతనము తెలియజేయుటకు ఇప్పుడెట్టి మార్పును పలకలనై త్రాతలు అవసరము. కీర్తి శేషమైన ఆ కాలమునందు మన ప్రేమ విశ్వాసములు ప్రకటించి వెనుక వచ్చు తరమువారి కంఠజేయుట మన విధియై యున్నది. ఈ విగ్రహమున కైన ఖర్చుజేయుటకై ప్రభుత్వమువారు మునిసిపలు కౌన్సిలరులకై దావాజేసినట్లు, కేసు తీర్పు అనలోపున ఖర్చులు నిలుపుజేయవలెనని ఇంజనీర్ల గూర్చియు కెల్లాగుగారు చేపట్టెను. తేను వివరణయందుండుటచే విమర్శించుట కేయము నీలులేదు. కేసులో ఏపార్టీవారి శ్రేణిగూర్చి గతినను, నిశ్చయము సంప్రదింపబడిన పార్టీయగుటచే యెదురుదండగూడ దేశాభిమానము జూపు ఈ కార్యమునకు అంగీకరించు ననియే నానమ్మకము. ప్రభుత్వమువారి ముచ్చేదనను కోర్టువారికి తీర్పుజేప్పినను ప్రజలయెడలను వారు గౌరవించు ఆచరణయని యెడలను తనవిధిని నిర్వహించితిమను సంతోషము కెల్లాగుగారి కుండ వచ్చును.

“వీరాధిపీరుడు”

తమపాఠశాలలో అగ్రగణ్యుడగు తిలకగారి స్వరూపవిగ్రహమును దేశమునకు ప్రసాదించుటలో పూనానగరపు మునిసిపాలిటీవారు ఆయన జీవితమునుండి తా మెట్టిపాఠములను నేర్చి యుండగా తెలిపిరి. వీరాధిపీరులలో తా నొకడయినను ఆయన గొప్ప వీరాధిపతియని మన మెరుంగుదుము. శివాజీనిగూర్చి ఆయన యిట్లు తెలిపియుండెను.

“మానవస్వభావమునందు వీరాధిపతి బాగుగ నాలుకొనినది. స్వదేశీ పీఠమున ఆరాధించుట చే మనము స్వలం దు జనించు ఉత్సాహజలమునకు తగిన రాజకీయాభిలాష యుండవలెను. ఇట్టితరీ హిందూదేశచరిత్రలో శివాజీయొక్కదే పీఠము, దేశమంతయు దుష్పరిపాలననుండి తప్పించుకొన అవసరపడుచున్న సమయమున ఆయనజన్మించెను. తన ఆత్మత్యాగము ధైర్యముచే భారతదేశము, పాపాత్ముల నిలయము గాదని ప్రపంచమునకు రుజువుజేసెను.”

పూర్వకాలపు పీఠనిగూర్చి ఆయన అట్లు పలుకునపుడు ప్రస్తుత కాలమునందు అట్టిపీఠము యీదేశమునకు తన రూపమున ప్రసాదించుచున్నానని ఆయన యెరుగడు. ఆకొద్దిమాటలలో లెన్ను తాను వెల్లడిజేసికొనుచున్నట్లాయన తెలిపి కొనలేదు. దుష్పరిపాలననుండి తప్పించుకొనుటకు దేశము ప్రయత్నించు సమయమున బాలగంగాధరతిలక జన్మించలేదా? తన స్వాధీనత్వము, ధైర్యములవలన భారతదేశము పాపాత్ములకు నిలయముగాదని వెల్లడిజేయలేదా? ఈ ఉపమానమువలన ప్రతిపూరితమగు తావిచ్చుచున్నానని నేనెరుగుదును. కాని నేనామాట తప్పుజాలను. 17 వ శతాబ్దమున ధన్వంతరీరాసంరక్షకార్థమై సమరములు జరుగుచుండినప్పటికి అప్పటి ఆక్రమపాలన, 19, 20 శతాబ్దములలో ములను స్వదేశమునందే పరివారస్థితియందుంచిన యీశాంతపాలనముకన్న తక్కువ హానికరమని నేను దృఢముగ చెప్పగలను. సత్యమేమన తిలకగారివారాధించుటచే మనలో జనింపగల రాజకీయాదర్శబలము మనకు ఆవశ్యకమైయున్నది. అందుచే ప్రజలలో అట్టి ఆదర్శముల గలుగజేయగల విగ్రహమును ప్రసాదించినందులకు కెల్లాగుగారిని, వారి సహచరులను అభినందించుచున్నాను. వీ భారతీయులగునీ తిలకగారి విగ్రహమును కన్నెత్తి చూచినపుడు దేశసేవయందు తన విధినిగూర్చి స్ఫురించుకొనకయుండునని నేను నమ్మును. విగ్రహమును చెక్కిన శిల్పి నకుగారి సామర్థ్యము కొనియాడుదగ్గది. స్వదేశనాయకుని విగ్రహము స్వదేశ

శిల్పిచే తయారు చేయబడగా మనము ఆరాధించుట యను విషయము ఈ ఉత్సవమున కంతయు వన్నె తెచ్చుచున్నది. ఆయనజీవితమునందలి గుణపాఠము

మనవిధుని చక్కలను అనేకమంది గొప్పకవులు వక్రలు వివిధరీతుల కొనియాడియుండిరి. నేను జెప్పునదేమాల. కాని ఆయనజీవితమునందు నేను నేర్చుకొనిన గుణపాఠముగూర్చి యందుక వివరింపబడుటకు అనుజ్ఞ చేడదను. ఘనమైన వక్రయనియు, పండితుడనియు, ధీశాలియనియు అతనికి కీర్తిగడించిన ఆతని బుద్ధిశక్తిలవనగూర్చి గాని, ప్రారంభచరిత్రను గాని జెప్పుచు కాలయాపనము జేయును. ఓరియను, ఆర్మిటికు హోము, గీతారహస్యమును గ్రంథరాజములు తిలక మహాశయుని అసామాన్య మేధాశక్తినుండి అప్రయత్నముగ వెలువడిన పంటల పంటివని అరవిందమోహగారు చక్కగ వర్ణించియుండిరి. ఏమన ఆయనజేప్పినట్లుయీ గ్రంథములన్నియు నిర్బంధములో వ్రాసినవి. ఆయన నియమించుకొనిన పనినుండి తప్పింపబడి, నిర్బంధముగా వ్రైదునం దుంచబడినపుడు తీరికగలిగి వ్రాసినవి. విశ్రాంతి లేకపాటుబడు యీదేశ సేవకునకు అప్పుడుగాక తీరికదొరకుదు. ఈసందర్భమున మనము నేర్చుకొనవలసిన ముఖ్యవిషయ మెందగులదు. భారతదేశచరిత్రలో ధనము, సాఖ్యము, సంపదలను త్యజించిస్వాధీనత్వముజేసిన కథనములను మనమెన్నియో యెరుగుదుము. కానివీదియు తిలకగారి స్వాధీనత్వమును బోలిలేదు. దేశసేవకుగాను, జ్ఞానశక్తిని ధారవోసిన వారేమనలేదు. జలనిధిలో ఉటవలే ఉప్పొంగి వచ్చుచున్న జ్ఞానాధిక్యతను అచామగొని సామాన్యప్రజలమధ్యబడి పనిజేయు మొదలిడెను. ఆర్మిటికు హోము, గీతారహస్యము వ్రాసిన పండితునకు గ్రంథరచన వెనుకబెట్టి సామాన్య వార్తాపత్రిక ప్రచురణకు బానుకొనుట మామూలువిషయముగాదు. ఈ ఉత్కృష్ట గ్రంథములు, వ్రైదులో అనేక నిర్బంధములకధ్య వ్రాయబడినవే యీ రీతిగానున్నచో, ఆ మహాపండితుడు నేర్చుకొన్న గొప్పసామానందు దీక్షగా వ్రాయబూని కూర్చొని వ్రాసినచో యింకెంతటి పునాభిప్రాయములను ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేసి యుండువా? మన మాహింపజాలము.

రెండు అర్హతలనులమధ్య తాను స్వీకరింపజలసిన స్థానము తిలకగారు ఎంచుకొనవలసి యుండెను. ఒకటి యీ పుణ్యభూమియందు అభివనించియుండిన ఋషి పుంగవులతో సరిధమానముగ గౌరవస్థానము. రెండవది అతనిబోటి ప్రజాసేవకునికి తప్పని కారాగృహవాసము. ఆయన రెండవస్థానమును గోరెను. మతము వేదాంతము సాహిత్యకాస్త్ర ప్రపంచమున చేరగల తనజ్ఞానబలమును ఆణిదీయించి, వ్యవసాయదారుని ప్రకారతరులలోకువ యగునట్లు జేసివైచెను. కొంతకాలమును కేసరి పత్రికకు వినియోగించి దానిద్వారా మహారాష్ట్రదేశ మంతటను తనరాజకీయవేదాంతమును వెల్లడిజేసెను. కాని యీ కాలవై పరిత్యక్తమును గమనింపుడు. సంస్థాపకుడగు తిలక మరణమునకు రెండేండ్లు పూర్వము శివాజీఉత్సవము రాజద్రోహపునర్యగా ప్రభుత్వమువారిచే పరిగణింపబడినది. ఆయన మరణించిన రెండవేండ్లు వేల్పుయనరాజగారువచ్చి శివాజీ స్మారకచిహ్నమునకు శంఖుస్థాపన గావించిరి. అప్పుడు శివాజీని మహారాష్ట్ర బెన్నుత్యకారకునిగా గుతించెను. ఆయన కేర పనిజేయుచున్న సమాజమును కొనియాడెను. ఈరీతిగా 1918 రాజద్రోహములని ప్రకటింపబడిన ఆదర్శములే 1922 సంవత్సరమున చక్రవర్తిమారునిచే అంగీకరింపబడినవి. ఆ రీతిగనే మన మికముందు తిలకగారి ప్రపంచమున “స్వరాజ్యము నా జన్మసాక్షు” అను ఖేరిమోతతో వాంఛితముల నీజేర్చుకొండము.

తిలకగారి జీవితపరమార్థము

ఒక మహాపురుషుని జీవితకాల చర్యను వర్ణించుటకు అనేక గ్రంథములగును. కాని, “తిలకగారి జీవితపరమార్థ మేమని”నన్నడిగినచో “అది యెల్లరకగవడుమ నేయున్నదని” నేను చెప్పగలను. నేడున్న రాజకీయ చర్యలన్నియు ఆయనచే ప్రారంభింపబడినవో లేక, ఆయన బోధనలచే అభివృద్ధి గాంచినవో అయియున్నవి. భారత దేశీయమహాసభను పించి, అనేక ప్రతిపూరితరీతుల మధ్యకూడ కొనసాగించిన దేశాభిమానులపట్ల అగౌరవముగ నేను మాట్లాడుటలేదు. కాని తిలకగారు శ్రద్ధవహింపక పూర్వము కాంగ్రెసులో ప్రాణ మెక్కడగలదు? దేశములో కల్ల విద్యాధికులనదగ్గ కొలదిమంది సాలునకొకసారిగూడి స్వతంత్ర పాశ్చాత్యదేశముల అదర్శములను, బాని సత్వమునందున్న యీ భారతావనిని ప్రజేతెట్లు ఆలోచనలు జేయుచుండెడివారు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్య వాంఛ

ప్రజలలో కలుగజేయుటకు ప్రథమమున తిలకగారు పూనుకొనిరి. ప్రజల స్వరాజ్యమునగా విద్యాధికులను కొద్దిమందికి యెక్కున స్వాతంత్ర్యముకాదనియు, ప్రజాసామాన్యము హక్కులు సౌకర్యములు యెక్కువగ పాటించబడుటయనియు తిలకగారు ముందుగా ప్రకటించిరి.

అరవింద ఘోషగారు తెలిపినట్లు “మందముగా శాంతముగా, ధీరముగా ఆలోచించు యోగ్యులవలె నిచారించు జాతీయ సభ మాంధ్యమును తిలకగారు తొలగించిరి. 1916 లో లక్నోలో సమన్వయము కుదురులోపుగా ఆయన పట్టుదలతో పోరినవిషయమును నేనిప్పుడు చెప్ప నుద్దేశించలేదు. కార్యక్రమమును వెల్లడుటకు నాలుగుసంధ్యములుగా స్వరాజ్యము జాతీయవిధ్య స్వదేశీ బహిష్కరణము యీనాలుగు యుండవలెనని ఆయన యెంతయు పట్టుబట్టి వాదించెను. ఈవాదము ఆయన పట్టుదలను తెలియజేయుచున్నది. చివరకు 1917 లో ఆయనసమన్వయమున కంగీకరించుట, ఆతనిలో కార్యసాధనశక్తిని రాజనీతిజ్ఞతను వెల్లడిజేయుచున్నది. అవసరమగు స్వల్పమార్పులకు అంగీకరించు స్వభావముగలవాడని స్పష్టపడినది. ఆయన నీ చిన నాలుగు విషయములకు యుష్మడు గాంధీమహాత్మునియను రణమైచిన అసహాయాద్యములను వ్యత్యాసము లేదు. నిర్భాకార్యక్రమములయందు (చర్యతప్త) జాతీయవిధ్య స్వదేశీయను పదములం దిమిడియున్నది. అభివృద్ధిమార్గ సహాయనిర్వాహక మనునదియే బహిష్కరణము. ఆయన దీనిగూర్చి చెప్పిన కొన్ని వాక్యముల నుదహరించెదము. 1907 సం॥ జనవరిలో కలకత్తా కాంగ్రెసునందలి చెప్పెను:—

“మీలో చాలమందికి ఆయుధములన్న యుష్మడుండును. కాని మీరు బలముతో తిరిగబడకున్నచు, ఆత్మనిగ్రహము చూపి విదేశీయులు మీపై పాలనముజేయకుండ వారిపట్ల మీసహాయము నుమానునజాలరా? ఇదియే బహిష్కరణము. దీనినే రాజకీయ ఆయుధమంటిమి. పన్నులు వసూలుజేసి కాంక్షిస్తావన జేయుటయందు మనము వారికి సహాయము జేయవద్దు. మన ధనము సైన్యములను విదేశీయులందు యుద్ధమునకు వినియోగించుట యందు సహాయము జేయవద్దు. న్యాయము పరిపాలించుట యందు సహాయముజేయవద్దు. మనము స్వతన్త్రాయములను స్థాపించుకొందుము. సమయము వచ్చినపుడు పన్నులిచ్చుట మానుదము. ఈపని మీరు వికారత్యముతో జేయగలరా? చెయ్యగలిగినచో రేపటినుండి మీరు స్వతంత్రులే?”

ఆరు నెలలు దాటినపిదప శివాజీఉత్సవమునందలి ఉపన్యసించెను:—

“ఇండియాలో పరిపాలన వీలధికారమువలన జరుగుచున్నదో దానియందు మీరొక భాగమని యెంచుడు. ఈపెద్దయంత్రము తిరుగుటకు అవసరమగు యిరుగుటవంటి వారు, అడుగునబడి నిర్లక్ష్యముగా జూడబడినను తలచుకొన్నచో పరిపాలన జరుగనియకుండ జేయగల సామర్థ్యము గలిగియుండవలెను. రైలుకోడ్లను పెల్లిగ్రావులను మీరే నడపుచున్నార. చిన్న ఉద్యోగులుగానున్నను యీపన్నులన్నియు జరిపించునది మీరే. ఈవిధముగ యీడ్చుకొని పాటుబడుటకన్న మీహస్తములను వేరొకరీతిని దేశమునకుయోగించుకొనజాలరా? మీస్థలములందు, దినమునకు రి అకౌల చేత నముల పై విరోపియనులను నియమించుకొనిన నియమించుకొననిండు.”

మరయు, రాజకీయములు

గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికా వదిలి స్వదేశమునందు రాజకీయవిషయములలో ప్రధానపాత్ర ధరింపకమునుపేరతని కనుకూలపరిస్థితులేర్పడినవి వైశ్వావస్థాసములవలన తెలియుచున్నది. 1920 సంవత్సరమున ఈ ఉపన్యాసములందు తెలిపిన భావములను ప్రజలంగుర్తించగల శక్తి కలుగ జేయుటకును, 1921, 22, సంవత్సరములలో అవరణయందుంచి నిరరకుత ప్రభుత్వమును హడలుగొట్టుచుండునట్లు పనిచేయుటకును ప్రజలలో తగిన రాజకీయపరిజ్ఞానము కలుగ జేయుట గాంధీమహాత్ముడై బడినది. 1922 దాటినపిదప ఏమి జరిగినదను విషయము వివాదాంశముగలచే నిప్పుడు చర్చింపవలసినపని లేదు.

తిలక సంపూర్ణస్వరాజ్యమును సాధ్యమైనంతతర్యలో సంపాదించుటకై పాటుపడెను. ఎప్పుడెంత లభించిన దానిని గ్రహించి మిగిలినదానికై పోరాడవలె నని ఆయనయభిప్రాయము. రాజకీయవిషయములని ఆయనకు ప్రాణము. రాజకీయధర్మములను కేవలము రాజకీయపద్ధతుల ననుసరించి పడయుటకే ఆతను తన మనోబలమునై వినియోగించెను. ఆయన సహజముగా గొప్పమతాభిమాని. అయినప్పటికి రాజకీయవిషయములందు మతనిర్బంధములను సమర్థితము జేయలేదు. యుద్ధప్రియులగు జాతిలోబుట్టినవాడగుటచే దేనికొరకైన చివర

వరకు ధర్మముగా పోరాడవలెననియు అతనినిశ్చయము. ఆయన నిట్లు బోధించెను: "అధికారము, గౌరవము, పలుకుబడిగల ప్రతిస్థానమును ఆక్రమించి యింక నెక్కువ అధికారము గౌరవము పలుకుబడికై పోరవలెను." మతమునకు, ఆచారమునకు జీవితమునం దర్హస్థానములుగలవుగాని వాటిని రాజకీయవిషయములతో సమ్యగితము చేయరాదని ఆయనతలంపు. రాజకీయ సమరములందు భేదజము లగు మతాచారములను పాటించుటచే మహా రాష్ట్రసామ్రాజ్యము కూలిపోవుట ఆయనెరుంగును. ఆయన యిట్టి మతాచారము లెక్కుడుగా పాటించవలసిన పండిత బ్రాహ్మణవంశజుడైనను, దేశముకొరకు దీక్షగా పోరాడువారికి దేవుడిచ్చి అంగసౌభ్రమము దృఢత్వముండిన జాలునని ఆయన గుర్తించెను. అట్లుని దైవికమతసంపర్కములవలన రాజకీయము ముల మేలుగలదను సం గ తి ఆ య న కు ద తి య ద ని మనము చెప్పజాలము. అందరివలెనే అతని కీ విషయమున నెక్కువ ప్రవృత్తియు గలదు. కనుకనే గణపతిఉత్సవము స్థాపించెను. తాను ప్రతిజీవనముగడపి యెల్లర కాదర్శియిండుగా నుండెను. మతములలో నమృత మందుటకును రాజకీయప్రయత్నములందు మతమునే ఆదరువుగా గొనుటకును శాలవ్యత్వాసముగలదు. రాజకీయదేవత తిలకుగారికి కిష్టదేవత. అయిష్టదేవత సనాథుని వేరుకార్యమునకు విడువలేదు. తిలకు తనకుగల సర్వత్రులను ఆయిష్టదేవతకు దారవోసెను. తిలకుగారి స్వార్థత్వాగమున, రాజకీయమునకు మతమునకు సంబంధము లేదని ఆయనకుగల నమ్మకమునుగూర్చి తెలుపు ఒక అంశమును జయకరు గారునాకు దెలిపియుండిరి. దానిని నేను మీ కెరింగింతును. స్వరాజ్యమువచ్చినపిదప మీరేమి చేయుదురని ఒక స్నేహితుడు తిలకుగారిని ప్రశ్నించెను. "నేను శేషించిన నాజీవితకాలమంతయు గణితము బోధించుచుందును. దేశము బానిసస్థితియందుండునంతకాలము విద్యాధిక్యమును, మతాచారపరాయణత్వమును నేను భోగములుగా పాటించెదను." అతని పాండిత్యము మతాభిమానము గూడ దేశాభిమాన మను మంటలో గలిసిపోవుట మన మీనాక్యమునందు గాంచగలను. కేవల భౌతికములకు రాజకీయ వాంఛలనుధర్మము గూడ ప్రతివారును గొప్ప మతభక్తులవలె నుండవచ్చునని ఆయన నమ్ముచున్నాడు. కాని అతని రాజకీయవిషయములకు ఏవిధమున మతసంపర్కము మంచని య్యకొనలేదు. ఈ నమ్మకమే అతని పట్టుదలకు దృఢత్వము, ఉత్సాహము శక్తిగౌరవము నొసంగినది. నేనుమాటలు నడుపుచుండగా నూరతు కాంగ్రెసునందు వేదికపై నిలిచియుండిన అతని మూర్తి నా కండ్ల క గ ప డు చు న్న ది.

ఆరాజకముగా చిందరవందయై తనమాట విని నొక్కయున్న సభయందు తన వాక్యాంతర్యమును నిర్బంధముగా నుపయోగించుటకు దృఢసంకల్పముతో రెండుచేతులను గుండెలపై బిగియబట్టి శిలావిగ్రహమువలె నిలిచియుండిన. రాజకీయమునుండి మతమును పూర్తిగా వేరుజేసి, ఆచర్యము మంచిదైనచో ఆచరణ యొట్టిదైనను క్రమముగనను సిద్ధాంతమును బోధింపనున్నాడని అతని ననిరి. కాని గొప్పవారు వారిస్వంతపద్ధతుల ననుసరించి ప్రవర్తించుచుందురు. కొద్దిప్రజ వారిని నిందింపవచ్చునుగాని వారి గొప్పతనమునకు కొరంతరాదు.

రాజకీయములు: సంఘసంస్కరణము
రాజకీయ విషయములందు అపారమగ్రహేమ. యుండుటచేతనే దానితో సంఘసంస్కరణముగూడ శీర్షరాదని తిలకుగారు నుడివిరి. ఇండియాలో పూర్వమువాసినులందరికి పెండ్లిండ్లు చేసినను, జాతిభేదములు పూర్తిగా పోగొట్టినను స్వరాజ్యమునకు చేరువయగుదుమా? వివాహమాడుట కనుజ్ఞబడసిన విధముల తగినంతమందిగలరు. వివాహమాడినవారు గలరు. జాతిచెడుపుకొన్నవారు గలరు. విదేశప్రభుత్వముక్రింద యామార్పులు చెందినవారు అవివాహితులగు విధవలకన్నను, జాతికారై ధనముచెచ్చించు భాండనులకన్నను ఎక్కువసౌఖ్యమును బొందుచున్నారా? రాజకీయ సంస్కరణ మెంత ఆవశ్యకమో సంఘసంస్కారముగూడ అంత ఆవశ్యకమైనదని తిలకుగారు రంగీకరించిరి. కాని ఒకదానివలన వేరొకటిగాని, రెండును మిశ్రముము జేసినందువలనగాని సాధింపజాలమని ఆయనయుద్దేశము. రాజకీయమునే యెక్కువ పాటించుటచే ఆయన తన జీవితమంతయు దానికి ధారవోసి వేరొకటి చేపట్టలేదు. కాని సాంఘికసభల జరుపు సంస్కారాలకన్న నెక్కువ సంఘసంస్కారి యని చెప్పగలము. ఆతనికి పూర్వాచారపరాయణత్వములేదు. ఎప్పుడు నూతనపద్ధతుల ననుసరింపవలెనో తెలియును. అప్పటి సంఘసంస్కారవాదులందరిని విచించి ఒక్కమారుగా మార్పు చెందజాలని పేదప్రజల నిర్బంధించుటకన్న కొన్నిసంఘనియమముల నేర్పరుచుకొని తామే వాటికి లోబడి యుండుమని తిలకుగారు నూచించిరి. ఆనూచనను స్వారసదేగారు అంగీకరించలేదు. ఆప్రశ్న యిప్పటికి అట్లునే యున్నది. తిలకుగారు రాజకీయములందుపుట్టి రాజకీయములు దురేగి, రాజకీయములందు మరణించెను.

ఎక్స్‌జెక్యూటావ వేరుజేయుట
సంస్కరణ శాసనములు రాకపూర్వము సాట్టు ఎక్స్‌జెక్యూటా రెంటి పరిపాలన జరుపుటకు ఒక్కఉద్యోగశాఖయేయుండెడిది. దానికగు ఖర్చులను ఇండియా ప్రభుత్వమువాడును, స్థానికప్రభుత్వము వారు 1: 2 వంతున భరించుచుండిరి. సంస్కరణల ప్రకారము ఎక్స్‌జెక్యూటా శాఖ రాష్ట్రీయ ప్రజాయత్రపాలనముక్రింద వచ్చునదియు, సాట్టు కేంద్రప్రభుత్వమునకు చెందినదిగానుండి రెండు ప్రభుత్వముల లెక్కలు పూర్తిగావేరు జేయబడినప్పటికి, ఇప్పటివరకు సాట్టు ఎక్స్‌జెక్యూటా ఒక్కటిగానే యుండెను. ఎక్స్‌జెక్యూటా పరిపాలనకై ఏప్రిలు 1 లేదీ నుండి ఎక్స్‌జెక్యూటాను వేరుగా ప్రత్యేకించియుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతిపై నిశ్చయించిరి. ఈ శాఖ స్థానికప్రభుత్వమువారి యధికార క్రింద నుండును.

శాఖోద్యోగులు
ఈ శాఖాధికారిగా ఒకకమిషనరును, అతను రెండు న్యూబోర్డు సభ్యులుగానుండును. ఎక్స్‌జెక్యూటా, స్టాంపులు, సీకప్టము విషయములగుగూడ యాయన జూచుచుండును. ఈ ఉద్యోగమునకు మదరాసు ప్రావిన్సియలు సివిలు సర్వీసువారిని గూడ నియమింపవచ్చును.
కమిషనరుకాక, ఈ శాఖయందు యీ దిగువ ఉద్యోగులుండురు. 10 నుండి అసిస్టెంటు కమిషనరులు, (రెండు రూరు నూపర్మెంటుగా నియమింపబడువానితో సహా) 68 రు ఎక్స్‌జెక్యూటా ఇనస్పెక్టరులు, 29 రు ఎక్స్‌జెక్యూటా అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులు, 652 రు ఎక్స్‌జెక్యూటా సబు ఇనస్పెక్టరులు (రెండురూరు లో 8 రు సహా) గుమాస్థాలు, నాఖరులు.

అసిస్టెంటు కమిషనరులకు జీతము నెచ్చింపబడును. ఇద్దరికి రూ 1,000—100—1200 8 నుండి రూ 600-50-900. ఇప్పడున్నవారికి నూతన స్కేలు ఏప్రిలు 1 వ లేదీనుండి అనులబధింపబడును.
ఎక్స్‌జెక్యూటా కమిషనరు కచేరీలో ఎక్స్‌జెక్యూటా విషయముల జూచు ఉద్యోగులు యితరులనుండి వేరు జేయబడి ఒక అసిస్టెంటు కమిషనరుగారి తణికి క్రింద నుండురు. ఆతనికి ఎక్స్‌జెక్యూటా కమిషనరువద్ద కార్యదర్శి యని హోదాయుండును. స్టాంపులు కష్టమును వ్యవహార ఉద్యోగవలెనుండ యీతనికి తణికి యధికారముండును.

ఎమిగ్రేషన్‌శాఖ లేబరు కమిషనరుగారికి ఇనాములు రెవిన్యూబోర్డువారికి ఘాత్యులను.
రాష్ట్రమంతయు 8 డివిజనులుగా భాగించబడును. ప్రతిఒకడివిజనుకు ఒకఅసిస్టెంటు కమిషనరు అధికారిగా నుండును. ప్రతిఒకసర్కిలు ఒకఇనస్పెక్టరు చేతికింద నుండును. ముఖ్యమైన సర్కిల్లయందు ఒకరిద్దరు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులను నియమింతురు.

డిస్ట్రిక్టు 'ట్రీవరీలు' కార్కాలన్నియు డిస్ట్రిక్టుల అసిస్టెంటు కమిషనరుగారి అధికారమునందుండును. డిస్ట్రిక్టు ఉద్యోగుల లీవీగానుండురు: — 11 అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరులు, 25 సబు ఇనస్పెక్టరులు. 1 గుమాస్తా. 80 బుక్రొతులు. డిస్ట్రిక్టు ఇనస్పెక్టరులను తీసివేయుదురు. వాని జేయుచున్న తణికిపని సర్కిలుఇనస్పెక్టరులు జేయుచుండురు.
రైల్వేఎక్స్‌జెక్యూటా ఇనస్పెక్టరుగారి హోదా, ఎక్స్‌జెక్యూటా ఇంటిలిజెన్స్‌ఫోర్ అను హోదామార్పులను. ఆరనిక్రింద 1 అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు. 5 రు సబుఇనస్పెక్టరులు. 2 గుమాస్థాలు. 18 బుక్రొతులు యుండును.

ఎక్స్‌జెక్యూటాలో సభ్యులు యిండ్లఅద్దెలఅతివెన్ను పుచ్చుకొనుట కష్టమైనవారిగూర్చి వేరొకఉత్తరు నొసంగబడును. మదరాసు నగరములోను, అద్దెలెక్కువగానుండు స్థలములలోను నియమింపబడు ఉద్యోగుల జి. ఓ. ల ప్రకారము అలెవెన్యులకర్దులనువారి పేర్లను కమిషనరుగారు జాబితా వ్రాసి ప్రభుత్వమువారికి బంపవలెను.
1924 ఏప్రిలు 1 వ లేదీనుండి తండ్రియూరుపేటలో పెంట్రలు స్టోరవశాసు ఎత్తివేయబడును. ఆపని కమిషనరు కచేరీవారు జూచుకొందురు.

జిల్లా 1-కి ముచ్చుకు లెలము
ఈజైలము పొడవు, బొత్తి, నేనుపు, బూపు, కుచ్చులకు రాముంగు ఉపయోగించును. ఆమ్మకొంజనం దిపో, మదిరాసు - భూమిము.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆమ్యారన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ అన్ని విషయములలోను నిస్సందేహమైన ఆదర్శప్రాయమగు భీమా కంపెనీ ది ఎంపైరులో

త్వప్రీతెంజిన 38,00 హెర్సెల్‌లలోను గలరు. రూ 6,50,000,00 లకు వైకానే భీమా చేయబడియున్నది. గడచిన సంవత్సరమునందు మాత్రము 4276 మందికి వైకానే భీమా రూ 80,900,00 లకు చేసి యున్నాడు.
ఏల యంత గొప్ప అభివృద్ధిగలగినది. దరఖాస్తుదారులు వారిజీవితమును ప్రజల అభిమానము పొందిన ఈ హిందూదేశీయ భీమా కంపెనీలోనే భీమాచేయించుకొనుటకు గలిగిన ప్రోత్సాహ మేమి?
ఈ ఊగువ కొన్ని కారణములు తెలుపబడియున్నది.
(1) ఇది మిక్కిలి నిర్ణయమైనది. రూ 2,15,00,000 లకు వైకానే గల భీమా మొత్తము ఇండియన్ బ్రద్రును అట్ట నిబంధనలకు లోబడిన గవర్న మెంటు పత్రములపైనను ఇతరపత్రములపైనను కావబడియున్నది.
(2) అసాధారణముగా మిక్కిలితక్కువ ప్రీమియముగలది, క్రొత్తగా ప్రవేశించువారికి అదే ప్రీమియమునకు యితర భీమా కంపెనీ లన్నిటికంటెను ఎక్కువమొత్తము పాలిసీని బడయటకు వీలుగలదు.
(3) తక్కువ ఖర్చునుగటవలన కంపెనీ మిక్కిలి మితవ్యయములతో నిర్వహించు బడుట నూచించుచున్నది.
(4) గడువుమీరిన పాలిసీలు మిక్కిలి సులభముగా పునరుద్ధరణ చేయబడును.
(5) కడసారి 1923 సంవత్సరమునందు లాభములు పంచిపెట్టబడినది. ఇకముందు వచ్చు లాభములు భద్రపరచబడి యున్నది. గనుక మునుపు యెక్కువలాభమును పొందు నూచనలు గలవు.
(6) పాలిసీలు రద్దు గాకుండుటకై రక్షణగలదు.
జీవితమును ముఖ్యముగా భీమా చేయవలెను. మీరు ఎంతకాలమువేదిన అంతసెలవు అధికమగును.

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాలో నేడే భీమా చేయించుకొనుడు
మా కంపెనీచే గలుగు లాభమును పొందుడు.

BANGALORE BRANCH
152 Commercial Street
MADRAS BRANCH
9 & 10 Second Line Beach.

వ ణ ద లు

ఎచ్చట జూచినను శవములును కళ్ళెబరములును కనబడుచున్నవి

నిలువనీడయు తినుటకు తిండియు లేదు.

భాగ్యవంతులు సయితము నిరుపేదలైరి

వరదల నష్టమునకు తోడు భూకంపములు

కేరళము

పాల్ఘాట్టు, జూలై 29:—కూరూరు నీలకంఠ వంశాధిపాదుగారు యిట్లు తంతి చేయుచున్నారు:—

కేరళములో వరదలవలన కలిగిన విపత్తు చెప్పనలవికాదు. నష్ట మెంతవచ్చినదియు నిష్కషణం అంచనావేయుటకు సాధ్యము కాదు. పొన్నాని, ఎర్నాడు, వల్లనాడు, కాలికట్టుల స్థితి అతి ఘోరము. కొచ్చిన్ సంస్థానములోని అవస్థయూహింప దగిన తేకాని వర్ణింపసాధ్యముకాదు. వేనవేలు ప్రజలకు యిండ్లులేవు. ఈ ప్రదేశములలో తినుటకు ఆహారపదార్థములు సయితము దొరుకుటలేదు. తలదాచుకొనుట కైనను తావులేదు. పశువులన్నియు కొట్టుకొనిపోయినవి. వంతులొకటి కళ్ళెబరములు తేలియాడుచున్నవి. మహాభాగ్యవంతులు సయితము నిరుపేదలుగా మారిపోయిరి. భయంకరమైన యీవరదవలన నష్టపడనివా రెవ్వరును లేరు. తిరువాన్కూరులో గలిగిన నష్ట మెంతయో నిర్ధారణగా తెలియదు. సహాయనిమిత్తము విశేషభనము కావలసియున్నది. ఆవసరమైన సహాయమును వెంటనే చేయవలసినదని దయగలవారిందరిని నేను వేడుకొనుచున్నాను. చందాలు కూరూరు నీలకంఠ వంశాధిపాదుగారు పంపవలెను. కాంగ్రెసుసహాయ సంఘము, తిరువూరు, కొచ్చిన్ సంస్థానము. (అ. ప్రె.)

* * * *

భూకంపములు

సహాయసంఘము లన్నిచోట్లను స్థాపింపబడినవి

జామోరిన్ రు 1000 నిచ్చెను

కాలికట్టు, జూలై 29:—ఎర్నాడు తాలూకాలో అనేక చోట్ల భూకంపములు కలిగినవి. కుయిమున్నా అంబోములో కలిగిన భూకంపమునకు 3,4 యిండ్లు కూలిపోయినవి. ఒక నాయకు గృహములో 7 గురు చనిపోయిరి. మంత్రేకి 8 మైళ్లు పశ్చిమునకున్న పురాకొండమీద మరియొక భూకంపము కలిగి ఒక విశాలమైన సాగుబడిపొలము వాళినమయ్యెను.

అనేక శవములు సముద్రతీరమునకు కొట్టుకొనివచ్చినవని యిప్పుడు పొన్నానీసుండివచ్చిన వార్త తెలుపుచున్నది. కొన్నల్ల కాలమువరకున్న వంతెనమీదికిని పట్టణములోనున్న పావు వసారాబద్ధగతును కొన్ని శవములు కొట్టుకొనివచ్చినవి. మునుప్పు లీశవములను ప్రవాహములోని కీడ్వగా ప్రవాహము వానినన్నిటిని లాగుకొనిపోయెను. పట్టణములో వరదయందుటవలన ప్రజలు కొట్టుకొని తక్కిన భవనములయందును తలదాచుకొనిరి. నిన్నటినుండి అంతర్భాగములనుండి వచ్చుచున్న వార్తలు ప్రజల బాధలను తెలియజేయుచున్నవి. బియ్యముగాని తక్కిన ఆహార పదార్థములు గాని దొరకుట లేదు. మల బారు వరద సహాయసంఘానికి కాలికట్టు జామోరిన్ రు 1000 నిచ్చి యున్నాడు. ఎర్నాడు, వల్లనాడు తాలూకాలలోని సవస్థ ఇంతంత కాదు. ఈ స్థితిని గుర్తించి సబుకల్తేరు వి. యం. ప్రేజరు వి. సి. యస్. కల్తేరుగారు వరద సహాయసంఘానికి సహాయము జేయవలసినదని భాగ్యవంతులైన ప్రజలను వేడియున్నాడు. వరదవచ్చిన ప్రదేశములలో దాదాపు అన్ని ప్రదేశములలోను సహాయసంఘములు స్థాపింపబడినవి. (అ. ప్రె.)

ఒలవక్కాట్టు - పోరనూరు

పోరనూరు, జూలై 29:—పోరనూరు డిస్ట్రిక్టుట్రాఫిక్ కోనూపర్వెంటు యిట్లు తంతి చేయుచున్నాడు:— ఒలవక్కాడు-పోరనూరు పెద్ద నుమిద రేపు 80 తేదీ బుధవారమునుండి యు బండ్లు సహజంగా నడుచుటకు ప్రారంభించును. ఆ ప్రక్కనుండి ఒక బండియు వీలక్కనుండియు ఒక బండియు విశేష వేగము తేవండా నడచును. (అ. ప్రె.)

కాలికట్టు 17 తేదీవార్త

కడచిన కొన్ని దినములనుండి కుంభవర్షము తడతగకుండు కురియుటచే జిల్లాలో చాలాభాగమునకు గొప్పవరదలు వచ్చినవి. పోయినసంవత్సరము వరదలకంటె యీవరదలు చాల గొప్పవని తక్కిన చోట్లనుండి వచ్చిన వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కాలికట్టునకు ఉత్తరదక్షిణములలోను, ఈశాన్య ఆగ్నేయదిశలందును- ముఖ్యముగా కాలువలయొక్కయు నదులయొక్కయు తీరములందును ఒక్కపే జలమయమైపోయినది. రోడ్లపై కొన్నియడుగుల జలము ప్రవహింపుచుండెను. రాకపోకల మాట తలపెట్టనేరారు.

ప్రయాణికులను తీసికొని మంగళవారమునాడు వైతరి వరకు పోయిన మోటారు బస్సు తిరిగివచ్చుటకే పీలులేకపోయెను. నిన్న చైనాడు వరకు పోయిన మరియొకబస్సు 7 మైలు దాటి వెళ్లేక వెనుకకు తిరుగవలసివచ్చెను.

ఇనుపదారి కనబడుటలేదు

ఇనుపదారి నీటిలో మునిగియుండుటచేనడుచుచున్నటువంటి రైలుబండ్లు జాగ్రత్తగా నడచుచున్నవి. వర్షములకును యిల్లెకురి యుచున్నయెడల ఇనుపదారి క్రుంగిపోవచ్చునని భయముగా నున్నది. వరదనీటిని వేచుమార్గములకు తిప్పటకు పనివాండ్ర గాంతులు పనిచేయుచున్నవి. కాలికట్టు ప్రాంతములలో ముఖ్యముగా కల్లాయినదివద్దను కానోల్లీ కాలువవద్దను ఉన్న ప్రజలు వారివారియిండ్లను మరలి సురక్షితమైన ప్రదేశములకు పారిపోవలసివచ్చెను. చెట్టుగోడలేకగా అనేకమైన యిండ్లును గుడిపెలును గాలివానలకు కూలిపోయినవి.

గాలివానయొక్క ప్రభావము

ఒకవంక వర్షము కుండలతో గ్రుమ్మరించుచుండ మరియొకవంక తీవ్రముగా పీచుగాడ్పులు ప్రజలకు భయమును గలిగించుచున్నవి. నిన్నటియందయమున పెద్ద ఆస్పత్రి ఆవరణలో 18 మంది రోగులుగల ఒకపాక గాలికి కూలెను. ఆరెబ్బకు క్షయరోగియొకడు చనిపోయెను. మరికొంతమందికి గాయములు తగిలెను. రిజర్వుపోలీసువారు వెంటనేవచ్చి పాప మారోగులను రక్షించిరి.

వరదలవలన మరికొన్ని గండ్లు ఏర్పడి ప్రయాణికులను తపాలను ఒకచోటినుండి మరియొకచోటికి జేరవేయవలసివచ్చుచున్నదని బట్టపాలయమునుండి వచ్చినవార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఒక్కవ్యవసాయయంత్రపు తక్కినపనిపాట లేమియులేని మామూలువర్షకాలమునే గడుపజాలని భీదలనీతి ఆతిదుస్సహముగా నున్నదనిచెప్పట యనవసరము. వర్షములు తగ్గచిహ్నము లేవియు కనబడుటలేదు. నేడు దినమంతయు కురియుచునే యున్నది. రేపు యెల్లండిలో మార్పులేనిచో పరిస్థితులు దుర్భరము కావచ్చును.

బలమైన గాడ్పులచేతను సముద్రము అల్లకల్లోలముగా నుండుటచేతను కొన్ని దినములనుండి ఓడలు రేవునకు వచ్చుటగాని సరకులను ఓడలకెత్తుటగాని జరుగుచుండుటలేదు. స్త్రీమరులు అప్పుడప్పుడువచ్చి సిగ్గులైన మూత్రమే మాచి వెడలిపోవుచున్నవి. పల్లెవాండ్రు తమ వ్యాపారములను కట్టిపెట్టియున్నారు. చేపలకు కరవువచ్చినట్లేయున్నది. (అ. ప్రె.)

కుంభకోణం 1 తేదీ వార్త

అరసలూరునది 15 అడుగులవరకు కోసివేసి పెద్దగండి యేర్పరచినది. ఇచ్చటినుండి మరియొకనది ప్రవహింపుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. అంతయు నీటిమయమై ఆకాశముతో కలిసియున్నది. గ్రామములకు పోవురోడ్లపై సంచారములేదు. పలువురు అపాయకరమైన స్థితి ల లో అచ్చట చచ్చట చిక్కుపడిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. ఒకచోటినుండి మరియొకచోటికి రాకపోకలు నిలిచిపోయియుండుటచే నిజవార్తలు తెలియుటలేదు, అండకుడివద్ద యేర్పడిన కావేరిగండి జిల్లాలోకల్ల గొప్పది. గండియేర్పడినచోటినుండి ప్రవాహము 15 మైళ్లకుపైగా పోయియున్నది. కుంభకోణముపట్టణమునకు

పశ్చిమునకు ఎగువనదిపై గండ్లుపడియుండుటచే కుంభకోణమునకు అపాయము తప్పినది. కుంభకోణము వద్ద కావేరిలో నీరు నేడు 6 1/2 అడుగులు మాత్రమే యున్నది. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు సత్యమంగలమునకు పోవుట

ఉదకమండలము, జూలై 28:—గవర్నరును తేడీగోన్సెను పరివారములో సహా, వరదలు కలుగజేసిన ఫలమును చూచుటకు కోయంబత్తూరు జిల్లాలోని సత్యమంగళమునకు రేపు ఉదయము మోటారులో పోవుదురు. ఇది ప్రయతేటుగాన యీ సరిబంధమున ఎట్టియోర్నాట్లను చేయబడుటలేదు.

కూనూరు

శుక్రవారము శనివారము తపాలు చెన్నపురినుండి

యిప్పుడిప్పుడేనచ్చుచున్నది

ఒక వారముదినములనుండి పశ్చిమతీరమునుండి తపాలువచ్చుచుండుటలేదు

కూనూరుప్రవాహము డామును కొట్టివేసినది

కూనూరు, జూలై 28:—శుక్రవారమునాటి దినపత్రికలును ఉత్తరములును నిన్న సాయంకాలము ఒక రైలుబండిలో వచ్చినవి. ఈ రోజున బెంగళూరు చెన్నపురి బండ్లు రెండును యీరోడ్డువద్ద కలిసికొని న వి. చెన్నపురి శనివారపు తపాలను నేటి సాయంకాలము రి గంటలకు ఒక బండి తెచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. ఆబండి యీరోడ్డునుండి నేటి ఉదయం 8.30 నిమిషములకు బయలుదేరెను.

ఉదయం 11 గంటలకువచ్చిన బండిలో కోయంబత్తూరు ప్రక్కనుండివచ్చిన యెనోకోలదిమందితప్ప ప్రయాణిలేలేరను. ఆకాశము మేఘావృతమైయున్నది. కొద్దిపాటి జల్లులతో ఉప్పెనగాడ్పులు పీచుచున్నవి. వర్షములవలన బందమియా రిజర్వాయరు అంచులవరకు నిండియున్నది. కావున యీ సంవత్సరము మాంటుష్టెలెంటు బాలెలవాఅను మెట్టుప్రదేశముల వారు యిదివరకువలె నీటికొరత యేవాగుదగ్గరకో పరుగిత్త నవసరములేదు.

ఒక వారముదినములనుండి పశ్చిమతీరమునుండి తపాలు వచ్చుచుండుటలేదు. హైద్రో ఎలెక్ట్రిక్ సర్వేయింగు వంతెన దగ్గర కట్టబడిన డాము కూనూరు ప్రవాహములోవచ్చిన వరదలచే కొట్టుకొనిపోయినది. పీఠులలో దీపములుపెట్టు నిమిత్తము విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుకొరకు యీ జలపాతముయొక్క శక్తిని నిర్ధారణచేయుటకే యీ డాముకట్టబడినది. (అ. ప్రె.)

కొచ్చిన్

12 దినములైనతరువాత తెలిగ్రాపు

వార్తాహరణము తిరిగి ప్రారంభింపబడినది

కొచ్చిన్ జూలై 28:— 12 దినములైనతరువాత క్విలానుగుండా తెలిగ్రాపు వార్తాహరణము తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. వరదలు కలుగజేసిననష్టము:—మొట్టమొదట యిటువంటివార్త లీప్రాంతములయొప్పుడును వచ్చియుండలేదని తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఈవరదలతో పోల్చిచూచినయెడల 1882 సంవత్సరపు వరదల యెంతమాత్రమును పనికిరావు. అప్పుడింత నష్టము కలుగలేదు. నీరును యింతయెక్కుగా రాలేదు. వర్షమేమును లూకవిధముగాలేక పెద్ద పెద్దగాడ్పులతోను ఎడతెగని వర్షములతోను కూడుకొని యున్నది. ఇదంతయు చాలనట్లు 16 తేదీన స్త్రవసునీటిని వదలుటకు పెరయూరుడాము తెరువబడినది. చెన్నపురి సుండివచ్చు మెయిలుబండి 15 తేదీన వరదలయిబ్బందివలన ఆంగమలీస్త్రేషనుశబ్ద ఆగిపోయి, నీరు రిఅం గుళిములు వచ్చియుండుటచేకరుకుట్టివరకు వెనుకకు తిరిగిపోవలసి వచ్చెనని మొట్టమొదటయచ్చటికి వార్తవచ్చి నది. ప్రయాణికులందరును చిక్కుపడిపోయిరి. రిదినములూహారముతేవండాయున్న పిదప వారిలో కొంతమంది రక్షింపబడిరి. అప్పటినుండి పారూరు ఆల్ఫ్రెడావేరా మొదలగు ప్రదేశములనుండియు కొచ్చిన్ సంస్థానములోని యితర ప్రదేశములనుండియు పెంట్రుల్ తిరువాన్కూరునుండియు వరదలకులగ జేయుచున్న నష్టమును గురించి వార్తలు వచ్చుచున్నవి. భరతానదిపైనున్న చేవెరావంతెనకొట్టుకొనిపోయి ఆల్ఫ్రెవంతెనపైకి నీరువచ్చినది. ఇంకను అనేక చోట్ల వంతెనలు పోయినవి. గండ్లు ఏర్పడినవి. ఆల్ఫ్రెనీటిని తెచ్చుచున్న పెద్ద గొట్టుము యీలోగా యీ డేపల్లివద్ద పగిలిపోయినది.

ఎర్నాకులములో త్రాగుటకు నీరులేదు

కోళాయిలు వచ్చిన తరువాత బావులను పూడ్చుకొన్న ఎర్నాకులములో యిప్పుడు త్రాగుటకు పరిశుభ్రమైన నీరేలేదు. కొచ్చిన్ డివాను తిరువూరులో చిక్కుపడిపోయెను. మొన్న బుధవారమునాడే మోటారు లాంచిలో ఎర్నాకులమునకు తీసికొనిరాబడినది.

వార్తాబుధవారము సహాయము

వార్తాబుధవారము సహాయము ప్లాన్, డిలీవరీ గార్డు వరదవిధాన బయలుదేరి అచ్చట అచ్చట విద్యుదును పంచి పెట్టమ చెరుతిరివరకు పోయిరిగాని అచ్చట నదిని దాటలేక పోయిరి.

పాఠశాల ఆర్యులకొండదగ్గర తప్ప తక్కినవోట్ల ము నిగిపోయినవి. సముద్రతీరమందున్న గ్రామములసంగతి హృద యవిదారుణముగా నున్నది. వరదలవలన ప్రాణములకును ఆస్తికి ని కలిగిననష్ట మింతంతయని చెప్పవలసికాదు.

మామూలుసీతీ వచ్చునప్పటికి రెండునెలలుపట్టును రైల్వే, టెలిగ్రాఫులను సరిచేయుటకు ప్రత్యేకముగా లైనునువ్వలను యింజనీర్లను, పనిచేయుచున్నారు. కాని మామూలుసీతీ వచ్చునప్పటికి 2 నెలలు గడవలెనని చెప్పుచు న్నారు.

మంగళవారము నుండియు తపాల కిక్కినను, నాగర్ కోయిలు కిక్కి వెల్లిగుండా చెన్నపురికి గొంపోవడుచున్నది.

సహాయము

కొచ్చిన్, తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వములవా రిపురును వరదలచే అనహాయముగా చేయబడినవారికి సహాయము జేయు చున్నారు. కొచ్చిన్, ఎర్నాకులములలో వేనవేల ప్రజలకు పుర పాలక సంఘములచే అన్నదానము చేయబడుచున్నది. అవసర మైనవారికి విద్యుదును మొదలగువానిని పంచి యివ్వవలసిన దని ప్రభుత్వమువారు కొంతమందిని అక్కడక్కడకు పంపియు న్నారు.

మాడుదినములనుండి నూర్యరశ్మి కనబడి వాతావరణము నిర్భయముగా నున్నది. వరదలు తగ్గుచున్నవి.

పంటల నష్టము

సంస్థానమునందంతటను పంటల కపారముగ నష్టము కలి గినది. పెరిగినపైరులే కాక విత్తనములను భూములేగాక పశువు లును ప్రస్తుతము వ్యవసాయమునకు పనికిరాని స్థితిలో నున్నవి. కొంతమంది వర్రకులు సమయముదొరకినదని ధరలను పెంచవలె నని చూచుచున్నారు గాని అధికారులు నిర్బంధములను పెట్టిరి. ఇన్నిదినములనుండి టెలిగ్రాఫు రయల్వే రాకపోకలు లేక పోవుటవలన ఎర్రకము నిలిచియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కావేరి తగ్గుచున్నది

సేలం జూలై 29:—కావేరిలో నీరు 37 అడుగులనుండి 9 అడుగులు తగ్గినది. ఆ. ప్రె.

ప్రాణనష్టము

జూలై 29:—వేరువేరు జిల్లాలలో వరదల విషయమై సేలం, తంజావూరు, తిరుచనాపల్లి, కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో ప్రాణనష్ట మేమియు కలుగలేదని ఆయా జిల్లానుండి ప్రత్యేక వార్తలు ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినవి. రాకపోకలు లేకుండు టచే మలబారుసంగతి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. ప్రభుత్వ మువారు వెంటనే నివేదికమును పంపుమని అడిగియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి

నీరు తగ్గుచున్నది కాని కలరా వ్యాపించుచున్నది ఈబాధల నివారణార్థము ప్రార్థనలు

సలుపబడుచున్నవి

తిరుచనాపల్లి జూలై 28:—వరదలు కొల్లెగోలవద్ద 41 అడుగులను, ఈరోడ్డువద్ద 37 అడుగులను వచ్చినట్లు తెలిసినది. మైసూరు లో కన్నంజాడిమీదుగా 17 అడు గుల నీరు పోవుచున్నది. నిన్నసాయంకాలము కావేరిలో కొలత 17-4 అడుగులు తెలుపుచున్నది. నీ రింకను హెచ్చుచుండుటచే వంతెనదగ్గరకు ఉద్యోగిగ్గు లెవ్వరును పోవుటలేదు. పట్టణమునకు వాయవ్యముననున్న తిరుతంటాసి గట్టు తెగి పట్టణములో మరికొన్ని ప్రదేశములను ముంచివేసినది. ఫోర్టు రైల్వేస్టేషను నిన్నఉదయం 4 గంటలకు ములిపెట్ట పలసి వచ్చినది. ఆదిద్రావిడులు నివసించు గృహములన్నియు వరదలవలన వచ్చినది. మధుర రోడ్డు వద్ద నున్న మహా మృదీయులు నివసించు గృహములను వరదవేయవలసి వచ్చినది. సేవనర్ కాలేజిముట్టు నడుములోను నీరున్నది. సేంటు జో సె ఫు కాలేజిముట్టు నీరు నిలిచియున్నది. బట్టరువర్ర రోడ్డు నదివలె నున్నది. కొన్నిదినములక్రిందట పశ్చిమ చింతా మణికి వచ్చిన మనుష్యులను బోటులలో రక్షింపవలసి వచ్చినది. ఇంకను కొంతమంది మనుష్యు లచ్చటనే యున్నారు. కట్ట రైల్వే గండియేర్పడి ఒక గ్రామము కొట్టుకొనిపోయినదని తెలిసినది.

మనుష్యులశవములు కొట్టుకొనిపోవుచున్నవి

పురుషులయొక్కయు, స్త్రీలయొక్కయు పిల్లల యొక్కయు శవములును యింటిసామానులును గుడిసెలను యిచ్చట నదిలో కొట్టుకొనిపోవుచుండగా చూచితి మని చూచినవా రొకరు చెప్పుచున్నారు. కొత్తయిండ్లుకూడ కూలి పోవుచున్నవి. 400 మంది మనుష్యులు వైదీశ్వరన్ కోయిల్ లో చిక్కుపడియున్నట్లు తెలియుచున్నది. వారిని రక్షించు టకు బోటులు కావలెనని అడిగియున్నారు. కలరాభయము ఎక్కువగుచున్నది. తిరువనైకోయిల్ నీటిలోనున్నట్లు తెలియు చున్నది. తిరుచనాపల్లినుండి అప్పరు ఆనకట్టుకుగాని శ్రీరంగ మునకుగాని గ్రాండు ఆనకట్టుకుగాని టెలిఫోనువార్తలు లేవు. శ్రీరంగమునకు పశ్చిమముననున్న మేలూరుకుగూడ వరద వచ్చినది. (ఆ. ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి, జూలయిరి:—కావేరిలో నీరు 2 అడుగు లు తగ్గినది. వంతెనదగ్గర కొలతలో నిన్న 15.2 అడుగులు కన బడినవి. కొల్లెగోలు దగ్గర కొలతలో 40 అడుగులు కనబడుచు న్నదని వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

కలరా

కలరావ్యాధి అంతకంతకు హెచ్చుచున్నది. క్రిందటివారములో 500 మందిపనిపోయిరి. మనీదులలోను చచ్చిలలాను దేవాలయములలోను ప్రార్థనలు సలుపబడుచున్నవి. యం. యల్. ఏ. మార్టీస్యన్ మూర్తజా సాహెబుగారును, తిరుచినాపల్లి బిషప్సుగారును, హిందూదేవాలయముల ధర్మకర్త లును వరదల బాధయు కలరా బాధయు నుపశమించుటకు ప్రార్థనలను జేయుచుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వంతెనమీద నీరు తగ్గలేదు

మామూరు, 29 జూలై:—ఈరోడ్డువద్దనున్న కావేరి వంతెనపై నీరు తగ్గలేదని ఆవంతెనమీద రైల్వే పగలుమార్గమే నడచుచుండును. అందుచే యీరోడ్డు కావలకు పోవలసియున్న ఎగువదిగన రైలుబండ్లకు ఆలస్యమగును. మదరాసునుండి యిచ్చటికి ఉదయం 11 గంటలకు రావలసిన ఎగువబండి సాయం త్రం 2 గంటలకు వచ్చినది. మాడుదినము లయినతరువాత యీ రోడ్డునుండి రైల్వేపోవుటకు ప్రారంభించినవి గావున నిన్న సాయంకాలమున చెన్నపురికిపోవు ప్రయాణికులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చిరి. పశ్చిమమున పోరనూరు వరకు టికెట్టియబడెను. ఈ యుదయమున సబుకల్వెరు జి. ఏ. థేకు వి. సి. యస్. కల్వెరు గారును, పురపాలకసంఘ మున కుపాధ్యక్షుడైన ఖాన్ సాహెబు యస్. నూముసెయి టు గారు హండిపోయి అంగళ్లలోధరలెట్టున్నవో కనుకొనిరి. అవి సాధారణముగానే యుండెను. సేపు నూర్యరశ్మి కనబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఈరోడ్డు వంతెనమీదుగా మెయిలుబుడ్లు నెమ్మదిగా పోవుచున్నవి

ఈరోడ్డుకావేరిలో 10 అడుగుల నీరుతగ్గినది కొయంబత్తూరు, జూలై 29:—యస్. వి. రైల్వే డి ప్యూటీ ఫీపుయింజనీరు కారులో పోరనూరు నుండి ఒలవ క్కాడుకు పరుగెత్తి అచ్చటనుండి స్పెషలులో ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు చేరెను. అచ్చట రెండుగంటలసేపు వం తెనను పరీక్షించి ఒక రైలును పరీక్ష చేసెన తన మీదుగాపంపెను. నిన్న యుదయమునుండి మెయిలు బు డ్లు వంతెన మీద బహుశాగ్రతగా పోవుచున్నవి. రెవలీనుండి ఒలవక్కాడు పోరనూరుల మధ్యగూడా రైల్వే పోవునని తెలి ముచున్నది. పురియారువరకు రైల్వేబండ్లునడచుచున్నవి. ఈరో డ్డువద్ద కావేరిలో సుమారు 10 అడుగుల నీరుతగ్గినది. ఆ. ప్రె.

వాయిస్ ఆఫ్ ఇండియా

వారు చచ్చిపోవుచున్నారు బొంబాయి, జూలై 29:—దక్షిణ యిండియాలో వరదలవలన బాధపడుచున్నవారికి సహాయము జేయవలసినదని వాయిసు ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక 'వారు చచ్చిపోవుచున్నారు' అను శీర్షికక్రింద సంపాదకీయ వ్యాసములలో యిట్లు వ్రాయు చున్నది. "ఇప్పుడు దక్షిణ హిందూదేశమును నాశనము జేయు చున్న వరదలు యిదివరకు బొంబాయినగరము కుల్కూవరదల కును పూరికరవునకును సహాయముజేసి చేరు నిలువలేట్లు కొన్న వానికంటె గొప్పవి. బొంబాయి ప్రజలందరును వ్యక్తిసేవ వలనను, సహాయప్రదర్శనములవలనను చందాలవలనను సహాయ ము చేయవలసియున్నది. అనాలోచనీయముగా వెచ్చింపబడు ప్రతిరూపాయకును ఎవ్వడో మనసోదరుడు దూరమున చని పోవుచున్నాడు. చనిపోవుచున్న వారి నందరిని రక్షింపవలసినదని మేము జేదమన్నాము." ఆ. ప్రె.

మారకము రేటు

నవరసు 15 రూపాయ లుండవలెనను బిల్లులు

సిద్ధా, జూలై 28:—మారకమురేటు వెనుకటివలె 24 రనుకు 15 రూపాయ లుండునట్లు జేయునదేశముతో సర్ పు రుహోత్తమదాసు టామారు దాసుగారు రెండుబిల్లులను కాసనము జేయుటకై భారతకాసనసభ సెప్టెంబరులో సమావేశమైనపుడు ప్రవేశపెట్టవరని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సి. డబ్లియు. జేకబుగారు

సి. డబ్లియు. జేకబుగారు సి. వి. ఇ. (పంజాబు) భాగ్య ప్రభుత్వము హండిపాట్లమెంటు అడిషనలు డిప్యూటీ సెక్రటరీగ నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

విజయనగరము

(ఒక విలేఖ)

భారతీభూషణ బిరుదము

జూలై 27:—మాయూర కళింగజ్యోతిషాలయ ప్రసిద్ధపురుషులును, ఇండియాలో జ్యోతిశ్యాస్త్రమున శేఖం దినవారిలో నొకరు నగు పండిత తాతా నూర్యప్రకాశరావు గారికి బద్దవాన్ లో నున్న సంస్కృత భారతీపరిషత్తువారు, జ్యోతిషమున ప్రకాశరావుగారికి గల ప్రావీణ్యమును గమనించి భారతీభూషణయను బిరుదు నిచ్చినందులకు చాల సంత సముగా నున్నది. సంస్కృతపరిజ్ఞానమునకు దాని వ్యాపనకు ఆధారభూతమైన సంఘములలోనికెల్ల నీ పరిషత్తు ముఖ్య మైనది. బద్దవాన్ రాజా కాలేజీ ప్రిన్సిపలుగా నున్న శ్రీయుత ఉమాచరణబంధోపాధ్యాయ శాస్త్రి, ఎం. ఏ. గారు ఈ పరిషత్తును ఆధ్యక్షులు. ప్రొఫెసరు రమేశచంద్ర, విద్యాభూషణ, వేదాంతశ్రీ విజయవాచస్పతిగా రుపాధ్యక్షులు. కాక ఈ పరిషత్తు హిందూమతగురువులు, ఆచార్య శ్రేష్టులు, మతాధి పతులు, స్వాములు, రాజులు, జమిందారులు, కీల శీల అప్రేక్షు ముఖ్యగారివంటి దేశీయనాయకులచే సన్మానింపబడుచున్నది. ఇట్టి మహనీయుల యాజమాన్యముక్రింద నుండిన సంస్కృత భారతీ పరిషత్తువారు పండిత ప్రకాశరావుగారికి భారత భూషణబిరుదము నిచ్చుటలో ఆయనకేగాక మా విశాఖుబట్టు పు జిల్లాకు గౌరవము కలిగినట్లు నమ్ముచున్నాము. ఇంతియగాక ప్రకాశరావుగారు జనసామాన్యమునకు బోధపడునట్లు అనేక జ్యోతిషగ్రంథములను రచించిరి. ఇంకను అత్యుజ్జ్వలవిష యైకాంశములలో పరిశోధనచేయుచున్నట్టివారు.

కాలమానము

వర్షములు విశేషముగా లేకపోయినప్పటికిన్ని ఆకా శము మేఘములచే నిండి ఉష్ణమును తగ్గించుచున్నది.

వాణివిలాససభ

చాలకాలమునుండి విశ్రాంతి జెందుచుండిన వాణివిలాస సభ తిరిగి మేల్కొంచినది. ఈ సభవారు తిరిగి నాటకప్రదర్శ నములచే విజయనగరవాస్తవ్యుల రంజింప నుత్సహించిరి. నిన్న శనివారం రాత్రిచే కృష్ణమాచార్యులవారిచే రచింపబడిన 'చిత్రనళియ'మును ప్రథమమున ప్రదర్శించిరి. నాటకాల మాప టులచే నిండియుండె. నలపాత్రను ధరియించిన శ్రీయుతకొల్లూరు చంద్రశేఖరముగారు ఆనన్ధానక్రమముగ విశేషానుభవజ్ఞులవలె సంతోషపెట్టెను. పుణ్యముతో ప్రదర్శించిరి. దమయంతివేషముబూనిన శ్రీయుత సుబ్బారావుగారు నటివినయముగ నుచితముగ నటించిరి. మొత్తముమీద రాత్రి 3 1/2 గంటలకు నాటకము సాగి నప్పటికి జనులు సంతోషముతో నుండిరి. ఈసభ క్రమక్రమ ముగా వృద్ధిజేంది ఆంగ్రనాటక సమాజములలో కెల్ల కిర్తి పహించునని నమ్ముచున్నాము.

ఆంగ్లభారతీ తీరము

15-7-24 తే.న వీరి యాజమాన్యముక్రింద యువజన సంఘము (లీగ్ ఆఫ్ యూత్) స్థాపింపబడెను. యువజనుల యొక్క స్థితి అన్నివిషయములలోను అభివృద్ధిజేయుట, సమా నత్వము సోదరభావము పెంపొందింపుట వీరియాచర్యములు. స్కూలులపైనుగాని అంతకన్న హెచ్చుతరగతిగాని చదువు చున్న ప్రతివిద్యార్థియు, విద్యార్థులతో కలిసిమెలిసి పని చేయుట కుత్సహించు ఉపాధ్యాయులు దీనిలో సభ్యులుగా నుండె తగుదురు. ఇదియుగాక భారతీతీర్థమువారి పుస్తక భాండాగారము వాడుకచేసికొనుటకుగాను 0.40 చెల్లింప వలెను. ముందుముందు అంతర్జాతీయ యువజన సంఘమున పేద అనుబంధింపబడు నూచనలు గనబడుచున్నవి.

మకాలానా మహమ్మదాలీగారు

ఎడమకాలిమీద రాచకురుపు పుట్టినది

మకాలానా మహమ్మదాలీగారికి ఎడమకాలిమీద రాచకురుపు పుట్టినది. ఆయన మంచము పట్టెను. ఢిల్లీలోనున్నారు. పత్రికా విలేజ్ లో కల్గి ఆయనను చూచెను. “ఇతర పనులను నేనింతవరకును ఢిల్లీకి రాజాలకపోతిని. ఇక నిచట ఫిరముగ నుండవలసివేయవచ్చును. కామెడు, నాండ్రు పత్రికలను మరల త్వరలోనే వెలువరించెదను. నేను కొంచెముగా రావలసిన దిగాని అటులవచ్చినచో మరల వెళ్లవలసియేయిండును. కాని నాకది యిష్టములేదు. ఢిల్లీలోను పంజాబులోను హిందూ మహమ్మదీయమైత్రీని నెలకొల్పుటకునేనిచట ఫిరముగా నివసించుటకే నిశ్చయించితిని. ఫలము నిచ్చువాడు భగవంతుడేయైనను శక్తి వంతున లేకుండు నేనీ విషయమున పనిచేయవలసివచ్చింది. ఈ దౌర్భాగ్యము తరింపవలెను. నేనిదటికి వచ్చినవిట్లు చాలమంది వచ్చి నన్ను చూచిరి. వారి నందరినిగూడ నేనికలహములను గూర్చియే ప్రశ్నించితిని. ఇట్లను ఢిల్లీకాల్ గెనుసంఘమువారితో నాలోచించుచున్నాను. నిన్న 28 వ తేదీని చాలచర్చ జరిగినది. హిందూమహమ్మదీయసముఖులు పెక్కుమంది వచ్చిరి. నేడు 29 వ తేదీ నాజుంకాలము మరల చర్చజరుగును. స్వరలో సమాధానము కుదుగవలెననియే నేను కోరుచున్నాను. నేను సరిగా నిర్ధారణ చేయదగినస్థితిలో నిపుడులేమిగాని మహమ్మదీయులలో కొందఱు స్త్రీలను బాలురనుగూడ బాధించిరి, దేవాలయమును మైలపరచిరిని మాత్రము రూఢిగా చెప్పగలుగుచున్నాను. హిందువులు తగినంతకోపకారణమును కలిగించుటచేలే మహమ్మదీయులీటుల చేసిరిని కొందరు వాదించిరిగాని ఎంతటి కోపకారణముండినను గూడ యిట్టి దురాగతమున కవకాశము లేదనియే నేను చెప్పెదను. ఇది వాదభోగముని మనమందరమును ఘంటావధుగా ఘోషింపకతప్పదు. కఠినకీరాతుల పాపాణ్వునయములగూడ మారువరకును మనమిటులే ఘోషింపకతప్పదు. మహమ్మదీయ స్త్రీలనిగూడ హిందువులలో కొందరు తుంటురులు బాధించిరిని వింటిని. అదియును దురాగతమే. వారిచర్చలను హిందువులు పూర్తిగా నిరసింపవలెను.”

“సాగరజోతులు కొందరు పేరేగినమాట నిజమే.

వారిపుడు నాయకుల ఆదర్శులేరు. కాని ఢిల్లీ పౌరులందఱును నాయకుల ఆజ్ఞలను తృణీకరింపుటలేదు. హెచ్చుమంది విధేయులుగానే యున్నారు గాని అది చాలదు. అధిమాధము లెట్టికృతులు పన్నినను ఎట్టిమర్యాదలను చేసినను జనసామాన్యమునకు మహమ్మదీయులను అహింసాధర్మములను నమ్మకమెన్నటికిని జలించకుండునట్లుగా మనము పనిచేయవలెను. అట్టి పలుకుబడిని మనము గడింపవలెను. ఢిల్లీ పౌరులలో ఒక్కడైన సరే యిట్టిదురాగతముల నెంతకాల మొనరించుచుండునో అంత కాలమును మనము పరాధూతమనటయే నిశ్చయము. దేశమున తుంటురు, లండనుండపోరిని నే నెరుగుదును. తుంటురు లసలే లేకుండకేయుట అసంభవముగాని వారుగూడ దేశాభ్యుదయము కొరకు పనిచేయువారిపట్ల విధేయతను చూపునట్టి పలుకుబడిని మనము గడింపవలెను. ముందు వివరముగా ప్రకటించెదను” అని మహమ్మదాలీగారు నడిచిరి. మహమ్మదాలీగారి రిపుడు ఢిల్లీ దర్వాజాకు చేరువనున్న కూచాభలానులో నివసించుచున్నారు దక్షిణమిలావార్లు

చిల్లరకొట్టాబు లింకను (29 వ తేదీ) జరుగుచునే యున్నదిగాని హెచ్చుగా జరుగుటలేదు. ఉద్యోగులు తుంటురులను క్షీంతులకు గట్టిప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ఒక హిందువుని యింటిపైని కొందరు రాళ్లువేసిరి. ఆయింటి నడివాటినున్న యొక స్త్రీ కొకరాయి తగినదని పోలీసువారికి తెలిపెను. సదరు బజారు అల్లరలలో మహమ్మదీయులు కొందరు కొంతమంది స్త్రీల రొమ్ములను కొంతమంది పురుషుల నుక్కులను కొనివేసిరిని పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. ఇందు నిజమేమియు లేదని తేలినది. ఒక హిందూ స్త్రీ తన భర్తను కాపాడజోతులతో ఆమె రొమ్ముమీదను మరియొక స్త్రీ ముక్కుమీదను కత్తిపొట్టు తగిలెను. ఆ వారలనే అతిశయోక్తులతో పత్రికలకు వ్రాసిరిని తెలిసినది. స్త్రీలను పురుషులను బట్టిన మాటమాత్రము నిజమే. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు మహారాష్ట్ర పత్రిక

మానవత్వపు కేసు

“రెండవక్లాసు బండిలో ఫలము తనందున తనభార్యను ఫస్టుక్లాసు బండిలో కూర్చుండబెట్టెనని ఫిర్యాదీ తెలిపెను. మూడవక్లాసు ప్రయాణికులు రెండవక్లాసులో నిండి కూర్చుండి రనుమాట నిజముకాదు. తన భార్యను ఫస్టుక్లాసు బండిలో కూర్చుండబెట్టెనందులకు తనకు మాట రాకుండుటకు ఫిర్యాదీయే మూడవక్లాసు ప్రయాణికులను పిలిచి రెండవక్లాసుబండిలో కూర్చుండబెట్టెను. భారతవాదాలో ఫిర్యాదీకిని గాడ్డుకును జరిగిన జగడమును గూర్చి ఫిర్యాదీయును అతని సాక్షులును మొదటనేమియును చెప్పలేరిగాని క్రాసు పరీక్షలో ఫిర్యాదీయే దాని నొప్పుకొనెను. ఫిర్యాదీ తాను మేజిస్ట్రేటు సరి మొదట గాడ్డును బేదరింప జూచెనుగాని అట్లు సాగినది గాదు. అంతట బతిమాటెను. అదిగూడ పనికిరాలేదు. చివరకు గమ్యస్థానమున అరసము సామ్యిచ్చెదననెనుగాని అచటకు వెళ్లినవిట్లు నటించి సామ్యియ్యలేదు. తన సామానులను దడిపై నుండి ఆవలకు విసరివేసెను. గాడ్డుపైన ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు దొంగ అగ్రీ పెట్టెను. ఫిర్యాదీ ముఖ్యమైన హితుని పోషకునిపై లేబడిన కేసు ఫిర్యాదీ కోర్టులో విచారణలో నుండగా ఫిర్యాదీ తనకడపటి సాక్షిచే వాజూలము నిప్పించెను. ఈసాక్షి సంతకముచేసి గాడ్డుచేతికి ఉత్తరము నిచ్చి యుండియు తనకేమి యును తెలియదని చెప్పెను. స్టేషను మాస్టరును గాడ్డును కోర్టు సాక్షులు. వారబడ మాడవలసిన అవసరములేదు. పత్రికలో ప్రకటించబడిన విషయము లన్నియును నిజమేనని వారు తెలిపిరి. ఆసంగతి జరిగిన మరునాడే స్టేషనుమాస్టరు ఆవిషయముల నన్నిటిని ట్రాఫిక్ మేనేజరుకు వ్రాసెను” అని అభయం కరుగారు వాదించిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను

ఉద్యోగులకు ఖద్దరుదుస్తులు

30 వేల రూపాయల ఖద్దరుకావలెను

కలకత్తా కార్పొరేషను ఉద్యోగులందఱును ఖద్దరుదుస్తులనే ధరింపవలెనని తీర్మానింప బడినదనియు అందుకు కార్పొరేషనువారు త్వరలో ముప్పదివేల రూపాయల చెలగుల ఖద్దరుబట్టలను కొందరియు తెలిసినది. ఇంత హెచ్చుమొత్తమును కొనుట కేమియేర్పాటులు చేసిరో తెలియదు. ఇది నిర్మాణవిధానమును బలపరచుటకేయైనచో వారు శుద్ధఖర్చురనే కొనవలెను. వంగరాష్ట్రమున వడకబడిన నూలుతోనే అచటి చేతివగ్గులమీద నేయబడిన బట్టలనే కొనుట మరింత మంచిని. ఎటులైనను ధరలు చాల వ్యత్యాసముగా నుండినచో స్థానికములకే ప్రోత్సహింపబడును. ఒక్కసారిగా నేడే కావలెనని యంతేఖద్దరు వంగరాష్ట్రమున దొరుకక పోవచ్చును గాని రెండుమాడు నెలలు గడువిచ్చినచో లభించుట సులభమేయగును. అందులన వంగరాష్ట్రమున ఖద్దరు నిర్మాణమునకు చాల ప్రోత్సహముగూడ కలుగగలదు. ఆచార్య రాయగారు తయారుచేయుచున్న ఖద్దరుబట్టలను వంగరాష్ట్రమున కొనువారు లేకపోవుచున్నారని మహమ్మదీ డివిజన్ సంతాపమును వెల్లడిచెను గాన కార్పొరేషనువారు ఆచార్య రాయగారిని కోరినచో వారు కావలసిన బట్టల నన్నిటిని సప్లయచేయగలుగుదురుగాన కార్పొరేషను సభ్యు లీవిషయమున శ్రద్ధవహింపగోరెద మని కలకత్తా సర్వంటు పత్రిక ప్రధానవ్యాసమున వ్రాసెను.

వంగరాష్ట్రమున నాటక

కళాభివృద్ధి

గ్రామ్య వీటులు జీతగాంధ్రుగా చేరుట

వంగరాష్ట్రమున నాటకకళాభివృద్ధి ప్రారంభమై 50 ఏండ్లుమాత్రమే యైనను అత్యద్భుతమును నభివృద్ధి కలిగినది. నాటకరంగస్థలమున పాత్రధారియై యభినయించుట గౌరవహాని యను దురభిప్రాయము మొదట చాలకాలముండెనుగాని యిపుడు పూర్తిగా నంతరించినది. విశ్వవిద్యాలయమున బి. ఏ. ఎం. ఏ. పరీక్షల నివ్వినవారు నాటకప్రదర్శనమే వృత్తిగా గైకొని జీతములను పుచ్చుకొని పనిచేయుచున్నారు. అట్లు జీతము పుచ్చుకొని వేషములవేయుట నీచమును దురభిమానమిరావచ్చునను పూర్తిగా నంతరించినది. మొట్టమొదట నీషడ్ధతికి మార్గదర్శకులైనవారు బాబూ రామలాల్ దెనక్తి బి. ఏ. గారు “ఆర్ట్స్ డేటరు లిమిటెడు” అను నాటకసమాజమును వారు చేరిరి. ఆసమాజమున విశ్వవిద్యాలయ పట్టుములనుబడ సినపా రిపుడు 50 మంది జీతములను పుచ్చుకొని పనిచేయుచున్నారు. వారు వారమునకు నాలుగుగోజులు నాటకములను ప్రదర్శించుచుందురు. ఆసమాజమునకు అనేకేంద్ర ముఖ్య గారు వ్యవస్థాపకుడు. సురేంద్రనాథ ఘోషగారు నూత్రధారుడు. (కండక్టరు) అని కలకత్తా సర్వంటుపత్రిక వారిని ప్రశంసించుచు ఆ సమాజ సభ్యులలో సుప్రసిద్ధులగు నటీనటుల చిత్రపటములను 28 వ తేదీగల సంచిక కనుబంధముగా ప్రకటించెను. కుసుమకుమారి, కృష్ణవామిని, నిహార్బాల, నివానీని అనుయువతులు పద్మావతి, నియాతి, ద్రౌపది, వృణాలిని మున్నగు ప్రధానపాత్రలను ధరించినటుల వ్రాయబడిన వారందఱును కన్యలనిపేర్కొనబడుటచే వారు కులాంగనలు కారనియు వారాంగనలనియును గూడ తోచుచున్నది. దీనినిబట్టి చూడ వంగరాష్ట్రమున విద్యాభివృద్ధి చెన్న పురి రాష్ట్రము వారికంటె వేయిమడుంగు లధికముగ ముందుగ కేగినటుల స్పష్టము గుచున్నది. చెన్న పురిలో జీతములు పుచ్చుకొని వేషములు వేయుట చాల నీచమును దురభిమాన మత్యధికముగ పెక్కుమందిని క్షిడించుచున్నది. అట్టివారితో కలిసినచేయుట గూడ గౌరవహానియను పెనుభూతము పెక్కుండ్రను మిక్కిలిగా నావేసింది యున్నది. ఇది అనుచిత మనియు మరేదేశముననుగూడ నిట్టి దురభిమానము లేదనియు యిటీవలనే క్రియుత్త పత్రికమార్తి గారు సుగుణవిలాస సభలో ఆనుతాపముతో నడిచి యున్నారు. ఈవిషయమున సుగుణవిలాససభ వారు మార్గదర్శకులు కావలెనని గూడ కోరియున్నారు. చెన్న పురి రాష్ట్రమునందే గాక భారతదేశమునందంతటను గూడ తమసభ కీడుగు సభయే లేదని తలంచు సీసభవారు సత్యమూర్తిగారినివాచన నెంతవరకు సాగించెదరో చూడవలసి యున్నదిగాని వంగరాష్ట్రమువా తీవిషయము న నిదివరకే వీరిని మించిపోయిరిని యిపుడు స్పష్టమైనది. తన జీవితకాలమున స్త్రీలు రంగస్థలము నధిరోహింపగా చూడగోరదనని రావుసాహెబు సంబంధం మొదల్యారుగా రెన్నిసారు లో సుగుణవిలాససభలో ఘోషించిరి. అది నెరవేరునోలేదో తెలుపవకాశములేదు. వీలయినగా కులాంగనలను పురుషులును కలసి స్త్రీలు స్త్రీపాత్రలను పురుషులు పురుషపాత్రలను ధరించుట యిప్పటి మాటకాదు. ఇక గత్యంతరము వారాంగనలను స్త్రీపాత్ర ధారిణులుగా నియమించుటయే గదా? జీతములు పుచ్చుకొని వేషములు వేయుటయే గౌరవహాని యని నుడిగట్టుకొని మూల కూర్చుండుచున్న చెన్న పురివా రేడ వారాంగనలతో కలిసి నాటకములను ప్రదర్శించుటేడ? ఉట్టి కెనుర లేనప్పు స్వగ్గుమున కేటులెగురగలరు. కాని యీవిషయము నగూడవంగరాష్ట్రమున విద్యాభివృద్ధి యువకులు నిర్భయముగ ముందడుగువేసిరి. అంతయేగాక వయోవృద్ధులును పూర్వాచార పరులనగు బాబూశ్యామసుందరచక్రవర్తిగారివంటిమహానాయకుని సంపాదకత్వము క్రింద వెలువడుచున్న సర్వంటు పత్రిక యీ సంస్కరణమును నిరసింపక పోవుటయేగాక అత్యధికముగ ప్రశంసించి వారికి ప్రోత్సహ మొసంగుట గొప్ప శుభ సూచకము. ఈరీతిగా ముందడుగువేసిన వంగరాష్ట్ర విద్యాభివృద్ధి యువజన సోదరులకు చూచియొన చెన్న పురి రాష్ట్రము వారు స్యయంకర్షితకృతక సంకల్పి నియను బంధువులను తెంపుకొని ముందడుగు వేయుదురుగాక యని కోరెదను.

వేడురుమూడి శేషగిరిరావు.

ఇది పీరి గుల్ సి నీ మా

17 ఫైరోద్దు, తిరువల్లికేణి.

1-8-24 తేదీనాడు 6 30 9-30 జరుగు రెండుప్రదర్శనముల వలన వనూలగుడబ్బు వరదల

ప్రసహాయార్థమై యిచ్చివేయబడును. గాన ప్రజలందఱును తగు ప్రోత్సహ మొసంగవచ్చును.

పెడేసోలో, విజయా (అనుద్రామా) రెండును ప్రదర్శింపబడును. ప్రొఫైలురు.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణ విలంబిత సమావేశము

కార్పొరేషను సాధారణ విలంబిత సమావేశము నిన్న సాయంకాలము రెండున్నర గంటలకు జరిగెను. బి.బి.వి. తిరుమల పిళ్ళైగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సమావేశమయినది ముందీ సభ్యులు హాజరైరి. కమిషనరు జి. టి. బోగుగారును హాజరయిరి.

సభా కార్యక్రమము ప్రారంభింపక పూర్వము, దక్షిణ జిల్లాలలో వజ్రరేణుల ప్రజలకు కలిగిన ఇబ్బందిలో సహాయము చేయుటకు రూ. 3,000 లను సహాయము చేయవలెనని కే. సి. దేశికాచారిగారు రుపపాదించిరి.

తర్వాత మొదటి సభ జరుగుననియు, ఆ సభయందు రోక కార్యనిర్వాహక సంఘము నియోజింపబడుననియు, ఆ సంఘము రూ. 2,000 లుగాక రూ. 10,000 లనియవలెననియు జి. ఎస్. రామస్వామి అయ్యగారు రోక సవరణ నపపాదించిరి.

ఈ సవరణ ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను. మిగిలిన విషయములు సామాన్యమైన యంశములు.

మార్గము

రాసప్పకెట్టి వీధిలో ఏ. పి. మాణిక్యకెట్టిగారు స్వంతముగ నొకమార్గము మార్గమును కట్టించుకొనుటకు తరువుకోరగా, అందులకు 12 సంవత్సరములైనప్పటికిని నీయవలెనని ఆరోగ్యసంఘము శిఫార్సుచేసెను.

నగరవాస్తవ్యులైన మార్గమును కట్టించుకొనవలెనన్న, స్థలమునకై ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు పొందవలసియున్నదియు, ఏమియు తెలియక 12 సంవత్సరముల కాలములైనప్పటికిని నిచ్చుట యనుచితమనియు, వి. రంగనాథం కెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈస్థలమును కార్పొరేషనేకొని మార్గము కట్టించిన నగరవాస్తవ్యులకు లాభకరముగ నుండుననియు, దండుగగ 800 అడుగులభూమి నీయవలసిన బాధ్యత కార్పొరేషనుకు లేదనియు డాక్టరు మల్లయ్యగారు చెప్పిరి.

ఈవిషయమై 2 సంవత్సరముల క్రిందట, గొప్పచర్చ జరిగినదియు, ఇంత సులభముగ పరిష్కరించుటకు మీలులేదనియు, అందుచేత ఈవిషయమును ఆపియుంచవలెనని గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు కోరిరి.

ఎం. విజయరావులుగారు స్థానికసంఘము శిఫార్సును ఆక్షేపించిరి. మాణిక్యకెట్టి ద్రవ్యమును సంపాదించు నుద్దేశ్యముతో స్థలమును కొనుగట్టుట మోసపాటు కార్పొరేషను అంగీకరింపరాదని ఆయన చెప్పెను. ఇట్లు ఇచ్చట ఆత్మహత్యాకరమనియు, ప్రాప్త్యుద్దేశిని నూచించుటయనియు ఆయన చెప్పెను.

మార్గములను వచ్చు ఆగాయము ప్రసవస్పృతి స్థాపనమునకు పుయ్యోగించునట్లు మాణిక్యకెట్టిగారు తమకు చెప్పినట్లు అధ్యక్షులు తెలిపిరి.

ఈచర్చను ఆపునల చేయవలెనను ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

రైల్వే ప్రయాణికులు

మదరాసును సౌతుఇండియన్ రైల్వేనుండి వచ్చువారి వివరములను కనుగొనుటకు కొంతకాలము పట్టుననియు, ఆవివరములు సంప్రదించి దొరకువరకు మాసమునకు రూ. 30 ల వంతున కార్పొరేషను ఇచ్చినయెడల పంపుదుమనియు ఆకంపెని ఏ జెంటు వ్రాసిన యుత్తరముపై మాసమునకు రూ. 30 వంతున రెండుమాసములకాలము గుమాస్తా కొనగవలెనని అభివృద్ధి యుపసంఘము శిఫార్సుచేసెను.

ఇందులకు ఒక్క దమ్ముడయినను ఖర్చుపెట్టరాదనియు అంతయు మానుకొనవలెనని సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు రుపపాదించగా, ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

అంతట తీర్మానములు చర్చకు వచ్చెను.

అంటువ్యాధుల ఆస్పత్రికి సమీపమున నుండు బారక్కు మైదానములో తగినభాగమును కొంతతొలగించి ప్రజారోగ్యమునిమిత్తము పార్కును స్థాపింపుట ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెనని ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

తీర్మానముంగీకరింపబడెను.

సాలుకు రూ. 30 ల ఆదాయములేని కట్టడములను ప్రదేశమును ఆక్రమిస్తు నుండి తప్పింపవలెనని వి. రంగనాథం కెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఆమోదించిరి.

ఈతీర్మానమును అంగీకరించినయెడల కార్పొరేషనుకు సాలుకు రూ. 40,000 ల వచ్చునుననియు బీదవారు మాసమునకు అర్ధరూపాయకన్న నెక్కువ నిచ్చుటలేదనియు అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

భాగ్యవంతులకు కొన్ని చిన్నిచిన్ని ఇండ్లు గలవనియు, ఈతీర్మానము నంగీకరించినయెడల బీదవారికన్న భాగ్యవంతులకే లాభము గలుగుననియు, ఆలోచించి ఏర్పాటులగావించవలెననియు గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

అసలు తీర్మానములో "(బి) క్లాజు 1. 2 క్లెన్సు" అని చేర్చవలెనని సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

కొంతచర్చ జరిగిన పిమ్మట ఈయంశము టాక్సేషను వైవాన్యుకమిటికి బంపవలసినట్లు తీర్మానింపబడెను.

పాతకాలలో బాలుర విక్రంతికి పందిళ్లు కట్టబడిన పుడు వానికి రై నెన్నల చార్జి శేయరాదని రంగనాథం కెట్టిగారు మరియొక తీర్మానము నుపపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

నగరములోని ప్రభుత్వోద్యోగల కట్టడములు విలువన కుదింపుచేయుటకు హెచ్. డి. కార్పిసు, అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలుగార్లును, కార్పొరేషను కమిషనరు జి. టి. బోగుగార్లు నియోజింపబడిరియు, బోగుగారిని అందులకు బంపుదురాయని ప్రభుత్వమువారు అడుగుచు వ్రాసిన యుత్తరమునుగూర్చి తరువాత చర్చకు వచ్చెను.

ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకే పన్నులను సరిగా చెల్లించుటలేదనియు, బీదవారు చెల్లించనపుడు కార్పొరేషను ఉద్యోగులు చర్యపుచ్చుకొనుచు ప్రభుత్వమువారిని ఏమాత్రమును అడుగకుండ నుండుట యనుచితమనియు, ప్రభుత్వోద్యోగులు ఇద్దరిలోగూడ ఒక్క కమిషనరును బంపుటవలన కార్పొరేషనుకు లాభము గలుగదనియు సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు చెప్పిరి.

కమిషనరు, చట్టముప్రకారము ప్రవర్తించవలసేగాని ప్రభుత్వమువారియెడ మోమోటమి నుంచుకొనరాదని కే. సి. దేశికాచారిగారు నూచించిరి.

ప్రభుత్వమువారు ఏదొకట్టడములను గూర్చి పన్నులను చెల్లింపక సందేహించుచుండిన కమిషనరుటాక్సేషనువైవాన్యు కమిటికి చెలువవలెనని గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వకట్టడముల యొక్క పట్టికను వానిపన్నుల వివరములను కాన్సిలరుల కంసరకును ఈయవలెననియు అట్లు ఇచ్చినయెడల ఆపన్నులు ఎంతవరకు తక్కువగ నున్నవో తెలియగలవనియు డాక్టరు ఉస్మాను సాహెబుగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనునకు ఏదలక్షల రూపాయలబాకీ యుండునది వాస్తవమేనా యని డాక్టరు మల్లయ్యగారు అడుగగా అవునని అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

అంతట వోటుకుపెట్టగా సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారి యుపపాదన అంగీకరింపబడెను.

కార్పొరేషను అధ్యక్షునిపై దావాలో ఫీజు

కార్పొరేషను అధ్యక్షుని పై రా.బి. తణికాచలం కెట్టిగారు హైకోర్టులో తెచ్చిన కేసులో అధ్యక్షుడు అడ్వోకేటు జనరల్ కిచ్చిన రూ. 3,00 ల ఫీజును కార్పొరేషను చెల్లింపవలెనని రా.బి. సి. నరేశ్వరమొదల్యారుగా రుపపాదించిరి.

ఎస్. వేణుగోపాల కెట్టిగారు ఆమోదించిరి.

డాక్టరు మల్లయ్య:— కార్పొరేషను భరించుటకన్న కార్పొరేషను సభ్యులే ఏల చెల్లించుకొనరాదు?

ఈవిషయముపై చర్చలేక వోటుపుచ్చుకొనవలెనని టి. సుందరరావునాయుడు గారొక యుపపాదన గావించిరి.

తీర్మానమునకు రా.బి. తణికాచలం కెట్టిగారు, ప్రతి కులముగ మాటలాడవలసినందున, అధ్యక్షుడు సుందరరావు నాయుడుగారి యుపపాదనను నిరాకరించెను.

తణికాచలం కెట్టిగారు మాటలాడుచు, అధ్యక్షుడు ఒక కాన్సిలరేయనియు, అతనినిర్ణయము లక్రమమైనపుడు, కోర్టునందు వ్యవహారము జరుపగా, ఖర్చులను అధ్యక్షుడే భరింపవలెనుగాని కార్పొరేషను భరింపరాదనియు, చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు తమచేతనే ఎన్నుకొనబడినవా డగుటచే, ఒక వేళ సారథులు గావించినను, వ్యవహారమునందలి చిక్కులకు అందరును బాధ్యులేయనియు, తావదివరలో నొకమారు ఈలాగుననే విశ్వవిద్యాలయముపై దావాతీసికొనిరాగా, విశ్వవిద్యాలయమునకు ఖర్చులను నిండితీటు భరించెననియు, గౌ. జి. ఏ. నరేశ్వరగారు చెప్పిరి.

కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు వట్టిసభ్యుడేగాక, ఎన్నుకొనబడినట్టి సారథి డగుటచే, అతనికి వ్యవహారమునందైన ఖర్చులను కార్పొరేషను భరించితీరవలె ననియు వి. శివప్రకాశమొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

కార్పొరేషను చట్టమునకును, నియమములకును, కోర్టునందు సరియైనభావము వెల్లడియగునట్లు, కోర్టునందు వ్యవహారము నడిపినందులకు, రా.బి. తణికాచలం కెట్టిగారియెడ కార్పొరేషను కృతజ్ఞత గలిగియుండవలెనని డాక్టరు ఉస్మాను సాహెబుగారు చెప్పిరి.

అంతట డాక్టరు నరేశ్వరమొదల్యారుగారి తీర్మానము వోటుకుపెట్టబడెను. 12 మంది ఆమోదముగను, 4 గురు తటస్థముగను, తణికాచలం కెట్టిగారి రొక్కనుమాత్రము ప్రతికూలముగ నుండిరి.

తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. నాటికార్యక్రమ మంతయు ముగిసినందున, సభగూడ ముగిసిపోయెను.

పంకాబు శాసనసభ

విచారించబడునన్న అధికారతరుల తీర్మానములు

లాహోరు, జూలై 28:—వచ్చే శాసనసభలో చర్చింపబడుటకు అనేకమైన అధికారతరుల తీర్మానములు తయారుచేసి యుంచబడినవి. వచ్చిన వరుసప్రకారము మొదట ఉపపాదించబడు తీర్మానము రానాఫీరోజుద్దిన గారిది. లాహోరులో "జమిందార్" అను దేశీయభాషాపత్రికకు అధిపతులును సంపాదకులును ప్రస్తుతము మాంటుగొమెరీ జెయిలులో శిక్ష ననుభవించుచున్నవారును అగు మార్టీన్ జాఫర్ ఆలీఖాను గారిని ఎట్టి మరతులను కోరక విడుదలచేయ వలసినదని పిరు ఉపపాదించుటకు.. పంజాబులో కాలవలపై విధించుపన్నుల రేవైజుడు షెమ్యూలును అములులోనికి తేకుండ నుంచవలసినదని సయ్యద్ మహమ్మద్ హుస్సేనుగారు ఉపపాదించుటకు. సరిహద్దు దురంతనిబంధనలను దేరాఝిఖాను జిల్లాకు తగియుండు నట్లుగా జేయుసవరణలను నూచించుటకు అధికారులును అధికారతరులును గల ఒకకమిటీ నేర్పాటుజేయ వలసినదని ప్రభుత్వమువారికి షేమూషా మహమ్మదుగారు శిఫార్సుచేయుదురు. ప్రభుత్వోద్యోగులలో దినదినప్రవర్ధమాన మగుచున్న లంచగొండితనమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు చేయవలెనని సర్దారు రణధీరసింగుగారు రుపపాదించుటకు.

1928 సంవత్సరము మార్చి 31 లేదీ ముగిసినసంవత్సరములో చెచ్చింపబడిన అధికఋణ నిమిత్తము ఎత్తైన గ్రాంటుల కొరతకు 8 డిమాండులను తక్కువలేకుండా చేయవలెను. స్ట్రీ మెంటరీ, అడిమనల్ డిమాండులు 20 వరకు తేలుదును. ప్రభుత్వపునర్వ్యయలో నొకరు మకాబండ్ల (పంజాబుసవరణ) చట్టమును ప్రకటించి దానిని సెలెక్టుమిటీవారికి నిశ్చయపరిచినదని కోరెచురు మామూలుప్రకారము పెక్కుప్రశ్న లడుగబడి జవాబులు చెప్పబడును. (అక్రె.)

జిక్ - జోకల్ - గడియారము

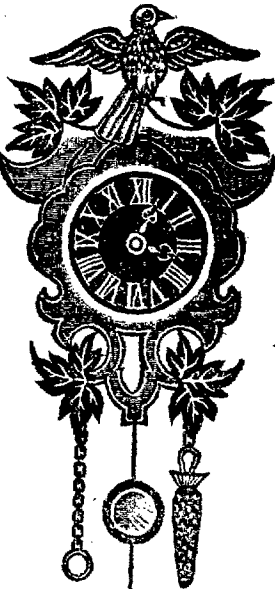
జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు.

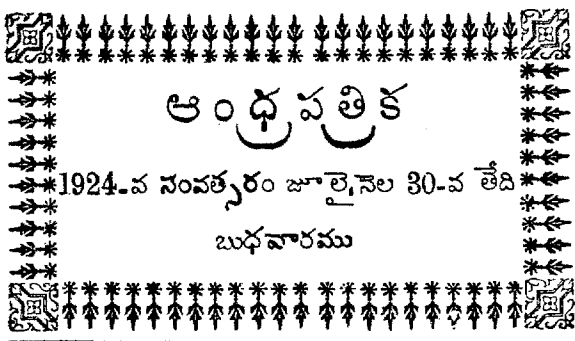
ఇది నూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారములకల్ల.

ప్రఖ్యాతి జెందిన ఈ జిక్-జోకల్-గడియారము జెర్మనీదేశము నుంచి స్వంతమునకు తయారుచేయబడినది. ఇది చూచుటకు అందముగాను, రేడియోలాటి డయలుతోను ఎల్లకాలమునకు సెల్-తామస్ గడియారమునకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడుడు. కొద్దిలో జాలు మాత్రమే. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుసును. ధరి ఒకటికి రూ. 2.8.0 ఏకకాలమున ఒకడెడల గడియారములను కొనవారికి 1 గడియారము ఇనాముగా ఇవ్వబడును.

అమోకా గోల్డెన్ గ్లోబ్ రిఫ్టర్ చీఫ్ సంవత్సరములు పూచీ ఇవ్వబడును. ధరి 1-కి రూ. 6.8.0

విలాసము:— 1. కృష్ణా అండ్ బ్రదర్స్, 2. ఇరుశివ్కా వీధి మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రిక

1924-వ సంవత్సరం జూలై నెల 30-వ తేది
బుధవారము

కలవరము

చిత్తరంజన దాసుగారు సతీనమేతులై ఆగస్టు 16 వ తేదీన ఇంగ్లండుకు వయన మయ్యెదరని తెలియచున్నది. వీరు ఇంగ్లండుకు వచ్చెదరని తెలియగనే, కొందరు చిందులు ద్రొక్కుచున్నారు. పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నల నడుగుచున్నారు. వీరి ఉలికిపాటు విచిత్రముగనున్నది. దాసుగారిని లేబరు ప్రభుత్వమువారి హామీచేయించిరేమో నని కొందరు భయపడుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షనాయకుడు ఇంగ్లండుకు విచ్చేయుట కిది యనుకూలనమయ మని, వెడ్జిప్రెస్టుగారు తెలియబరచిరా యన, ప్రశ్న నడిగిరి. ఈవిషయమై తా మేమియు వ్రాయలేదని వెడ్జిప్రెస్టుగారు ప్రకటించిరి. దాసుగారు ఇంగ్లండుకు బోయినంతమాత్రమున ఏమి మునుగును? బ్రిటీషు ప్రజలు మోహపరవశు లగుదురా? లేబరుప్రభుత్వమువారు లొంగిపోయెదరా? స్వరాజ్యమును చేతికిచ్చి పంపివై చెదరా? కన్సర్వేటివు ప్రముఖుల కేల యీభయము? లేబరుప్రభుత్వమువారు అనుభవము లేనివారు, దూరదృష్టిలేనివారు, మొగమోటుమి గలవారని బాల్టువినుగారు భయపడుచున్నారు. ఎప్పటి కేమి కేడు మూడునో యని, వీరికి భీతి గద్దు. కాని, వీరెవరును భయపడనక్కర లేదు. లేబరు పక్షమువారు స్వతంత్రులు గారు. వీరి యత్నాహమును నిరోధించుటకు లిబరలుపక్షమువారు పూనుకొందురు. సంస్కరణములు మారకుండుటకు, వీరు అన్నివిధములను పాటుబడెద రనుటకు సందియము లేదు.

లేబరుపక్షమువారి రయినను, ఏ రనుకొనంత సాహసులు గారు. లేబరు ప్రముఖులలోను ఇంపీరియల్ భావములు వ్యాపించియున్నవి. వారిసిద్ధాంతములును హిందూదేశస్వాతంత్ర్యము విషయమున కడు సంకుచితముగ మారుచున్నవి. "సక్రమాభివృద్ధి", "క్రమశీక్షణ", మున్నగు పదములు పైకి వచ్చుచున్నవి. భారతీయులకు ఓరిమి బోధించబడుచున్నది. స్వయంనిర్ణయపదము, వారి పరిభాష నుండి ఏమూలకో జారిపోయినది. ఆలివియరు ప్రభువుగారి ప్రసంగమునకును, కన్సర్వేటివు నాయకుల ప్రసంగమునకును విశేష తారతమ్యము గనుపించుట లేదు. ఉభయులవై ఖరి ఒక్కరీతిగ నున్నది. లేబరు ప్రభుత్వమువారింతవరకును, ఇంపీరియలిస్టుల కనుకూలముగ ప్రవర్తించిరి. సర్విసు యుద్వోగుల సౌకర్యములను పెంపొందించుటకు వీరు ముందడుగు వైచుచున్నారు. రాజప్రతినిధి, సైన్యాధిపతి, గవర్నరులు సెలవుదీసికొని ఇంగ్లండుకు బోవట కవకాశమిచ్చెడి క్రొత్త చట్టమును, వీరు నిర్మించిరి. ఎవరికిని అక్కరలేని సంస్కరణవిచారణ సంఘము నెలకొల్పబడెను. అంతియగాని, ప్రజలకోర్కెలను

సఫలపరుచు ప్రయత్న మేమూలను గనుపింపదు. ఏరిపై గంపెదాశ బెట్టుకొని వెడలిన హైందవ రాయబారులు ఆశాభంగులై తిరిగి వచ్చుచున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారికి మితిలేని నిరాశ గలిగెను. బినెంటుగారి వక్రత్వము నిరర్థక మయ్యెను. లేబరుపక్షసభ్యులు కొందరు ఆలివియరు ప్రభువు గారియొద్దకు బోయి, హైందవ కార్మికుల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడవలయు నని సూచించిరిట. ఇంతకంటెను ఎక్కుడు వివరములు దెలియలేదు. ఇందు వలన విశేషలాభ ముండు నని తోచదు. కన్సర్వేటివులతోను లిబరలుపక్షముతోను, హిందూదేశముకొరకు లేబరుపక్షమువారు విరోధము బెట్టుకొన రనియు, ఆ సమన్యకొరకై ఎన్నికలలో పోరాడ రనియు, తమ కాసంగతి స్వయముగ దెలుపబడె ననియు, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారే ప్రచురించి యుండగ వేరుసాక్ష్యముతో జని యేమి? శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సామాన్యముగ ఆశను విడనాడువారు గారు. అందుచే దాసుగారు ఇంగ్లండుకు వెడలినందువలన, వ్యవహారము మారిపోవునని భారతీయులు తలపజాలరు. కన్సర్వేటివుల కలవరము, నిరాధార మగుచున్నది. మద్రాసు మెయిలుపత్రిక దెలిపిన సమాచారము ప్రకారము దాసుగారు రాజకీయవ్యవహారముల నిమిత్తము ఇంగ్లండుకు బోవుటలేదనియు, ప్రీసీకొన్నిలు ఎదుట డుమ్రాన్ రాజు కేసు అప్పీలులో వాదించబోవుచున్నారనియు, తెలియచున్నది. ఈవార్త నిజమగుచో, దాసుగారి వయనము కలవరకారణము గాజాలదు. భారతీయనాయకులు ఇంగ్లండుకు బోవుటచే గాక, మాతృదేశమునందు నిలిచి పనిజేయుట చేతనే సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడగలరు. హిందూదేశ మంతయు ఏకమై, దృఢనిశ్చయము జూపునపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధి నెవరును ఆటంకపరుపజాలరు.

ఏట్టు గా రీ ప్రశ్నలు

ఏట్టుగారి ప్రశ్నలకు, కామన్సునభలో సరియగు జవాబు చెప్పబడెను. రాష్ట్రీయ శాసనసభలను, హైందవశాసనసభను నిలిపివేసి సంస్కరణములను తాత్కాలికముగ రద్దుజేయవలయు నని, ఏట్టు గారు కోరిరి. కాని, అందుకు వీలులేదని రిచర్డ్సుగారు బదులు తెప్పిరి. ఏట్టుగారు తొందరపడనక్కరలేదు. ప్రస్తుత శాసనసభ లుండియు లేనటులే యున్నవి. ప్రస్తుతస్థితి మరికొంతకాలము వరకు నిలిచి యుండుచో, ఏట్టుగారికోర్కె తప్పక సఫలము గాగలదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణవిషయము, మౌఖ్యభర్త రిపోర్టునందే గలదని రిచర్డ్సుగారు బదులుచెప్పిరి. కాని ఇంతవర కెట్టిచలనము గలుగలేదని, రిచర్డ్సుగారు గ్రహింపవలెను. దేశాభిప్రాయము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమున కనుకూలముగ నున్నదనుటకు, కాంగ్రెసు ఏర్పాటుల గాంచిన తేటపడును. దేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట, భాషాప్రయుక్త విభాగము తప్పక జరుగు ననుటకు సందియము లేదు. ఏట్టుగా రడిగిన ప్రశ్నలలో డయరుసేనానికి సంబంధించిన ప్రశ్న ముఖ్యమయినది. మాకర్డి న్యాయాధిపతిత్వముబట్టి, డయరుసేనానిపై నిదివరకు మోపబడిన నిందను తొలగింప

వలయు నని, ఏట్టుగారికోర్కె. ఈ విషయమును చర్చించుటకు, తాము అవకాశ మీయజాలమని, రిచర్డ్సుగారు మందలించిరి. మా కర్డి గారి తీర్పు ఇంగ్లండు ప్రతిష్ఠకు తీరనికళింకము గలిగించినది. ఆ సంగతిని, విశాలహృదయు లందరును ఒప్పుకొనుచున్నారు. ఓడ్యయరుగారు దెచ్చిన కేసులో, డయరుసేనాని నిర్దోషి యని నిర్ణయించుట, అసందర్భము. ఈ కేసులో డయరుసేనాని కక్షిదారుడు గాడు. అతనిసాక్ష్యమును విచారింపలేదు. మాకర్డి గారు డయరుసేనాని గూర్చి ముచ్చటించుటలో, తన యవజ్ఞతను బయటపెట్టిరే గాని వేరుగాదు. దీని నాధారము జేసికొని, పార్లమెంటు సభవారు సయితము డయరుగారు నిర్దోషు లని చాటుట, మిగుల నప్రశస్తముగ నుండును. అట్టియ వాంతరము గలుగకుండ, రిచర్డ్సుగారు నివారించిరి.

కెనియాభారతీయులు

కెనియాభారతీయులు తలపన్నును చెల్లించక బోవుటచే, ప్రముఖులు పలువురు కారాగృహమునకు బంపబడిరి. నిన్న జేరిన తంతివార్తప్రకారము, కెనియా కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడును, వర్తకప్రముఖుడు నగు హుస్సే భాయి సులేమాన్ గారిని మరి అయిదుగురిని జయిలుకు బంపిరి. భారతీయులకు సమానపు హక్కులను నిరాకరించినందులకు ఫలముగ, భారతీయులు పన్నులనిరాకరణము నవలంబించిరి. వీరి కింకొక మార్గము గనుపింపలేదు. సక్రమాందోళనము వ్యర్థ మయ్యెను. కెనియా ప్రభుత్వమువారు క్రూరముగ ప్రవర్తించినను, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారియనను వారిని మందలించి న్యాయము సలువకబోయిరి. వలసరాజ్యములను ప్రేరేపించుట కష్టమని యెంచినను, తమచేతిలో నున్న పనినయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నిర్వహింపజాలకబోయిరి. కెనియా, క్రొనుకాలీయయినను అధినివేశరాజ్యములకన్నను ఎక్కుడు ధిక్కారము జూపుచున్నది. సామ్రాజ్యక్షేమమును పాటించుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము కెనియాభారతీయుల కెట్టి సహాయము జేయజాలకబోయెను. హైందవ రాయబారి మొకటి ఇంగ్లండుకు వెడలియున్నను, ఉత్సాహకర మగు వార్తలరు దెంచుటలేదు. రాయబారులు నిరాశ జెందినటుల గనుపించుచున్నది. తూర్పుఆఫ్రికావిచారణసంఘమును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి రేర్పరచిగాని, భారతీయు నొకరి నయినను సభ్యునిగ నియమింపకబోయిరి. ఓ మూలముడియు కెనియాభారతీయునికి సహాయము లభించుటలేదు శుష్కసానుభూతివలన నెట్టి ప్రయోజన ముండనేరదు. అందుచే కెనియా భారతీయులు తమ మోక్షమును తామే సాధించుకొనుచున్నారు. పన్నులను నిరాకరించి, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచున్నారు. కెనియా కిటీవల వెడలిన శ్రీమతి సరోజినీదేవి, భారతీయులు పన్ను చెల్లించకుండుట న్యాయమేనని సూచించియుండిరి. కెనియా భారతీయుల వంకల్ప మీడేరక మానదు.

మద్రాసు కార్పొరేషను

మద్రాసు కార్పొరేషనువారు, వరదలచే బాధనొందినవారిసహాయార్థమై పదివేలరూపాయి లొనగి, మిగిలినవారికి మార్గదర్శక లగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకు కడలిక జూపలేదు. కాంగ్రెసుసంఘములు వెంటనే సహాయ మొనర్చి తమ ధర్మమును నెఱవేర్చుట ముఖ్యము. నిన్నటి కార్పొరేషనుసభలో జరిగినసంగతి యొకటి విచిత్ర ముగ దోచును. కార్పొరేషను ప్రెసిడెంటుగు ది||బి|| తిరుమలపిళ్ల గారు ఇదివరకు జరిగిన సభలో నెక యుతరు విచ్చుటయు, ఆ ఉత్తరువు చెల్లగూడదని, రా|| బి|| తణికాచలం శెట్టిగారు దావా తెచ్చుటయు, ఎల్లరకు చెలిసినసంగతియే. తిరుమలపిళ్ల గారి శత్రుమున వాదించుటకు, అడ్వకేటు జనరలు గారిని న్యాయవాదిగ నేర్పరుచుటకై రు 300 ల ఖర్చున కంగీకరింపవలయు నని, రా. బ. డాక్టరు నటేశ్ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదించిరి. కొందరు సభ్యులు, ఇందుకు సమ్మతించుచు ముచ్చటించిరి. ఇట్టివిషయమున, తణికాచలం శెట్టిగారు మాటాడక యుండినను బాగుండెడిది. కార్పొరేషనుకు సంబంధించిన వ్యవహారములలో, అ ధ్యక్షుడు చేయుపనుల కతనిని కోర్టుకు లాగిన, డిఫెండు చేసి కొనుట కగు ఖర్చును కార్పొరేషనువారు భరింపక తప్పదు. ఈవిషయమై వాదించ నవసరము లేదు. తణికాచలం శెట్టిగారు మాత్రము ప్రతికూలముగ ప్రసంగించిరి. తుదకు తీర్మానమును వోటుకు పెట్టి, సభ్యులచే సంగీకరింపబడెను. తణికాచలం శెట్టిగారింతటితో సంతృప్తిజెడక, పోలును కోరిరి. శెట్టి గారొక్కరు తప్ప మిగిలిన వారందరును అనుకూల ముగ వోటుజేసినటుల చేలెను. ఇట్టి స్వల్పవిషయ ములో శెట్టిగారు జోక్యము కలుగ జేసికొనకుండిన, బాగుండెడిది.

మునులోసిగారి నిరంకుశత్వము

ఇటలీ ప్రధానమంత్రి యగు మునులోసిగారి నిరంకుశత్వము, ప్రసిద్ధి బడయుచున్నది. మంత్రిపద విని వీ కేమార్గముల సంపాదించిరో, ఆమార్గముల నవలంబించి నిలుపుకొనజూచుచున్నారు. వీరి పక్షము ఛాసిస్టు పక్షము. ఈ పక్షమువారు న్యాయమును న్యాయస్థానములను మూలద్రోసిరి. మోటుబలమే వీరి కాధారభూతము. ఎటుటిపక్షమువారిని బలవంత ముగ నణగదొక్కుటకు వీరు ప్రయత్నించు చుండురు. వీరి దుండగములకు వెరచి, ఇతర పక్షములు తలయెత్తుటలేదు. ఇటీవల, ఛాసిస్టుపక్ష ప్రముఖులు సాంఘికవాదనాయకుని పరిమార్చినటుల వార్తలు చేలెను. ఇటలీమాత్రమే గాక, నాగరికప్రపంచ మంతయు తల్లడిల్లెను. మునులోసిగారు తమపక్ష మువాని మందలించిరి గాని, తగినచర్య దీసికొనక పోయిరి. వీరి కరిపాలనక్రింద, ఇతరపక్షములు సురక్షితముగ నుండజాలవనుభావము వ్యాపించెను. పత్రికలు తీవ్రవిమర్శనలు చేయదొడంగినవి. మునులోసి ప్రభుత్వమువారి కిది కష్టముగ దోచియుండును. వార్తాపత్రికల నణగదొక్కుటకు, మేజస్ట్రేటులకు వీరు సర్వాధికార మిచ్చిరి. దేశమందంతటను పత్రికలు నిర్మూలించబడుచున్నవి. ఇట్టి చర్యలవలన, ప్రజాభిప్రాయమును వీరు తలయెత్తుకుండ జేయగలుగుట దుర్లభము. ప్రపంచచారిత్రమునందు స్వాతంత్ర్యనిరోధము, విజయము గాంచియుండు లేదు. తాత్కాలికవిజయములు త్వరలో నిష్ఫల మగును. మునులోసిగారు అనాగరికపద్ధతులను మరల పునరుద్ధరింప నెంచుచున్నారు. కాని, ఇటలీయునులు వీరి దుశ్చేష్టులను చిరకాలము సహించ రని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

త్రయనిరోధము, విజయము గాంచియుండు లేదు. తాత్కాలికవిజయములు త్వరలో నిష్ఫల మగును. మునులోసిగారు అనాగరికపద్ధతులను మరల పునరుద్ధరింప నెంచుచున్నారు. కాని, ఇటలీయునులు వీరి దుశ్చేష్టులను చిరకాలము సహించ రని, పరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

బొంబాయి శాసనసభ

సంస్కరణ విచారణసంఘమును గూర్చి రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సమాచారము దెలియజేయుచున్నారు. కాని ఇది యంతవరకును బయల్పడలేదు. బొంబాయి శాసనసభలో నీవిషయమై ప్రశ్నింపగ, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేఖ రహస్యమయిన డని, బదులు చెప్పబడెను. ఇంతటిరహస్యమున కేమి యవసరము గలదో తెలియదు. సంస్కరణముల విచారణవలన ప్రయోజనము లేదని, ప్రజలలో నమ్మకము ప్రబలి యున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రహస్య వర్తనమువలన, ఈ నమ్మకము మరింత బలపడుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు లనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన నూతననియమము, పాలకుల కెట్టి నిరంకుశాధికారము నొనగునో, శాసనసభల యుపయోగము నెఱుల తగ్గించునో జెప్ప నక్కరలేదు. ఈ నియమములనుగూర్చి చర్చ జరిగించుటకు, నా రిమను గారవకాశము గోరగ, సభ్యులు వీరి తీర్మానమును నిరాకరించిరి. నూతననిబంధనల గా విం చెడి యధికారము, పాలకుల పాస్టతమై యుండునంత వరకు శాసనసభ లెట్టియార్హముల జేసినను ప్రయోజన ముండదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిొక్క గీటుతో, శాసన సభాభిప్రాయమును, న్యాయస్థాన నిర్ణయమును ప్రయోజనవిరహితము గావించిరి. ఇంకను శాసనసభలతో తంటాలుపడుట వలన ప్రయోజన ముండునా? ఇందుకు ప్రత్యుత్తరము వెలువడవలసి యున్నది.

మెసపాటేమియా విమానవ్యవహారములు

మెసపాటేమియాలో నెల్లరుల నణగదొక్కుటకు, విమానముల నుపయోగించిన విధము, ఆంగ్ల దేశమున తీవ్రఖండనకు పాత్రమయ్యెను. కాన్స్టేబుల్ ప్రభుత్వము వారి వలెనే, లేబరు ప్రభుత్వమువారును, పై నిక చర్యలను నమర్చింప దొడంగిరి. కాని లాన్సుబరీగారిటీవల కామన్సుసభలో నడిగిన ప్రశ్నలకు, సరియగు జవాబు వెలువడలేదు. అల్లరు లొకచోట జరిగి యుండగ, అనేకవందల మైళ్లదూరమున నున్నప్రదేశములపై బాంబులు విసరబడినమాట నిజమేనా యని, లాన్సుబరీగారిడిగిరి. ఇందుకు జవాబుచెప్పక వాయవిమానముల మూలమున శాంతి చేకూరెనని మాత్రము లీచీగారు జవాబుచెప్పిరి. లాన్సుబరీగారు వెనుదీయక, మరల ప్రశ్నినడుగగ, యూనియనిస్టు సభ్యులు గోలచేసి వారి కాటంకము గలిగించిరి. ఇట్టి చర్యలవలన, ఘోరవృత్తాంతములు మరుగు పడజాలవు. లాన్సుబరీగారి రీవిషయమును బయట పెట్టి, తమ ధర్మమును నెఱవేర్చిరి. ఇంగ్లండుకీర్తిని కాపాడనెంచెడివా రెల్లరును, లాన్సుబరీగారి వలె సత్యమును గ్రహించి, చేసిన తప్పులను దిద్దుకొన బ్రయత్నించుట శ్రేయస్కరము.

అహమదాబాదు జాతీయ పాఠశాలలు

మహాత్మునకు పాదకట్నము

మహాత్మునియపదేశము

స్వధర్మమును పడలకుడు-రాట్నమును తిప్పకుడు
ఈనెల 27 వ లేదీని అహమదాబాదులో సత్యాగ్రహ శ్రమమున అహమదాబాదు జాతీయమ్యునిసిపలు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులు 500 మంది మహాత్ముని సందర్శించి 818 రూపాయలను సమర్పించిరి.

శ్రీయత వల్లభాయి పటేలుగారు

“పటేలుగారు మొదట నుపన్యసించిరి. మ్యునిసిపలు పాఠశాల లన్నియును జాతీయపాఠశాలలుగా మార్చబడెను. దొరతనమువారి వ్యవహారములను తిరస్కరించిరిమి. గజరాతు విద్యాలయమువా రెవ్వరచిన విద్యావిధానమునే అనుసరించుచున్నాము. దొరతనము వారి యనస్సెక్టరు పరిక్షాచేయుటకు మే మంగీకరింపలేదు. ఇంతవరకు మ్యునిసిపాలిటీవారి నెగ్గిరి. ఇకముందుగూడ నటులే నెగ్గవలెననిన ప్రజలును ఉపాధ్యాయులునుగూడ తోడ్పడుటవసరము. అహమదాబాదును నవలంబించి కష్టనష్టముల ననుభవించుటకు ఉపాధ్యాయు లందరును గూడ సంసిద్ధులైయున్నారని నేను చెప్పజాలనుగాన మహాత్ముడు చేయలేగిన యపదేశమును చేయగోరెదను” అని పటేలు గారు నుడివిరి.

మహాత్ముడు

“ఉపాధ్యాయులధర్మము అ సహాయవిధానమేగాన వారు దానిని సరిగా నెరవేర్చుట విధి. అందుల కవసరము కష్టనష్టములకు వారు వెనుదీయగూడదు. కాని నేను మిమ్ములను నిర్బంధించుటలేదు. మీరు బాగుగా నాలోచించుకొనియే నిర్ణయించుకొనవలెను గాని తొందరపడి నేడే తెలుపుటనవసరము. మీకు మనోదార్ధ్యములేక మీరు లొంగిపోయినచో అది మిలోపమేగాని ధర్మమునం దెట్టిలోపమునలేదు. ఘోరరూపమువారు దొరతనమువారి సహాయమును తోరవలసిన అవసర మేమియును లేదు. దొరతనమువారి ఉద్యోగముల నపేక్షింప నక్కరలేదు. ఘోరరూపమునం దధికసంఖ్యాకులు వాణిజ్యపరతంత్రులు గాన ప్రజలు తమపిల్లలను ప్రభుత్వపాఠశాలలకు పంపుటకు కారణ మగుపడదు. ఘోరరూపమున గూడ ప్రజలందరును తమపిల్లలను జాతీయపాఠశాలలకు పంపక బావుట చాల అవమానకరము.

ఘోరమున జాతీయపాఠశాలలలో నిపుడు 30,000 మంది పిల్లలు చదువుచున్నారు. వారందరును దినమునకు అర గంటసేపు నూలువడికినచో దేశమునం దెంతయో గొప్పమార్పు కలుగును.

స్వరాజ్యమునకు రాట్నమే మూలాధారము. హిందూమహాత్ముడీయ మైత్రిని సీరపరచినను, అ స్పృశ్యతను పూర్తిగా తొలగించిననుగూడ లాభములేదు. దేశీయు లందరును నూలువడికిననే గాని స్వరాజ్యమురాదు.

ఈవిషయమున దేశబంధు దాసు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగార్లకుగూడ నమ్మకములేదు. వలనన దేశీయులందరు నూలువడుకుట ఎప్పటికిగూడ జరుగదనియే వారిలభిప్రాయము. కాని నాకట్టిసంశయము లేదు. త్వరలోనే దేశీయు లందరును నూలు వడకెదరు. అప్పుడు దేశమున గొప్పమార్పు కలుగును. స్వరాజ్యము తప్పక లభించును” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (హిందూ)

దేశబంధు దాసుగారు

దామ్రాను కేసు నిమిత్తమే వెళ్ళుచున్నారు
ప్రీవీకౌన్సిలులో దామ్రాను కేసు అసెలులో వాదించుట కే దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారు ఆంగ్ల దేశమున కేగుచున్నారగాని రాజకీయములు ప్రధానోద్దేశ్యము కాదని కలకత్తా నుండి మదరాసుమెయిలుపత్రిక విలేఖరి తంతివార్త నలవెను. వంగరాష్ట్ర కానసభ జరిగినప్పటికీ దామ్రాను బయట దేశము.

విదేశ వార్తలు

లండనుచర్యలు

జర్మనులు పాల్గొనువిషయము

పరిశీలించు మార్పులేదు

లండన్, జూలై 28:—విశ్రమించి రాయబారులు సమావేశమైన పిదప అంతర్జాతీయమండలికి వచ్చిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రతినిధులు మధ్యాహ్నము సమావేశమైరి. కుక్ వారము నుండి ఇంతవరకు ఏమియు పరిశీలించు మార్పులుగ లేదు. ఆక్రమణ ప్రదేశములందున్న ఇనుపదారుల పరిపాలనముగూర్చి అధికారులు పూరించుటకు ఏమియు బానుకొన్నట్లు లేదు.

జర్మనుల నాహ్వానించునమస్య

మధ్యాహ్నము 1½ గంటలు నిందుసభగూడెను. జర్మనుల నాహ్వానించువిషయమును మిత్రమండలి రాయబారులలో నాయకులు ఐదుగురు విశ్చయించెదరు.

జర్మనులు తమధర్మములను నెరవేర్చుటకు వారిపై విధించబడిన అపరాధములనుగూర్చి మొదటిసంఘమువారు తయారుజేసిన నివేదికమునుగూర్చి కొంతవరకు అంగీకరించిరి. బుధవారం మధ్యాహ్నము మరల సభజేయుటకు నిశ్చయించిరి. అంతర్జాతీయమండలి ఒడంబడిక కుదిరెనెంటునే జర్మనులను ఆహ్వానించెదరని రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

లండనులో జరుగు చర్యలయందు పాల్గొనుటకు నష్టపరిహారసంఘమువారిని ఆహ్వానించెదరు.

తీర్మానములు

31 తేదీనాని ఆగస్టు మొదటి తేదీనాని మిత్రమండలి రాయబారప్రముఖులు జర్మనుప్రతినిధుల నాహ్వానించెద రనుచున్నారు. సభవారు జర్మనులను నిర్బంధింపరనుచున్నారు. ఇచట తయారుచేయబడిన పత్రములు, కాగితము, ఒడంబడిక లన్నియు ముందు ఆచరించుటకు ఆధారముగ నైకొనబడును. సర్ జోసెఫ్ కుక్కుగారు బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రతినిధిగ నుండెను. జర్మనీలో ఏకీభవించుట కవసరమగు చర్య నవలంబించుటకును వెర్నెయిల్ను ఒడంబడిక కు భిన్నముగాకుండ డాన్ నివేదికమును అమలులో బెట్టుటకును బ్రిటిషు ప్రెంచి జ్యూరిస్టులు జేప్పిన విధానమును సభవారుంగీకరించిరి.

మొదటిసంఘమువారికిను పనిని పూర్తిజేయలేదట. జర్మను ఆర్థిక వికృతనుగూర్చి రెండవ సంఘమువారు సమర్పించిన నివేదికము అంగీకరింపబడెను. మూడవ సంఘమువారు తమనివేదికమును అతిశీఘ్రముగ పూర్తిజేసెద రనుచున్నారు.

తెహరాన్ హత్య

అమెరికనుల ఆక్షేపణ

వాషింగ్టన్, జూలై 28:—అమెరికనుల ఆక్షేపక లేఖను కార్నెల్ వెల్లెమంత్రి నేడు తెహరాన్లో విదేశాంగ కార్యాలయమువారి కందజేయును. పెర్షియాలోనున్న అమెరికనులకు ప్రమాదము లేకుండ ఇక ముందువారిని పాదుటకు జాగ్రత్త చేయవలెననియు అమెరికనులు దెలియజేసిరి. కార్నెల్ వెల్లెగారి కంపిన లేఖను అధికారులు చర్చింపవలెను అమెరికను కాన్సులును, అతని భార్యను జంపుటచే అమెరికనుల విషయమై వారి జాగ్రత్త నిమిత్తము ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించు టవసరమనిరి.

వాషింగ్టన్, జూలై 29:—మేజరు ఇంగ్లిగారి శవమును అమెరికాను అమెరికను యుద్ధ నౌకలో బంపవలెననియు దాని కనవ్యయమును పెర్షియా భరింపవలెననియు అమెరికను రాయబారి కార్యాలయము దగ్గర అవసరమైనంత కాలము వైనికమర్యాదలను జరుపవలెననియు అంతర్జాతీయ కాసనములను సమర్థించుటకు పెర్షియా ప్రభుత్వమువారు చేయు పనులపై రాచుకీయ సంబంధము లేర్పడియుండుననియు, యునైటెడ్ స్టేట్సువారు రనుచున్నారని కార్నెల్ వెల్లెగారి లేఖ తెలుపుచున్నది.

పొగయొడ మునిగిపోవుట

ప్రమాణీకులు ఓడసిబ్బంది మునిగిపోవుట

అటూరు, జూలై 27:—ఉత్తరజపాను పొగయొడ 'తయిరుమారు' నటూరో అగ్రమున కావల మునిగిపోయెను. 188 ప్రయాణీకులు, 54 గురు ఓడసిబ్బంది మునిగిపోయిరి. 18 ప్రయాణీకులు, 5 గురు ఓడసిబ్బంది దరిచేరిరి. పడవ మునిగిపోవుటకు కారణము తెలియలేదు.

రైలు డీకొనుట

నలుగురు చనిపోవుట

లండన్, జూలై 28:—ఎడింబరోలో ఒక రైలుబండి ఇంకొకబండితో డీకొనుటచే నలుగురు చనిపోయిరి. 21 మంది తీతగాత్రులైరి. రైలుడీకొని బద్దలగుటకుముందు ఈబండిలోనికి కొందరు బాలికలు ఎక్కిరి. చాలమంది ప్రమాదమును బొందిరి. చాలమందిశ్రీమ్రులు, బాలికలు హతులైరి తీతగాత్రులైరి.

చీనాలోవరదలు

లక్షలకొలది నిలువ నీడలేకుండుట

లండన్, జూలై 29:—ఉదయం 12/30. బహిరీ రాష్ట్రములో ప్రమాదకరముగ వరదలు తీటుసింపెను. చాల ఘోరముగ నున్నది. 10000 చతురపుమైళ్లు వరదమయమై యున్నది. 1000 గ్రామములకుపైగా మునిగిపోయినవి. 10 లక్షలకుపైగా జనులు నిలువనీడలేకుండ జేయబడిరి. చాలమంది చనిపోయిరి. ఇతర రాష్ట్రములందుగూడ గొప్పవరదలు వచ్చినవట. ముఖ్యముగ హాసన్లో వరదలు చాల విస్తారముగనున్నవట.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

సెలవుచట్టము

సార్వభౌముని సమ్మతికై ఎదురుజూచుట

లండన్, జూలై 28:—కామన్సు సభవారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సెలవుచట్టమునకు చేర్చిన సవరణలను ప్రభువుల సభవారుంగీకరించిరి. ఇక సార్వభౌముని అంగీకారమునుబడ యుటే అవశిష్టము. దీనికై ఎదురు జూచుచున్నారు.

దాసుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణము

కామన్సుసభలో ప్రశ్నించుట

రూటరు తన తంతువారను సవరించుకొనుట

లండన్, జూలై 28:—జూలై 28 తేదీన దాసుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణమును గూర్చి ఇట్లు బ్యూరీగారడిగిరి. గ్రేటుబ్రిటనుకు వచ్చుటకు దాసుగారు ప్యాసుపోర్టులకు దరఖాస్తు చేసిరా? ప్యాస్పోర్టులనిచ్చిరా? దాసుగారు ప్రభుత్వ పనిమీద వచ్చుచున్నారా? ఈవిషయమై అధికారరీత్యా తన కేమియు తెలియదని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

ఈవిషయమై ఆలియెయరుప్రభువు ఇంకొక లేఖను వ్రాసెనాయనియు లంకాష్టరు డచీచాన్సిలరు దాసుగారి కంపిన లేఖలను దాసుగారు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారా యనియు బ్యూరీగారడుగ తనకేమియు తెలియదని రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. 24 తేదీన ఇచ్చిన తంతువారలో పార్సరు ప్రభువు బంపినంతటికి బదులు కర్నలు వెడ్జిపుడ్ గారంపిన తంతువారయని యుండవలెను.

సాపాలో తిరుగుబాటు

మామూలుపరిశీతులు ఏర్పడుచున్నవి

మ్యూయర్స్, జూలై 28:—సాపాలో తిరుగుబాటు ప్రభుత్వమువారిచే ఆదరింపబడినదనియు సక్రమ పరిశీతులు ఏర్పడుచున్నవనియు తెలియుచున్నది.

బ్రెజిలులోనున్న విదేశీయప్రాణములను, సాత్తును గా పాడవలెనని బ్రెజిలులోనున్న విదేశాంగప్రతినిధులు ప్రెసిడెంటును గోరుచున్నారని పార్సరుప్రభువు తెలియజేసెను.

విప్లవకారులు సాపాలో పట్టణమును ఖాళీజేసిరిని ప్రకటించిరి.

విప్లవకారులను ధైవరలుసేనలు వెంటాడుచున్నవి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య

వస్తుప్రదర్శనము

విదేశపుకలపను వాడుట

నర్. ఆర్, డొనాల్డుగారి ఆక్షేపణ

లండన్, జూలై 28:—రాత్రి 11/45 వెంబ్లీప్రదర్శనమున విదేశపుకలప సుపయోగించిరిని చాలమంది తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునందున్న కలపను తెప్పించుటకు వ్యవధిలేదని లున్ గారు జేప్పిన సమాధానము ఎంత మాత్రము సమంజసముగ లేదని డొనాల్డుగారు రాక్షేపించిరి.

ప్రదర్శనమును జరుపుటకు చాలకాలము క్రిందులనే ఏర్పాటుజేసిరి. వ్యవధిచాలదనుట సమంజసము గాదనిరి. అసలుసంగతులను దొమినియనులకు తెలియజేయవలసి యున్నదనిరి. సామ్రాజ్యవస్తువులనే ప్రదర్శించుటకు సార్వభౌముని విధానమున ఏర్పాటుజేయబడెను. కాని విదేశపు కలప సుపయోగించుటచే ఆవిధానము తప్పు అనిరి.

వెంబ్లీ ప్రదర్శనము జయప్రదముగ జరిగినది. దీని ఫలితములు మరింత ముందు లాభించును. అధి నివేశప్రజలు బ్రిటిషుప్రజలు ఐక్యతను గ్రహించి సామ్రాజ్యమంతయు స్వయంసహాయము మీద నాధారబడవలెనను తలంపుతో ప్రవర్తించిరేని వెంబ్లీప్రదర్శనము మరింత లాభించును.

ఒలింపికు ఆటలు

జాతివిద్వేషము

ఒలింపికు ఆటలలో ఆంతర్జాతీయ ద్వేషము అంతరించుటకు బదులు మరింత హెచ్చుచున్నదనియు వైయుపత్రికా విలేఖరి ప్యారిస్ నుండి తెలుపుచున్నాడు.

ప్యారిసులో గగ్గన చిక్కులకు సహజముగ గలిగిన ఉద్రేకము తప్ప మరొకటి గాదనియు ఆటలయం దుత్సాహము తప్ప ఇంకొకటి గాదనియు బ్రిటిషు ఒలింపికు సంఘాధ్యక్షులు కదోగ్ ప్రభువు తెలియజేసెను. అంతర్జాతీయ ద్వేషముగాని రాచకీయములకుగాని సంబంధము లేదనిరి.

రాచకీయములను తాను ఈ విషయములో ప్రవేశబెట్టలేదనుచు ఇట్లు ట్టుమ్మపత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. రాచకీయముల నాధారము జేసికొని అంతర్జాతీయ విద్వేషము కనబడుచున్నది. ఇదియే మాకు విచారకరముగ నున్న విషయము. దీనివలన ఆటలు పాడగుచున్నవి. ఎనరో అధికారవర్గములో నున్నవారు దప్ప ఇతరులు కాదనజాలరు.

ఇండియా సహాయకమంత్రి

గ సర్ ఆర్థు హిర్డి జలుగారిని నియమించిరి.

క సూరి

వెల తుల గు 1-కి రు. 40-0-0 లు.

ఇది ప్రకటనైన నేపాళదేశపు కస్తూరి. ఓడి కొంచెమైనను కలితీలేక ఘాటు గలిగి యుండును. వాతమును హరించి దేహమునకు వేడియు పుష్టియు జేయుటకు కస్తూరి విలువలపదార్థము. జ్యోములకు, బాలెంతరోగములకు, సన్ని పాతములకు మిగుల సుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులను స్వచ్ఛమగు దీనిని లేప్పించి వాడిన వెయిండును, గుణమునందును లాభము పొందగలరు.

పచ్చకర్పూరము మొదటిరకం తు. 1-కి రు. 2-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:—రెండవరకం వెల తు. 1-కి రు. 1-0-0 లు.
కుంకుమపువ్వు:—తెల తు. 1-కి రు. 4-8-0 లు.
రంగుజేసిన గడ్డికాక నిజముగు కుంకుమపువ్వు. క్షి తులముకన్న కెక్కువ పంపబడదు.

మొమ్మాయి మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
కొలాజిత్తు మంచిది. తు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
ఆపచ్చికాన లేక జాన్ను తు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జాన్ను మొత్తముగా కొనువారికి చుట్టగా పంపబడును.
అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సిద్ధా, జులై 28:—రాజప్రతినిధికార్యనిర్వాహకవర్గము
నేను చాలనేపు సమావేశమైయుండిని. (అ. ప్రా)

నెల్లూరు

తెలకనిర్యాణదినము. ఆగస్టు ౧ తేది

రంగనామకలపేట ఫిర్యా. కాంగ్రెసుసంఘము:—
ఉదయం రంగనామకలపేట, సంతకేటలలో భజనలు సభలు,
జేవాలయములో ప్రార్థనలు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— మధ్యాహ్నము ౩
ఘంటలమీద కార్యాలయమున కాంగ్రెసుసభ్యులు 1/2 ఘంట
కాలము నూలువడుతుంటే- పూజ, భజన.

శ్రీమల కాంగ్రెసుసంఘము:—కస్తూరిదేవి బాలికాపాఠశాల
యందు పూజ ప్రార్థనలు జరుగును.

నెల్లూరుటవుళ్ళ ఫిర్యా. కాంగ్రెసుసంఘము:—సాయం
కాలము 5-౩) ఘంటలకు బహిరంగసభ. పురమందిరమున-
సభాపక్షపై కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలువడుతుంటే ఉపన్యాస
ములు. ఈసభారము తాసంగబడును. (స్వకీయవిలేఖరి)

చింతలపూడి

(ఒక విలేఖరి)

గ్రామకంచాయీ

జూలై 28:— అభ్యుదయ యెన్నిక సక్రమముగా సవ్య
ముగా ప్రజామోదమున బడయు రీతిని జరుగబడెను. శు. రా.

శ్రీ. నాగిశెట్టి వీరన్నాయుడు గారిని మెంబరు అందరు యొక
గ్రీవముగా యెన్నుకొని గ్రామవాస్తవ్యులకు సాహ్చర్యము కలు
గజేసి ప్రశంసాపాత్రులైరి. నూతనముగా నెన్నుకొనబడిన మ.

రా. శ్రీ. నాగిశెట్టి వీరయ్యనాయుడుగారు ప్రజాసరంజక
ముగా తమపదవిని నిర్వహ్యముగా కొనసాగించుచు గ్రామ
ములో నున్న ధర్మార్థవిద్యాభివృద్ధి సంఘము చేయూతనిచ్చి
పోషించుచు గాతయని నమ్ముచున్నారము.

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలియుగ పత్రిక

కలియుగ ఆనుపేరుతో చెరువవాడ వెంకట నరసిం
హారావుగారు ఒక పక్షపత్రికను ప్రకటింపదలచినట్లు తెలియు
చున్నది. ఈ పట్టణము పత్రికలమే లోటులేదు. కాని సం
ఘాన్తత్వమునకు, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడు పత్రిక లేనియున్న
ను యెక్కువ గాబలవు. పత్రికానిర్యోహము చాలబాధ్యతతో
కూడుకొనియున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. కావున ప్రకా
శముల తమ బాధ్యతను గురైరి దేశాభివృద్ధికిని, సంఘశ్రేయ
మునకును, సోదరభావము పెంపొందించుటకు పాటుబడుచు
వ్యక్తిమాత్రములు, వైమన్యములు, నాశమొందించుచు, దేశ
పురోభివృద్ధి మార్గమున పత్రికను నడిపెదరు గాక యని కోరు
చున్నాము.

డాక్టరు జి. యల్. కాంతారావుగారు

డాక్టరు కాంతారావుగారు మాపుర గవర్నమెంటు
హాస్పిటల్ ఆఫీసర్లు సర్వకా రెండు సంవత్సరములనుండి
యుండి యున్నట్లు విలూరుకు బదిలీచేయబడినారు. దయ, కాం
తము, ఓరిమి కలిగియుండి వీరు పురజనుల గౌరవమునకు పా
త్రులయి యుండిరి. వీరు రోగుల సుచితకాక్షిణ్యభావముతో
చూడెదరు. వీరు వచ్చినప్పటినుండి ఆస్పత్రిలో ఆవశేషము బహు
జాగ్రత్తతో జరుగుచున్నవని వినుమంటిమి. వీరు మాపుర
మును విడిచిపోవు సందర్భమున వారి మిత్రులచే చాల విందులు
చేయబడినవి. ఈ సందర్భముననే కృష్ణాక్షరవారు కూడ వారి
గౌరవార్థము పురమందిరమున అల్పాహార విందోసంగి యుండిరి.
ఆ విందుకు జిల్లాజడ్జిగారు, డాక్టరుగారు యింక చాలమంది
ఉద్యోగస్థులు, పురప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. నాటిసాయం
త్రెము ఇండియన్ డ్రామటిక్ కంపెనీవారు కుశలన నాటకము
ప్రదర్శించిరి. భగవంతుడు వీరికి ఆయురారోగ్యముల ప్రసా
దించి సంఘసేవచేయుట కవకాశ మిచ్చుగాక యని ప్రార్థిం
చున్నాము.

తుంగతంపర అగ్రహారం

ఈ నెల 24 తేదీని మాఫిర్యాసంఘసభ కూడినది.
కలింగపట్టుముగ జరుగు జిల్లాసభకు శ్రీయంత కొండా వెంక
టప్పయ్య పంతులు గారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనడమైనది.
వారేకారణముల వల్లనైనా అంగీకరించనియెడల శ్రీయంత
డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారిని
గాని ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని గాని
ఎన్నుకొనడమైనది.

దేవుకొండ నరసింహం,

కార్యదర్శి.

వెంకటగిరిటవున్

ఒకవిలేఖరి

జూలై 29:— వెంకటగిరిటవును దగ్గరలోవున్న అడ
వులలో నుమారు 10, 15 రోజులనుండియు ఒక పెద్దపుల్లి
తిరుగుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఆపుల్లి పడమటిలో పరమ
తప్పించుకొని వచ్చినట్లుకూడ వాడుకపడినది. యీసంగతి విని
దానిని పరవతోలుటకు శ్రీశ్రీ రాజావారు శండుపర్యాయ
ములు మాట్టుకట్టించి పరవతోడించివారు. కాని అది చిక్క
లేదు. ఆఖరుకు నిన్నటిదినం తిరిగి పరవతోడించివారు. అప్పు
డుకూడ అది తప్పించుకొనిపోవుటకై ప్రయత్నించెను. కాని
శ్రీశ్రీరాజావారి మాడమమరులకు శ్రీరాజా వెలుగోటి నవనీత
కృష్ణయ్యచేంద్ర బహదర్ వారు దానిని బహు సేర్పతో చంపి
వేసిరి. వెంటనే దానిని గ్రామములోనికి తీసికొనివచ్చి తప్పెట్లు
బ్యాండువాద్యము మొదలైనవాటితో నూరేగించిరి. పులి చిన్న
దైనను అది చాలసాగు తప్పించుకొని పోవుటవలన ఇప్పుడు
దానిని సేర్పతో చంపిన నవనీతకృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్రుగారి
ధైర్య సైర్యములను ప్రజలు వేనోళ్ల పొగడిరి. ఆప్పుడప్పుడు
పులులను బహుసులభముగా చంపుట యిచ్చట వాడుకఅయి
ఉన్నది.

తుంగభద్రానది

శివమొగ్గలో వరదలు

ఈ నెల 17 వ తేదీనాడు గతవత్సరము వచ్చిన ప్రవా
హమును మించి గొప్పప్రవాహము వచ్చినది. అనేకమంది ప్రజ
లకు చాలనష్టము కలిగెను. 25 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు
భయంకర ప్రళయమువలె తుంగభద్రా ప్రవాహము వచ్చి
శివమొగ్గ పట్టణములో సగభాగమును ముంచివేసెను. లక్షల
కొలది రూపాయల నష్టము సంభవించినది. వేలకొలదియిండ్లు
కూలినవి. బీదప్రజలకష్టము చెప్ప నలసిగారు. నేను స్వయముగా
చూచితిని. పట్టణములో పది అడుగులనీళ్లు నిండి ప్రవహించు
చుండెను. తీర్దహాల్ లిపాలు నిలిచి నాల్గుదినములైనవి.

శివమొగ్గ గొప్పపట్టణమైననూ ప్రజాసంఘము లేవి
యుండలేవు. బీదప్రజలు తమకేళమును ఎచ్చట చెప్పవలెనో
అసంగతిని ఎరంగినవారుకారు. ప్రజాప్రతినిధులై ఆసంగిలో
అనేకలకు స్వకర్తవ్యమే తెలియదు. కొందరికి ధైర్యము లేదు.
రాజకీయమువారు స్వయముగా బీదప్రజలకు సహాయము
జేయుట దుర్లభము. ఈ పరిస్థితిలో ఇచ్చట బీదప్రజలకు భగ
వంతుడు తప్ప దిక్కు కనబడుటలేదు.

ప్రతినిధులు తమ కర్తవ్యమును గమనించి ఆసహాయ
లైన బీదప్రజలు ఇండ్లను కట్టుకొనుటకు ప్రత్యేకసాగులను,
మానుసామానులను ఉచితముగా ఇప్పించుటకు ప్రయత్నించు
టయేగాక ధనమును బడులుగాకూడ ఇప్పించుటకు తగినయత్న
ములను జరిపించవలెను. వల్లికు ఫండుకూడ అవసరముగాఉన్నది.
కర్తవ్యజ్ఞానము గలవారు ధైర్య మవలించి ఈ సంవత్సరము
లో నైననూ బీదప్రజలకు సాహాయ్యము జేయించెదరా?
షీమాగా, } విద్యాకా శేషశాస్త్రి.
26-7-24. }

శ్రీ కమలావలస నాటకసభ-తుని

ఈ సంఘము తునిపట్టణవాస్తవ్యులగుకొందఱు యవ
కులచే మహాత్మాహముతో నెలకొల్పబడి తుని రైలుస్టేషన్
యందు నూతనముగా సదురు సంఘమువారిచే నిర్వహింపబడిన
నాటకశాలలో నిన్నరాత్రి (ది 25-7-24) శుక్రవారంరాత్రి
శ్రీయంత వెంపటి శదాశివబ్రహ్మయ్యగారిచే రచియింపబడిన
“వసుంధర” నాటకము ప్రథమప్రదర్శనముగా ప్రదర్శించినది.
ఈ నాటకము “ఇచ్చిశీమార” (రవల)లోని కథ ననుకరించు
టచే చారిత్రాత్మకమై చూపరల హృదయముల నాకర్షింపగలిగి
నది. ఇందలి పాత్రములను ధరించినవారు 20 విండ్లులోపున్న
8 విండ్లుకు పైగావన్న వయస్సుగల బాలురగుటచే సభ్యుల
కానందదాయకతై రనిప్రాయంబు కెంతయు సంతోషించుచున్నా
రు. వీరిదైవ ప్రార్థనా గీతారంభమున శ్రీతునిదేవాణము సర్వై
శ్వర్యసంయుక్తమగునట్లుగా సంతతము నొనర్చు మని ప్రార్థిం
చుటచే వారి పౌరధర్మమును సంఘధర్మమును గుర్తించిరనుటకు
సందియములేదు. దీనజనబాంధవుడును ప్రపంచనాటక
నూత్రధారుడు నగు శ్రీ పరమేశ్వరుడును శ్రీతుని దివాణము
వారును యీసంఘమును సర్వదా హామింప బ్రయత్నించెదరు
గాక! (ఒకవిలేఖరి.)

ఒక మనవి

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముడు అసహాయోద్ధమమును ప్రా
రంభించి మాపంచముల యస్పృశ్యతను నివారించ సర్వవిధముల
ప్రయత్నించుచు మున్నున్నందుచున్నాడు.

పూర్వాచారపరాయణులగు బ్రహ్మశ్రీ గణపతిశాస్త్రి
గారు మహాసభలో మాదీనశిథికి కారణమును వెల్లెబ్బించు
స్పృశింపవచ్చునని సహేతుకముగా నెలవిచ్చిరి.

ఈ సమయముననే మాగంజాంమండలమందలి పర్రాకి
మిడినివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ పానా నారాయణశాస్త్రిగారు సం
ఘ సంస్కరణమునకు పూనుకొని కొన్నితరములనుండి జీర్ణించిన
కర్మలను పునరుద్ధరించి యాతెగవారి వన్ననకు పాత్రులైరి.
మరియు విదేశీకులనుతమకు క్రైస్తవమతమును స్వీకరించి వారి
తో యాహారవిహారములు కొన్నివత్సరములు సరిసిన బ్రాహ్మ
ణులకు తమ వర్ణములో చేర్చుకొను ప్రయత్నము ఎక్కువగా
చేయుచున్నాడు.

వైని వ్రాసిన రెండు విధములగువారికిని ధర్మశాస్త్ర
రీత్యా ప్రాయశ్చిత్తమును నిర్ణయించిరి.

మేము బ్రాహ్మణ సంకరలమని శ్రీగణపతి శాస్త్రిగారు
నిర్ణయించిరి. అట్టి స్థితిలో స్వల్పప్రాయశ్చిత్తముతోనే పునీ
తులము కాగలము. మరియు మతాంతరలము కాలేదు. కాన
మాయంబు సంపూర్ణ సోదరభావముంచి, మున్నున్నది, వై
దిక కర్మక్రియలు మాకొసంగి, సాధనసాధనములకు పాత్రులై,
భ్యాతిని సంపాదించగలండులకును, విధిని పత్రికాముఖమున
నెల్లడించుటకు శ్రీనారాయణ శాస్త్రిగారిని పరిపరివిధముల
ప్రార్థించుచున్నాము. వారియనుగ్రహమునకు పాత్రులై యు
ద్ధరించబడినవాణివలె శ్రీ శాస్త్రిగారిని మేము బహూకరించ
జాలము. కాన తమవలనే మున్నుకూడా యుద్ధరింప శ్రీ శాస్త్రి
గారిని ప్రోత్సహింపవలెను ఈ సోదరతెగలవారిని ప్రా
ర్థించుచున్నాము.

తుంగతంపర అగ్రహారం } పణుకు ఎరయ్య,
24-7-1924. } పంచమసాధుడు.

శ్రీగాంధీ

ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము-ఏలూరు

అంతరంగ సభాసభ్యులు, కార్యనిర్వాహకులు పౌరులు
సంప్రతించి యీపాఠశాలకు రు 20000 యిరవై వేలు రూపా
యలు చెచ్చించి శ్రీదాసువారి యిల్లు ఫలం, మేడకొని క్రయ
దస్తావేజు రిజిస్టరు చేయించినందున జాతీయ అభిమానులవందన
ములకు పాత్రులు. జిల్లామీదగాని తాలూకామీదగాని చెంట్ల
నే విరాళములు వసూలు పర్చి శ్రీమహాత్మాగాంధీగారు ఆంధ్ర
దేశమున వచ్చులోపల, ఈ సువార్త తెలియపర్చుటకు గట్టి
ప్రయత్నములు సస్పీకీర్తి సంపాదించగలండులకు యావన్నది
పూనుకొనెదరుగాక! అంతవరకు, యిరవై వేల రూపాయలకు
అయ్యే నడ్డి సామగ్రి, పాఠశాల అభివృద్ధి నిమిత్తం యితర
ఖర్చులకు ప్రయోగించుటకు వీలుపడదు గనుక వెంటనే సామగ్రి
ధర్మముగ వసూలుపర్చు వేడెదను. (స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాంకిత సంఘసభ-గుంటూరు

26-6-24 తేదీన గుంటూరు మిమెకాకాలేజీలోని రస
వాదశాస్త్రోపన్యాసకు లగు బ్రహ్మశ్రీ ఆశ్లేష్ శుబ్రహ్మణ్యము
పంతులవారి యాజమాన్యమున జరిగిన ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాం
కిత సంఘసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములు.

1 హైస్కూలు తరగతులలోని విద్యార్థులకు బి. ఎ.
పరీక్షయందు దుత్తీర్ణులైనవారు మూత్రమే యుపాధ్యాయులుగ
నుండవలెనను నియమ మెట్లుకలదో అటులనే ఆయాతరగతుల
బాలురకు ప్రాచ్యపరీక్షా బిరుదాంకితులే సంస్కృతమును దేశ
భాషలను బోధించుటకు దగినవారలు అను నియమపా నేక
బది చెన్న పురి రాజధానిలోని యున్నతపాఠశాలా నిర్వాహక
సర్దులులవారి రీతిని నాచరణలోనికి దెచ్చునట్లేర్పాటుపలసినది.

2 బి. ఎ. పరీక్షయందు గృతార్థుడైన పాశ్చాత్యభాషా
బోధకునకు వలెనే విద్యాన్ మొదలగు పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణ
లైన ప్రాచ్యభాషాబోధకులకును సమముగ వేతనాదుల సేయ
వలెను.

3 ప్రాచ్యభాషాపండితులే స్కూలుపైసలు మొదలగు
పలికుపరీక్షలకు మాతృభాషాపు సకస్థితలుగాను బోడ్డు ఆఫ్
ఫండిను మెంబరులుగాను నియమింపబడవలెను.

4 వీరలే స్కూలుపైసలు మొదలగు బహిరంగపరీక్షలకు
మోదవ భాషాపరీక్షకులుగాను నుపపరీక్షకులుగాను నుండ
వలెను.

5 వైత్తిర్యాసములను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి దిక్షి
త్వరీతిముగ చేమలలోనికి దెప్పింప మద్రాసు విద్యాకాభా
గ్యత్తులు ప్రార్థింతులు.

26-7-1924 } “విద్యాన్”
ఏలూరు } సంగ అమృత్ సేంపా శాస్త్రి
హిందూ హైస్కూలు } కార్యదర్శి.

మనియార్దరు మోసము కేసు

బొంబాయి, జూలై 28:—బొంబాయి గవర్నమెంటు టెలిగ్రాఫీస్టగ్ ను డబ్బియం. ఎ. డెకోస్టా అనునాతడు మోసము జేసినందులకు పోలీసు వారిచే అరెస్టు చేయబడి కల్యాణులో 1-వ తరగతి మేజిస్ట్రేటువద్ద విచారణకు దేబడెను. ఫిర్యాది తరపున డేమనగా ముద్దాయి నాసికనుండి కల్యాణులో ఒకరిపేర 7 వందల రూపాయలకు దొంగ టెలిగ్రాఫు మనియార్దరు వచ్చినట్లు బొంబాయి అఫీసులో సృష్టించెను. వెంటనే ఆయన కల్యాణు పోస్టాఫీసుకుపోయి మనియార్దరు నీయమ ని కో ర గా స రి యె న గు రు తు ఆ య న యని తెలియక పోవుటచేత ఇయ్యకపోయిరి. ముద్దాయి అంతట బొంబాయికి తిరిగివచ్చెను. కాని కల్యాణ్ పోస్టాఫీసు వారు విచారించగా నాసికనుండి అట్టిమనియార్దరు రావేనని కనుగొని యుద్ధియమున పోలీసువారికొప్పగించిరి. ఈమోసము బొంబాయినుండి జరిగినదని పోలీసువారు నమానపడిరి. ముద్దాయిని కల్యాణులోని తపాలా బంట్లోతుగుర్తించెను అంతట ముద్దాయిని శనివారమునాడు కల్యాణు మేజిస్ట్రేటువద్ద హాజరు పెట్టిరి. ఇదేమాదిరిగి కుర్గాపోస్టాఫీసుపైజేసినట్లు మరయొక నేరమును గూర్చి ఆయనకుగగా న్యాయవాదినహాయము లేనిదే యేమియు వాజ్ఞానమిచ్చుటలేదనెను. రెండు మనియార్దరుఫారములను దాఖలు చేయబడినట్లు మాత్రము జూచితినిని ఆయన ఒప్పుకొనెను. ఇంకను విచారణ గురువారమునకు నాయదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె)

బొంబాయి కార్పొరేషను

ఆగస్టు కార్యక్రమము

బొంబాయి, జూలై 28:—బొంబాయి మ్యునిసిపలు కార్పొరేషను ఆగస్టు కార్యక్రమమునందలి కొన్నిముఖ్యములగు తీర్మానములు ఈనెలలో చర్చింపబడిన వానికన్న నేమాత్రమును తక్కువైనవికావు. ఈకార్యక్రమమునందు 176 విషయములు చేర్చబడినవి. డాక్టరు సుఖయాగారు నోటిసిచ్చిన కొన్ని ఉపపాదనముల గూర్చి ఆయనచర్యను ఖండించుచు అసమ్మతి దైర్ఘ్యము కార్పొరేషను తీర్మానించవలె నని జహ్నుదాసు మెహతాగా రుపపాదించెను. పోలీసుగారిపై సుఖయాగారు అభిశంసనతీర్మానము సుపపాదించగోరగా, ముందు నోటిసియలేవను కారణముచేత దానికి సవరణగ మెహతాగారి నిట్లుపపాదించ నీయలేదని జ్ఞాపకముండవచ్చును. ఈసభ్యుడే రెండుతీర్మానములకు బాధ్యుడైయుండెను. ఒకటి కార్పొరేషను కార్యనిర్వాహకులు ఐదువేలకు పైగా బడ్జెటుమార్పును జేయవలెననుండ మ్యునిసిపలు ఆఫీసు సవరణజేయవలెనని ప్రభుత్వమునకోరుచును, రెండవది కొన్ని ప్రదేశములలో మద్యపాననిషేధ ప్రచారమును కాంతముగ జరుపవలెనని కమిషనరుగారిని కోరుచును తీర్మానము లుపపాదించగోరెను. కమిషనరుగారు బిటిషుపన్సుబహిష్కారమునుగూర్చి కార్పొరేషను తీర్మానము నెన్నిసార్లు ఆచరణలో బెట్టలేదో నివేదించవలసినదిగ టెయిర్నీగారు కోరిరి. రాల్ బి. ఏ. కే. పాయిగాను స్కూల్ కమిటీవిద్యార్థులు రాజకీయములలో పాల్గొనుటను ప్రోత్సహింపకుండ నిషేధింపవలెనని తెచ్చిన తీర్మానము కార్పొరేషనువారిచే అంగీకరింపబడినది. దానిని భగ్గుముజేయుటకై 'రాజకీయములు' ఆసపదమును నిర్మించుటకై విచారణసంఘమును నియమింపవలె నని టెయిర్నీగారు రుపపాదించెదరు. పోలీసుకమిషనరుగారు ఫోర్డ్ మోటారులనే రెండవతరగతి టాక్సీలుగ అడ్డెను నడుచునట్లు రిజిస్టరు జేయవలె నని నూచించినవిషయము కార్పొరేషను వారిచే చర్చింపబడును. (ఆ. ప్రె)

సంస్కరణముల విచారణసంఘము సాక్షుల విచారణ

సిడ్నీ, జూలై 28:—సంస్కరణముల విచారణ సంఘమునకు ప్రభుత్వమువారు దెలుపవలసిన విషయములు సిద్ధమైనట్లు చెలియుచున్నది మధ్యపరగణాలో నిదివరకు మంత్రులుగ నుండిన చిట్టుపీసు కేల్గారుగారలు తమయభిప్రాయముల చెల్పిరి. వారి వాజ్ఞానము త్వరలోనే పుచ్చుకొనబడును. కమిటీవారు తమవిచారణను ఆగస్టులో ముగింపలేకపోయిన యెడల మరల అక్టోబరుముగ్గను విచారణ ప్రారంభింపవచ్చును. సాక్షుల విచారణ బహిరంగముగ జరుగవలెనా లేక రహస్యముగా జరుగవలెనా యనువిషయము కమిటీవారు ఆగస్టు 4 వ తేదీన సమావేశమైనపుడు నిర్ణయింపబడును. (ఆ. ప్రె)

నీలకు సహాయచట్టము

గనులలోను, కార్మానాలయందు, అస్సాము లేబరు ఎమిగ్రేషను చట్టముక్రిందనచ్చు ఎస్టేటులలోను నౌకరీచేయు స్త్రీలకు పురుషు సహాయమును కొన్నాళ్లు పూర్వము, తదనంతరము ధనసహాయము జేయుటకుగాను ఎక్. ఎం. జ్యోషీగారు సామ్రాజ్య శాసనసభలో నొక చట్టమును ప్రతిపాదించునూరు.

కారణోద్దేశములు

ఈచట్టమునందు రెండు ఉద్దేశములుగలవు. మొదట శాసనములచే కట్టుబడియున్న పరిశ్రమలయందు నియమింపబడు స్త్రీలకు పురుషుడైన 6 వారములలోపున పనిలో చేర్చుకొనకుండుటకును, పురిటికి ఆరువారములు పూర్వము నెలవుపై పని విడిచిపెట్ట గలుగుటకును, గర్భిణియై పురుషు బడుటచే పనికి రాలేకపోయినపుడు ఆ మెకు ఉద్యోగము తీసివేయకుండ యేర్పాటుజేయుటకును ఉద్దేశింపబడినది. రెండవది, ఆమె పైకారణములచే పనిలో లేనపుడు, ఆమెకు, ఆమెబిడ్డకు ఆరోగ్యముగా జీవించుటకు సరిపోవునట్లు ధనసహాయము జేయవలెననియు, ఇందుకు కావనసినధనమును ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలో తయారగు వానిపై అల్పముగా పన్ను విధించియో లేక వేరొకవిధముగనో జమచేయవలెను. ప్రతిస్త్రీకి నీయవలసిన మొత్తము ఏరీతిగా నీయవలసినదియు స్థానిక ప్రభుత్వముల వారు నిశ్చయింపవలెను.

1919 సంలి వాషింగ్టనులో జరిగిన ప్రభుత్వ అంతర్జాతీయ కార్మికసభ సాంప్రదాయమునందలి కొన్ని సూచనల ననుసరించి చట్టము నిర్దేశింపబడినది. ఇండియాదేశము ప్రపంచములోని నాగరిక దేశములన్నిటిలో సరిసమానస్థానమునకు ప్రయత్నించునపుడు తనస్త్రీ కార్మికులను యితరదేశములలోవలె గౌరవించవలెను. ఈదేశములో పరిశ్రామికాభివృద్ధికి ప్రయత్నము లగపడుచున్నది. పరిశ్రమవిధానము పనివారికి సౌఖ్య ప్రదముగా నుండవలెనన్న సూతనపద్ధతి నవలంబించుటవలన గలుగు అనర్థములను తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. స్త్రీలు సంపూర్ణ గర్భవతులై యున్నపుడును, పురుషుడైన వెంటనేయొసను గనులలోను, కార్మానాలలోను పనిజేయుచుండిరని తప్పక ఆరోగ్యముచెడును. వారిబిడ్డలుగూడ అనారోగ్యులుగనే యుందురు.

పనిలోనుండి నిర్బంధముగా విరమించవలసి వచ్చినపుడు వారికి ధనసహాయము చేయవలెను. లేకున్న నిషేధించి ప్రయోజనములేదు. వారికి సహాయముచేయవలసిన ధనబాధ్యత అట్టి స్త్రీలను నియమించు పరిశ్రమలపైబడుట న్యాయము. పనులలో నియమింపబడు స్త్రీలలో యిట్టిధనసహాయము గావలసిన వారు ప్రతియేడు ఎక్కువమంది యుండరు గావు నయీ బాధ్యత యెక్కువగాదు. పురిటి సహాయము యివ్వవలసిచ్చుటకు పూర్వమే వారిని పనినుండి పంపివేయు దురవస్థపాటిలకుండ జేయుటకై యీధనము పరిశ్రామాధికారులచుట్టూకొనకుండ అందులకై ప్రత్యేకముగా నుండునిధినుండిప్పించవలెను. కార్మికుల సాధక బాధకములు జూచుట రాష్ట్రీయ విషయము గావున పురుష సహాయ విషయము స్థానిక ప్రభుత్వములకే విడిచిపెట్టవలెను.

ఎక్. ఎం. జ్యోషీ,

మరియొక బండిపోటుగానిని పట్టుకొనుట

రంగూను, జూలై 29:—మాల్కీసు ప్రభుత్వప్రకటన:—దొంగతనము నణచివేయుటలో అధికారులు మరయొకనిని సాధించిరి. శనివారముదయమున బోటన్ ప్లా అను ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక బండిపోటుగానిని అధికారులు ముట్టడించిరి. వాడు వీరిపై తుపాకిని పేల్చుచుండెను. అధికారులు తుపాకినిప్రేల్పగా వానికొక దెబ్బతగిలి వాడుపనిపోయెను. క్లీవన్ అను వాని సహచరుడొకడు అరెస్టుచేయబడెను. దీనికి సంబంధించిన వారి కందరికిని గవర్నరు అభినందనములను తంతిచేసెను.

(ఆ. ప్రె.)

ప్రధానసేనానాయకుడు రాలిన్ సన్ క్రభువు

పూనా, జూలై 29:—ప్రధానసేనానాయకుడు రాలిన్ సన్ ప్రభువు నిన్న సాయంకాలము కర్నీసుకువచ్చి ప్రభుత్వకుందెరమున సర్ లెన్లీవిల్సనుగారు అతిథిగానుంట్లున్నాడు. వైసికుల నందరిని నేటియుదయమున చూడవలసినదిగాని వర్షముగా నుండుటచే అట్లుచూడలేదు. వాతావరణము సరిగా నున్నయెడల బుధవారము ఉదయం 10 గంటలకు చూచును. లెఫ్టెనెంటు కర్నల్ లుసన్ హిరోల్డు వాకరుగారితోను, మేజరు జెనరలు రిచ్చర్డు సన్ గారితోను కలిసిరాలిన్ సన్ ప్రభువు నేటి యుదయమున ఆయుధాగారమును అమ్మూనిషన్ ప్యాక్టరీని తనిఖీ చేసెను. (ఆ. ప్రె)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యావిధానము

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యావిధానమునకుసభలో నిర్ణీతమైన విద్యావిధానమును గూర్చి కృష్ణాజిల్లా పాపట్టు నివాసులగు ఘడియారం సాంబయ్యగారును, యానాం నివాసులగు గుమ్మడిదల సుబ్బారావుగారును మతియొక "జాతీయవిద్యాభిమాని"యు వ్రాసినవిమర్శలు "ఆంధ్రపత్రిక"లో ప్రచురింపబడినవి. రాష్ట్రములోనున్న వేర్వేరు జాతీయవిద్యాసంస్థల కవసరమై వెంటనే యాచరణలో పెట్టదగియున్న విద్యావిధానము మాత్రము తయారుచేయుటకే నెల్లూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభుసభ జాతీయ విద్యావిధానోపసంఘమును గత ఏప్రిల్ నెలలో నియమించెను. కావుననే సదరు విద్యావిధానోపసంఘము నియమించిన విద్యా విధానమందు కేవలము విద్యావిధాననిరూపకే చేర్చబడెనుగాని విద్యాసంస్థల యాధికపక్షితు లాదిగాగల విషయములుగాని జాతీయవిద్యను గూర్చిన లక్షణవాక్యములుగాని యుదహరింపబడవలెయ్యెను. కొరవడిన ఈయంశము లన్నియు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకునిచే రాబోవు ఆగస్టునెలలో ప్రచురింపబడనున్న జాతీయవిద్యా నికేదికలో విపులముగ నుదహరింపబడును. ఈలోపుగ "జాతీయ విద్యావిధానమును" గూర్చి జాతీయ విద్యాభిమానులును జాతీయ విద్యాసంస్థల యుపాధ్యాయులును పత్రికాసంపాదకులును వారివారి యభిప్రాయములను నిర్వాహోపయోక్తముగు సలహాలతో సహా పత్రికాముఖంబున వారివారిపేర్లు చిరునామాలతోడ వెల్లడి నేయుదురని ప్రాశ్నించుచున్నాను.

బ్రహ్మజోశ్యుల సీతారామయ్య,

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ప్రేక్షకుడు.

సీతానగరము, కొత్తూరుపోస్టు-గోదావరిజిల్లా, 2౮-2-౨౪.

మాల్కీసుగారి అరెస్టు

అమృతసరులో ఖారకుసింగు గారి సోదరపుత్రుడగు మాల్కీసుగారిని నేడు అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె)

భార్య భర్త

గమనించవలసిన విషయము

అనేక కుటుంబములలో సంసారముఖములను మాన్చి ఆరోగ్యభాగ్యమును సంతానసంపదనయిచ్చి భార్య భర్తల అనురాగమును వృద్ధిచేసి, 'లోద' బ్రహ్మధము. ఇది స్త్రీల పాలిటి వరప్రసాదిని యని వాడినవారు జెప్పుచున్నారు. గర్భాశయ రోగము లన్నిటిని బాపి ప్రపంచ నుఖములను అనుభవించునట్లు చేయును. అనారోగ్యతల అబలలకు అమృతమువంటిది. అకాలమృత్యువునుండి దప్పించుకొనిన అబలారత్నములు 'లోధ' బ్రహ్మధమును సదా స్మరించుచున్నారు. ఈ నిజమును తెలుసుకొనుటకు మద్రాసున యుండు కేసరి కుటింగ, ఆయుర్వేదజగదీశబ్రహ్మధశాల, ఎగ్మూరుకు, వ్రాసిన దెలిపెదరు.

ఈ'లోధ'మందు

అన్ని పావులలోను

వికరయించబడును.

IV

పాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమహేంద్రవరం

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

గౌతమీగ్రంథాలయము

శ్రీలకాళి గ్రంథాలయోద్దేశములకు భిన్నముకాదా?

గౌతమీగ్రంథాలయము ఇన్ని సుపేటనుండి లక్షీవారం పేట భవనమునకు మార్చక పూర్వము 8-12-23 తేదీని గ్రంథాలయసభ్యులగు ఓరుగల్కి సుబ్బారావు, బి. యె. బి. యల్, వెంకట అచ్యుతలింగం, బి. యె. బి. యల్, భాషరాజు వెంకట కృష్ణారావు, బి. యె. బి. యల్, కర్తా సోమేశ్వరరావు బి. యె. బి. యల్ మున్నగువారు శ్రీ కంచుమర్రి శీతారామ రావుగారి విరాళము సంగీతములలో చట్టుముప్రకారము వర్తించుచున్న నూచిందు సడదువిషయవిచారణకు సాధారణసంఘ సమావేశము జరుపవలెనని రిక్విజిషనుపంపిరి. ఈ రిక్విజిషనుకు జవాబుసంగతుండగానే గ్రంథాలయమును లక్షీవారం పేటకు మార్చివేసిరి. కొంతకాలమునకు పిమ్మట యీ రిక్విజిషనులో కోరినట్లు సభ ఆసనసరమని కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు రిక్విజిషను పెట్టిన సభ్యులకు జవాబు నొసంగిరి. రిక్విజిషనును కార్యదర్శి శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసి యిచ్చిన అగ్రిమెంటును యీక్రింద ప్రకటింపబడెను.

రిక్విజిషను నకలు

గౌతమీగ్రంథాలయ ప్రధాన కార్యదర్శిగారికి రాజమహేంద్రవరం.

శ్రీ కంచుమర్రి శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళము సంగీతముల గూర్చి

అయ్యా, ఈ క్రింద సంతకముచేసిన మేము, ఈక్రింది విషయముల మీకు తెలియజేయుచు వెంటనే వానిని విచారించుటకు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘమును సమీక్షించుటకు, శీఘ్రకాలములో సాధారణసంఘము యేర్పాటు పెట్టవలెనని పార్థింపచున్నాము.

మనకందరకు తెలిసినట్లు గౌతమీగ్రంథాలయమునకు పునాది 1900 సం॥లో స్థాపించబడిన పీఠేతలింగ గ్రంథాలయమును, 1910 సం॥లో నెలకొల్పబడిన వసురాయ గ్రంథాలయమునై యున్నవి. ఆ మొదటిరోజులలో పీఠేతలింగ గ్రంథాలయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము, రాజమహేంద్రవరం శ్రీ పురుషులకుందు జ్ఞానమును వెదజల్లుటయైయున్నది. ఆజ్ఞానమును వెదజల్లుటకు నాల్గవిధములు నిరూపించబడినవి. ఉద్దేశమును సెరవేర్చుటకు నిర్ణయింపబడిన యీ నాల్గవిధములను 1910 సం॥లోని గ్రంథాలయోద్దేశముల తెల్పు పట్టికయందు తెలుపబడినవి. ఆనాల్గవిధములలోను ఒకవిధము 4 వ పేరాలో నీక్రిందివిధముగా నూచింపబడినది. “ఇందలి గ్రంథములను చదువుకొనగోరు శ్రీలకడ చందాగై కొనకయే వలయుచు ప్రకటనలు వారిగృహములకు సేవకులచే బంపి శ్రీనిద్య ప్రోత్సహపరచుట.”

అయినను వసురాయ గ్రంథాలయోద్దేశములలోను కార్యనిర్వాహకములందును అట్టివాక్యమేమియు లేదు. ప్రైవేట్ కలెక్షన్లు జాగ్రత్తగా పరిశీలించుచు ఉత్సాహవంతులగు పురశ్రీలకు గ్రంథాలయ సేవకులద్వారా పుస్తకముల తమ గృహములకు తెప్పించుకొనుట కవకాశమిచ్చి శ్రీనిద్యావ్యాపకమునకు తోడ్పడుట గ్రంథాలయము యొక్క ముఖ్యోద్దేశమని తేలును. కొంతకాల ప్రాంతరాష్ట్రగ్రంథాలయమువిస్తారముగ వృద్ధిచేసి గ్రంథాలయవర్గకల్పజలకుబాగుగా గోచరించినపుడు, కాలపరిస్థితుల ననుసరించిగ్రంథాలయోద్దేశములను మార్చవలసినదెచ్చెను. పీఠేతలింగ గ్రంథాలయము 1915సం॥నుండి సర్వజన పుస్తకభాండాగారముగా మారివది. తుదకు యీ సర్వజనపుస్తకభాండాగారము వసురాయ గ్రంథాలయముతో సమ్మేళనమై గౌతమీగ్రంథాలయముగా మారివది. కాలపరిస్థితులు మారుచుచే సర్వజన పుస్తకభాండాగార కార్యనిర్వాహకులు శ్రీలకుచిత్తుగా నింటికి పుస్తకములనంపు సదుపాయము నింకను చేయుట అవసరమని భావించిరి. పైనిబంధననుమార్చి గ్రంథాలయము నువయోగింపదలచుకొన్నచో శ్రీలకుహడ చందాను చెల్లించవలెనని నిర్ణయించి శ్రీపురుషుల యభియుల సమాన్వితమునీకి దెచ్చిరి.

దీనింబట్టి వసురాయ గ్రంథాలయోద్దేశములలో గాని సర్వజనపుస్తకభాండాగారోద్దేశములలోగాని శ్రీలకు ప్రత్యే

కకాళిను నిర్మించుటకుగాని, గ్రంథాలయములో కొంతభాగమును ప్రత్యేకించుటకుగాని, శ్రీలకుకు రాండ్లకును, ఇష్టమున్న శ్రీసభ్యులందఱునుగ్రంథాలయభవనములో నేచదువుకొనుటకు ప్రత్యేకవసతి సేర్పరుచుటకుగాని యేవిధమున అభిప్రాయమును గ్రంథాలయ స్థాపకులకు లేదని స్పష్టముచున్నది. అట్టియేర్పాటుచేయుట కవసరములేదనియు, చేయుట వ్యర్థమనియు గ్రంథాలయస్థాపకులు తలంపుటచే గ్రంథాలయోద్దేశములలోగాని ఆచరణ పద్ధతులలోగాని మార్పుగాని విస్తరణగాని జరుపలేదు. పిమ్మట వసురాయ, సర్వజన గ్రంథాలయములు సమ్మేళనమై గౌతమీగ్రంథాలయముగా మారినపిమ్మటకూడ యీయవసరము కలుగలేదు. అందుచే నట్టియేర్పాటు జరుగలేదు.

దీనింబట్టి గ్రంథాలయ భవనములో శ్రీలకు అదనపుసౌకర్యముల కలుగజేయుట గ్రంథాలయోద్దేశములలో నొకటికాదనుట స్పష్టము. గ్రంథాలయ ప్రస్తుతభవనములో స్థలములేనందున నది యసాధ్యము. కాని ఒకవేళ స్థలమున్నదని యనుకొని నను నది గ్రంథాలయోద్దేశముల నిరూపించువాక్యముల యర్థములో నిమగ్నము. గ్రంథాలయభవనములో శ్రీలకు ప్రత్యేకవసతి మందరమును స్థాపించు అవసరము నేమనయించినచో, ఆయుద్దేశమును సెరవేర్చుటకు మార్గముల వెదకుటకుముందుగా దానిని యుద్దేశములలో చేర్చవలసియుండును.

ఇప్పుడు ముఖ్యోద్దేశ మేమనః— శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళముసంగీతముల గ్రంథాలయోద్దేశముల విస్తరించుటయగును. ఏలయున గ్రంథాలయకార్యదర్శి సదరు శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటులో యీక్రిందివాక్యము గ్రంథాలయ జీవితమునందును కార్యములందును స్పష్టముగామార్పును నూచించుచున్నది. (అగ్రిమెంటులోనివాక్యము:— సదరు ఆరువేలరూపాయలు మీరు ఇచ్చినపుడు గ్రంథాలయము నందలి శ్రీసభ్యులందఱు గ్రంథాలయ భవనమునందు ప్రత్యేకముగ నుండునటుల యుచితరీతిని సౌకర్యములు కలుగజేసి రమారమి సగము వారి యుపయోగాగ్ధము కేటాయింపు చేయుటకును.....etc.) దీని సంగీతములకు పూర్వము ఇది ప్రతిగ్రంథాలయ సభ్యులకును జాగ్రత్తగా ఆలోచింపవలసిన ముఖ్యవిషయము. గ్రంథాలయ నియమములు, తాత్కాలిక నిబంధనల సత్కరిమించి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు గావించు ప్రతిచర్యయు, గ్రంథాలయోద్దేశములలో మార్పును కల్గించు నుకాన న్యాయవిరుద్ధమును చెల్లకూడదనియు నగును. ఇక చెందవ విషయ మేమన శ్రీసభ్యులందఱు తక్కిన శ్రీలకుకు రాండ్లపురుషులలో సభ్యులు ప్రేక్షకులకులేని ప్రత్యేక సౌకర్యములుకావలయునని శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసి యిచ్చినపరతు గ్రంథాలయోద్దేశములకు న్యతిరేకముగానున్నది.

గ్రంథాలయము 1860 సం॥ రపు 21 చట్టముక్రింద రిజిస్టరుచేయబడి యుండుటచే గ్రంథాలయమునకు సంబంధించిన సర్వవ్యవహారములను యీ చట్టముయొక్క నియమముల ప్రకారము జరుపవలసియుండును. గ్రంథాలయోద్దేశములలో త్రొత్తమార్పులను కల్గించుచున్న యీ విరాళమును స్వీకరించుటలో గ్రంథాలయమువారు చేసిన చర్య యీక్రింద నుదహరింపబడిన 12 వ శ్లోకము ప్రకారము చెల్లకూడదనియు చట్టవిరుద్ధమనియు, అకాశ్రీయమునయు స్పష్టపడగలదు.

“ఈ చట్టము ప్రకారము యే యుద్దేశముతో గాని యుద్దేశములతోగాని స్థాపించబడిన యేసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఆసంఘముయొక్క యుద్దేశములను ఈ చట్టమునకు లోబడి మార్పుటకుగాని విస్తరింపజేయుటకుగాని, తగ్గించుటకుగాని యెంచినయెడలను, మరి యొక సంఘముతో కొంతవరకుగాని పూర్తిగాగాని సమ్మేళన మొనర్చుకొననను ఆ కార్యనిర్వాహకవర్గము ఆ తీర్మానమును వ్రాతమూలకముగా గాని అచ్యుతావకముగాగాని సభ్యుల కందఱచేసి ఆ సంఘముయొక్క నిబంధనల ప్రకారము ప్రత్యేక మీటింగునుపై నొక సభజరుపవచ్చును. కాని యీ తీర్మానము ఆచరణలోనికి రావలయునన్నచో సభ్యులకు 10 దినముల పూర్వమే నోటిసును పోస్టుద్వారా అందజేయవలయును. తరువాత గ్రంథాలయము నందు సభ్యులగు నున్నవారిలో 3/5 మంది సభ్యులు స్వయముగాగాని వ్రాతమూలకముగాగాని యీ మార్పును కంగీకరింపవలయును. ఇట్లంగీకరింపబడిన తీర్మానము తరువాత నెలదినములకు ప్రత్యేకముగ మార్పుచేసిన సభకు హాజరైన సభ్యులలో 3/5 మందిచేత అంగీకరింపబడవలయును.”

దీనింబట్టి గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళమును పుచ్చుకొనుటలో చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటయేగాక చట్టముయొక్క 12 వ

శ్లోకము ప్రకారము సభ్యులకున్న హక్కుకు కూడ భంగముగ వర్తించినారు.

ఈ ప్రైవేటుయములబట్టి మీరు కార్యనిర్వాహకవర్గము వారిలో నాలోచించి శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళవరతులబట్టి గ్రంథాలయోద్దేశములలో కల్లుమార్పులను చట్టము ప్రకారముగ ఒప్పుకొనుటకు సాధారణసంఘసమావేశము త్వరలో మార్చవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాజమండ్రి, 8-12-23 } సం॥ ఓరుగల్కి సుబ్బారావు

వెలివలి అచ్యుతలింగం

భావరాజు కృష్ణరావు

కర్తా సోమేశ్వరరావు

మున్నగువారు.

అగ్రిమెంటునకలు.

1923 సం॥ యేప్రిల్ 23 వ తేదీని రాజమండ్రి కాపురస్థులు తెలంగాలు జమీందార్లు శ్రీ కంచుమర్రి వెంకట శీతారామచంద్రరావుగారికి రాజమండ్రి గ్రామములో ఉన్న గౌతమీ గ్రంథాలయ కార్యదర్శి ద్రోణరాజు పెదకామేశ్వరరావు వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటు:—

గౌతమీ డిస్ట్రిక్టు రాజమండ్రి సబ్బుడి సీమలో చేరిన రాజమండ్రి బస్టి మ్యునిసిపల్ 7 వ వార్డులో 407 డోరు నెంబరు కలిగినటువంటి గరిమెల్ల బాపన్నగారు వగైరాల తాలూకు నివేతన స్థలం అందులో నున్న యిల్లు వగైరాలు గౌతమీ గ్రంథాలయము నిమిత్తం రు 18500 లకు క్రయమునకు పుచ్చుకొని యీ తేదీని సదరు బాపన్నగారు వగైరాలవల్ల క్రయస్తావేజు వ్రాయించుకొని సదరాస్తి గ్రంథాలయమువారు స్వాధీనపరచుకోవడమైనది. సదరు యిల్లు గ్రంథాలయమునకు కొనడమనిమిత్తం మీరొసంగిన విరాళము రు 6000 ఆరువేల రూపాయలను యింపిరియల్ బ్యాంకుకు సొమ్ము చెక్కు మూలముగా ముట్టినది. సదరు దస్తావేజు రిజిస్ట్రేషన్ కాలముందు సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు యిచ్చి సేదిన క్రయధనం 1923 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా గ్రంథాలయమువారు యిచ్చుటకు యేర్పాటుచేయవలెనని. సదరు రు 6000 ల విరాళము మీరు యిచ్చినపుడు గ్రంథాలయమునందలి శ్రీసభ్యులందఱు గ్రంథాలయ భవనమునందు ప్రత్యేకముగ నుండునటుల యుచితరీతిని సౌకర్యములు కలుగజేసి రమారమి సగము భాగము వారి యుపయోగాగ్ధము కేటాయింపు చేయుటకున్నా, సదరు భాగమును, మీధర్మపత్ని శ్రీ వెంకట సుబ్బాయమ్మగారి జ్ఞాపక చిహ్నముగ వారి పేరునుంచుటకున్నా, మరిన్ని, మిగిలిన క్రయధనం రు 7500 లున్నా సదరు దస్తావేజులో వ్రాసిన వరతుల ప్రకారం గ్రంథాలయమువారికి సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు 1923 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా వసూలు ఇయ్యనియెడల మీరొసంగిన రు 6000 లు విరాళముతోను గ్రంథాలయమునకు నిమిత్తము లేకుండా గ్రంథాలయము వారు వసులకోగలందులకున్నా, సదరు 6000 లుగాక అంతకు పైగా సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకు గ్రంథాలయమువారు యిచ్చినసొమ్ము గ్రంథాలయమువారికిన్ని రు 7500 లు ప్రాప్తికి మిగతాసొమ్ము సదరు బాపన్నగారు వగైరాలకున్నా, మీరు యిచ్చి మీధర్మపత్నిపైని గ్రంథాలయమువారివల్ల సదరు క్రయ ఆస్తికి మీరు 1924 సం॥ జనవరి 1 వ తేదీని క్రయస్తావేజు వ్రాయించుకొని మీరు స్వాధీనపరచుకొనుటకున్నా, మీరు వరతులు కోరినందున సదరు వరతులకు గ్రంథాలయమువారు అంగీకరించి మీవిరాళము తీసికొనియున్నారు. కావున సదరు వరతుల ప్రకారం జరుపుటకు అంగీకరించి యీయగ్రిమెంటు మీపేర వ్రాసియియ్యడమైనది:—

(సం॥) ద్రోణరాజు పెదకామేశ్వరరావు.

గ్రంథాలయ సాధారణ సంఘసమావేశము త్వరలో కూడనున్నదిగాన ప్రైవేటుయములు సభ్యులయొద్దమొగార్థము పంపబడినవి. రాజమహేంద్రవరం పౌరులను గ్రంథాలయ సభ్యులును ప్రైవేటుయముల గవనించెదరు గాక!

మ్యునిసిపలు వ్యవహారములు

మ్యునిసిపలు చెయిర్ మనుగారి చర్యలను విమర్శించుట కొక ప్రత్యేకసభను మార్పును 11 గురు మ్యునిసిపలు కాన్సిలర్లు రిక్విజిషను పంపియున్నారు. సభ 28 వ తేదీని జరుపవలసినదని పై కాన్సిలర్లుకోరిరి. కాని చెయిర్ మనుగారు సభను జరుపవక్కరలేదని సదరు కాన్సిలర్లకు తెలియచేసిరి. చెయిర్ మనుగారి చర్యల విమర్శించుటకు పూనిన కాన్సిలర్లకు అవకాశమునుగూడ చెయిరువునుగారియకున్నారు. కాన్సిలర్లు ముందేమి చేయుదురో చూడవలసియున్నది.

కాంగ్రెసువ్యవహారములు

ఇచ్చటి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయములో నూలువడుకుట నిత్యము చురుకుగా జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు పలువురిచ్చుట దీక్షతో నూలుచుకుందున్నారు. ఆగష్టు 15 వ తేదీకి పంపవలసిననూలును అప్పుడే కొందరు సభ్యులు తయారుచేసిరి. మహాత్ముని కార్యక్రమము పట్ల కొంతయుత్సాహము చూపబడుచున్నది.

ఆంధ్ర నాటక సాహిత్య పరిషత్తు

సాహిత్యవభాగము లగు శ్రీ శతావధాని
కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారిలో సంభాషణ

ప్ర:—విమర్శకుడు ప్రదర్శనము నేర్పితియందు తిలకించుచుండును?

ఉ:—నటుడు సమర్థుడగునేని యాతడు కల్పించు భ్రమము, కాదేని తానుపడిన భ్రమము పాల్పడిన స్థితియందు.

ప్ర:—ఈ భ్రమద్యయమునకును, నవకాళ మెద్ది?

ఉ:—మొదటిభ్రమ, నటదర్శనము ప్రారంభము; రెండవదానికీ, నటదర్శన మంతము

ప్ర:—అట్లుగ నేని, పాల్పడియుండు తెలు?

ఉ:—ఓషికపట్టి కూర్చుండుటచేత, నటప్రవేశావసరమున నెల్ల, నేపివిశేషము చూపట్టుకో యను భ్రాంతి, యావహించుచుండుటవల్ల.

ప్ర:—నటకల్పితమును భ్రమకు పాల్పడిన, విమర్శకునకు, ప్రమయెట్లుకలుగును?

ఉ:—అట్లు పాల్పడలేననియు ప్రమకలుగకుండవలెననియు నటుని యభీప్రయము. అట్లుగాక ప్రకలిగినేని, లతాదామే, నాటకమున కుపసంహరము. విమర్శకునకు ప్రమము.

ప్ర:—అట్టి దర్శనము, భ్రమయని గ్రహించుట, నటునకు, భంగకరమా?

ఉ:—దర్శనము భ్రమయెన్నటికిని కాజాలదు. దర్శనము భ్రమ కారణమగుచున్నది.

ప్ర:—పోనిండు అది భ్రమకారణమని గ్రహించుటేని విరసమా?

ఉ:—ప్రదర్శనసమయమున గ్రహించబడుట విరసము. అనంతరము గ్రహించబడుట సరసము.

ప్ర:—ఎట్లుగను?

ఉ:—కల్పించబడినది భ్రమయగుటని అయ్యది ప్రమకవకాశమిచ్చుట విరసముకాదా?

ప్ర:—నాట్యసందర్భమున భ్రమ, ప్రమాదిభేద మెట్లు?

ఉ:—నాట్యమాలకమగునది భ్రమ. అది భ్రమయని గ్రహించబడుట ప్రమ.

ప్ర:—చిత్రము. తాము వెలివిచ్చిన, రెండవభ్రమ, కల్పితముగ నేని, భ్రమయెట్లుగను?

ఉ:—భ్రమ, కల్పితముగాక, ఏమగును?

ప్ర:—కాదు. స్వయంకల్పితమని నాయూహ.

ఉ:—స్వయంకల్పిత మగునేని యాహార్యమగును. కాని భ్రమయెట్లుగను?

ప్ర:—తాము వెలివిచ్చిన దదియేగదా?

ఉ:—కాదు. 'పడిన' భ్రమయని.

ప్ర:—పారపడితిని. ఈభ్రమ యెవరిచేకల్పించబడినది?

ఉ:—చేయుడు, నార్థాటూరుల, శ్రేణిముచేత.

ప్ర:—ఆర్థాటూరుల తెలిసిన భ్రమ నేమి కలెము.

ఉ:—తెలిసిన భ్రమయెట్లుగను? తెలియకుండు యే కారణము.

ప్ర:—ఇదియును భ్రమకాదుగదా?

ఉ:—భ్రమనుండి జనించినది భ్రమకాక, ప్రమయగునా?

ప్ర:—దాని నొక్కదానినే పేర్కొననేల యని నామనవి.

ఉ:—అదియొక్కటియే సాక్షాత్కారము మగుట చేత.

ప్ర:—తత్కారణమును గూడ నిరూపింతురేమో యనుకొంటిని.

ఉ:—(ఏతస్య కారణమగు) జగత్కారణమునుగూడ నిరూపింపగూడదా యని మరయొక డనుకొనవచ్చును.

ప్ర:—ఈ యాహార్యపరంపర భ్రమమాలకమనటకు మార్గ మెద్ది?

ఉ:—వచ్చినమార్గమే. స్వానుభవము. కార్యమునుండి కారణము నూహించుమార్గము.

ప్ర:—నటుని యాహార్యస్థితియందు పట్టువిడుపులను గ్రహించుటెట్లు?

ఉ:—భాగవత నటనయందు గుర్తింపుపొగడే సులభం పాయము మాతాత్మకుల కది చెప్పనవసరము లేకయే తెలియను.

ప్ర:—చేష్టాదులను బట్టియని నాయభిప్రాయము.

ఉ:—త్రవ్యనిర్దేశములను భామనే, సత్యభామనే యను వాక్యములబట్టియేని గ్రహింపవలెను. (సశేషము)

(ఒకవిలేఖరి)

స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు: నిర్మాణ కార్యక్రమములు

ఆంధ్ర దేశములోని అన్ని మున్సిపాలిటీలు సంఘముల అధ్యక్షులకును జిల్లా తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులకును.

విన్నపము

ఆర్థిక, మన మాతృభూమికి శీఘ్రకాలములో స్వరాజ్యము రావలెనని మనమందరము కోరువారమే. స్వరాజ్య సంపాదనకై దేశీయమహాజనసభ అవలంబించెడి పద్ధతులలో కొన్నిటిలో మిగిలినవి మిగిలినవి లేక బోర్డులలోని కొందరు సభ్యులుగాని ఏకీభవించకపోవచ్చును. కాని స్వరాజ్యసంపాదనకై కృషిచేయు సంస్థలలో దేశీయమహాజనసభ ప్రధానమయినదని మిగిలిన అంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నాను. మఱియు మన దేశములోని హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, పంచములు మొదలగు సమస్త జాతులలో ఐకమత్యము, సోదరభావము పెంపొందజేయుటను గూర్చిగాని చేతితో నూలువడుతుటను నేయుటను ప్రోత్సహించుట విషయముగాని, అస్పృశ్యతా నివారణమును గురించిగాని, మన విద్యార్థులకు దేశాభిమానము జాతీయభావము నేర్పటను గూర్చిగాని, త్రాగుబోతులను పోగొట్టుటను గురించిగాని, మనదేశీయుల కందరకును హిందూస్తాని జాతీయభావము గా ఉండుట విషయములోగాని, మనదేశీయ విద్యార్థిభావములో మాతృభావల కెక్కువ ప్రాముఖ్య మిచ్చుటనుగురించిగాని దేశీయమయలను గూర్చి ఆలోచించు భారతీయుల కెవరికిని అభిప్రాయభేదములు లేవనియే నేను చెప్ప సాహించుచున్నాను. ఇదియే గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు అవలంబించిన నిర్మాణకార్యక్రమము (Constructive Programme) అని మనవిచేయుచున్నాను. నిర్మాణకార్యక్రమముగా (1) హిందూమహమ్మదీయ ఐక్యత (2) ఖిదరు (3) అస్పృశ్యతా నివారణ (4) త్రాగుడునిషేధము (5) జాతీయవిద్య (6) గ్రామపంచాయితీలు, మున్సిపాలిటీలు జిల్లాతాలూకా బోర్డులు-పీటిద్వారా నిర్మాణకార్యక్రమమును సాగించుటకై కాంగ్రెసుసభ్యులు సదరు సంస్థలలో సభ్యులుగా ప్రవేశింప వచ్చునని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పియున్నాడు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు కూడా అట్టితీర్మానము చేసియున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమమును తమకొన్నిట లేక బోర్డులకు పెట్టి చర్చించి ముఖ్యముగా ఈక్రింది విషయములలో పనిచేయవలెనని కోరుచున్నాను.

(1) ఖిదరు:—(అ) మియాజమాన్యమున నున్న పాత కాల లన్నిటిలోను రాటములు పెట్టించి 2వ తరగతి మొదలు పైతరగతులన్నిటిలోని విద్యార్థులందరిచేతను ప్రతినెలమును ఆరగంటకు తక్కువగాకుండా రాటముమీద నూలువడికించు ఏర్పాటుచేయుట. (ఆ) విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, మిగిలినవారు లేక బోర్డుసభ్యులు, మిగిలినవారు, మిగిలినవారు అందరూ ఖిదరునే ధరించునట్లు ప్రోత్సహించుట. (ఇ) నూలు వడుతుట వచ్చినవారిని ఉపాధ్యాయులుగ నియమించుట. (ఈ) నేత, నవారచేయుట, బట్టలకు రంగులువేయుట, ఈమొదలగు పరిశ్రమలను మిహాకాలలలో నెలకొల్పుట.

(2) అస్పృశ్యత:—(అ) ప్రతిపాతకాలలోను పంచము విద్యార్థులకు తప్పక చేర్చుకొనుట. (ఆ) పంచము సోదరులను ఇతర జాతులకుడ చదువుకొను పాతకాలలలో ఉపాధ్యాయులుగా నియమించుట. (ఇ) ఉద్యోగములగున బంధ్రోతులు గను కొందరు పంచములను నియమించుట. (ఈ) మియాజమాన్యమున నున్నట్టిగాని లేక మివల్ల ధనసహాయమును పొందునట్టిగాని సమస్త బావులలోను చెరువులలోను పంచములు గూడ నీర్లు తెచ్చుకొనుపాటును కలుగజేయుట. (ఉ) మియాజమాన్యముననున్న లేక మివల్ల ధనసహాయమును పొందిన అన్ని సత్రములలోను పంచములు దిగుటకుగూడ ఏర్పాటు చేయుట. (ఊ) పంచమువిద్యార్థులకు మిహాకాల లన్నిటిలోను ఉచితముగా విద్యచేపుట.

(3) జాతీయవిద్య:—మిహాకాలలో లేక బోర్డులకు చెందిన గ్రామములలోనున్న కాంగ్రెసుసంఘపు యాజమాన్యమున నున్న లేక వారిచే నిర్వహించబడుచుండే జాతీయపాతకాలలన్నిటిని మిగిలిన పాతకాలలలో పోషించుట లేక తగిన ధనసహాయము చేయుట.

(4) హిందుస్తానీ:—మిహాకాలలన్నిటిలోను విద్యార్థులకు హిందీగాని ఉర్దూగాని కొంచెము న్రాయుటను చదువుటను మాట్లాడుటను నేర్పుటను మునిషీలను ఏర్పాటుచేయుట.

(5) త్రాగుడు:—మిహాకాలలలో కల్లు సారా అంగళ్లు అసలే ఉండకూడదని తీర్మానము చేయుట.

(6) దేశాభిమానము:—మిహాకాలలన్నిటిలో విద్యార్థులకు దేశాభిమానము జాతీయభావము బోధించునట్లు ఏర్పాటుచేయుట. (ఆ) జాతీయకీర్తనను విద్యార్థులకు నేర్పుట.

మ.రా:—(ఆంధ్రరాష్ట్ర) కాంగ్రెసు జాతీయవిద్యోగ సంఘమువారి నివేదికమునందు విద్యార్థులు నేర్చుకొనతగిన జాతీయకీర్తనలు (ప్రకటించినారు.) (ఇ) భారత జాతీయపతాకమును మిహాకాలలమీదను మిహాకాలసావము మిహాకాలను ఎత్తుట. (ఈ) గాంధీ తిలకు మహమ్మదాలీ దాసు మొదలగు దేశనాయకుల పటములను పాతకాలలలో నెలకొల్పుట. (ఊ) మిహాకాల విషయక ఉపసంఘములవారు దేశాభిమానమును పులియగ్రంథముల నేరి వాటిని పఠనీయగ్రంథములుగా పెట్టినను.)

(7) జాతీయకళ (హిందూమహమ్మదీయ సంగీతము):—హిందూమహమ్మదీయులకుగాని హిందూ క్రైస్తవులకుగాని హిందువులలో జాతులన్నగాని పంచముల సందర్భమునగాని లేక ఇతర సందర్భములగాని కలహములు కలుగకుండ నివారణచేయుటకై మిహాకాలలలో లేక బోర్డులలోను మిశ్రమ పంచాయితీలను నియమించుట.

(8) మాతృభాష:—మిహాకాలముల చర్చలు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మాతృభాషయగు తెలుగులోనే జరుపుట. ఇట్టిపనులను మిహాకాలలలో లేక బోర్డులలో చేసినమీద సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనకు మిగుల తోడ్పడినవారగుదురు. భారత వర్షమునకు రానున్న స్వరాజ్యములో కొంతభాగమును మిహాకాలలలో లేక బోర్డులద్వారా మనదేశమునకిచ్చినా మని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు. మిహాకాలలలో ఎన్నుకొనబడినవారు. కావున నిర్మాణకార్యక్రమమునకు తోడ్పడి స్థానిక స్వపరిపాలనాసంస్థలు స్వరాజ్యమునకు నిజమైన పునాదులగునగాక యని కోరుచున్నాను. దయచేసి ఈవిషయమునుగూర్చి చెంటనే మిహాకాలలలో లేక బోర్డులకు పెట్టి మిహాకాలలను ఎంతవరకు ఏవిధముగా నిర్వహించవలెనది నాకు తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను. మిహాకాలలను రాబోవు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభయెట్లు పెట్టదలచినాను. కావున దయచేసి త్వరలో జవాబు దయచేయ ప్రార్థితులు.

చిత్రించబడెను.

మిహాకాలము,

అ. కాశీశ్వరరావు,

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి.

మల్లార (వరంగల్లు జిల్లా)

శ్రీ శ్రీనివాసాంధ్ర భాషానిలయము

1-7-1924 తేదిని సాయంత్రం 5 గంటలకు మహాజనసభ కావించబడెను. 30 మందిసభ్యులు నేటిసభకు విచ్చేరిరి. సభాధ్యక్షులు మహారాజ రాజ శ్రీ ఆర్కాడు శ్రీనివాస రావు మొదలవారు జహించారు. ఉపసభాధ్యక్షులు మహారాజ రాజ శ్రీ బ్రహ్మ తుంగతూరి నర్సింహారావు వకీలు గ్రంథాలయము స్థాపన అయి కొలదికాలమే ఆయనంగన అధ్యక్షులవారు ఉపసభాధ్యక్షులవారి ఆగమన మిచటికి కానందున నేటివరకు చట్టములు మొదలగునాటి విమర్శన మింతవరకు జరుగనందున నేటి సభలో విమర్శింపబడినది. ఇదివరకు ఈ గ్రంథాలయస్థాపనాది నచ్చుచున్న ఆంధ్రదేశిక, కృష్ణ, నీలగిరి, తెనుగు, వారపత్రికలు, సుజ్ఞానచంద్రిక మాసపత్రిక యివిగాక, ఒక ఉర్దూపత్రికకూడా తెప్పించుటకు సభవారిచే అంగీకరింపబడినది. చట్టములు అచ్చుచేయుటకై మరియు ప్రతిసభ్యునికి పంపుటకు తీర్మానింపబడినది ఈ గ్రంథాలయ మిప్పటికి 167 గ్రంథములచే నలంకరింపబడినది. ఇదివరకు మహారాజ రాజ శ్రీ బ్రహ్మ తుంగతూరి నరసింహారావు వకీలు వమోదె ఆహమరుగారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధినిగురించి మరియు నిలయస్థాపనవిషయమై చాలావరకు మృదుమధురతైలిని ఉపన్యసించినారు. తదనంతరం సభాధ్యక్షులవారి ఆమనంతరేణి వారిప్రతినిధిగ వారి అభిప్రాయమును ఉపాధ్యక్షులవారు ఉపన్యసించి నిలయనిర్మాణమువారు మహాన్ముఖిగ నెరవేర్చెదరని నెలపు యిచ్చిరి. సభికులందరు సభాధ్యక్షులవారి శ్రేయోభివృద్ధికి భగవంతుని ధ్యానించుచు నేటిసభ ముగింపబడినది.

అక్షింతల లక్ష్మీనారాయణ

కార్యదర్శి.

మార్కపురం తాలూకాబోర్డు

గిద్దలూరునందు జూలై 21-వ తేదీ పగలు 2 ఘంటలకు జరుగవలయు సభను అవసరపరిస్థితులచే ఆనాడు పగలు 12 ఘంటలకు జరుపబడునని అధ్యక్షులచే పంపబడిన నోటీసును ఆనాడు అచట చేరినమొంబగు చూచుకొని టీవల్లకు మార్చి లగా యతు బీతము లంకకుండుట, కొందరు దురదృష్టులకు మార్చిబీత ములుకూడా ముట్టకపోవుట, బోర్డువారితీర్మానము లొక కొన్ని ఆచరణలో... లేకపోవుట ఇత్యాది విషయములకు కొందరు మొంబుచే అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబందుకొని, విద్య కొరకు వెచ్చించుద్రవ్యము సాధకమందుట, క్రయమును కొంత తగ్గించుట, యిందుకొరకు కొందరు మొంబుచే ప్రవేశపెట్టుబడిన తీర్మానములు చర్చచేయుటకు ఈతూరికూడ అవకాశ ముండ దేమోయను సంశయముతో మొంబుందరు 12 ఘంటలకే నిర్ణీత ప్రదేశము చేరిరి. కాని మొదట ఉద్దేశించినట్లే యథావిధిగ 2 ఘంటలకే అధ్యక్షులు మ-రా-రా-శ్రీ, కే. శరభారెడ్డిగారు యం. యల్. సి. అధిపత్యముకింద సమావేశమై ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరముల విషయముగ అధ్యక్షులకును మొంబరు అ. వెంకటేశ్వరసంహంగారిని యీ క్రిందివిధముగ ఉత్తరప్రత్యుత్తర ములు జరిగెను.

మొంబరు:—అయ్యా, కొన్ని ప్రశ్న పత్రములకు జవాబు ఇయ్యలేదు. దయచేసి యిప్పించండి.

అధ్యక్షులు:—జవాబులు నిదానముగా అందుకొన వచ్చును. నేను ఫారెస్టుకమిటీసమావేశములకు వెళ్లవలెను. త్వర గా పనిజరుగనిండు.

మొం:—తమ కళ్యంతరము కల్గింతుగాని శ్రమ యి చ్చుటగాని మా అభిప్రాయముకాదు. నేటి కార్యక్రమములో ముఖ్యము అడ్మినిస్ట్రేషన్ కోర్టు, దానిని ముగించి మిగతకార్య విధానము ఆపియుంచవచ్చును.

అ:—కానివ్వండి అని ముక్తసరిగా చదివినపించబడిన 1923.24 సం. పాలనావిభాగ ఆమోదించినతోడనే మరియొక రోడ్డు యెట్టి మొటును ప్రవేశపెట్టిరి.

మొం:—కార్యవిధానము సాగించుట కవకాశము కల దేని మొంబుచే నోటీసు ఇయ్యబడిన తీర్మానము లున్నవి. అవి తొలుత ప్రస్తావించుకొనుటకున్నాను.

అ:—కొంచెమాలోచించి,మిరుపంపినతీర్మానము నేను ప్రవేశపెట్టును. కానలసియున్న గవర్న మొంబుకు వ్రాసికొన వచ్చునని యిదివరకే ఆర్డర్ ఇచ్చియున్నాను.

మొం:—అయ్యా, తాము ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షు లగుటచే ఈ విషయమున మేము గవర్న మొంబువారికి వ్రాసి కొనుట సమచిత్తముగలేదు. మేమే మాగ్నాంతరము వెదకుకొన వలసియుంటుంది. ఆర్డర్ దయచేయుదురా?

అ:—ఇదివరకే పంపియున్నాము.

మొం:—మాకు అందలేదు.

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపు చూచి పంపలేదా?

హె:—తాము యింధార్ను యివ్వమనలేదు గనుక పంపలేదు. లాజ్డి అనివార్యులచే రికార్డులో నుంచితినీ.

అ:—మొంబుచే ప్రమాచి మేముచెప్పనదే ఆర్డర్ గ భావించి గవర్న మొంబువారికి వ్రాసికొనవచ్చును. అని మరల రోడ్డుయెట్టి మొంబువిషయం ప్రస్తావించిరి.

మొం:—ఈవిషయమున గవర్న మొంబువారికి వ్రాసి కొనుట మా అభిమతముకాదంటిమే. పోనీ దయచేసి ప్రశ్నపత్ర ములకు జవాబు దయచేయుదురా?

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపుచూచి యేమిటాపొన్నలు?

హె:—నాకు తెలియదు. కాకితమేమియు రాలేదండీ.

మొం:—నేను 12 లేక 18 తేదిన టిప్పాలవ్వారా పంపివానండీ.

హె:—అలగాయరు బప్పలు అధ్యక్షులహావివదనే యున్నవి ఆఫీసుకు రాలేదు.

అ:—తొందరపనులవల్ల తీరిక లేక చూచుటసంభవింపలేదు.

మొం:—పోనీ కొద్దికాలములకింద సోదరభ్రాతృలడిగిన ప్రశ్నలకును జవాబులేదులే.

అ:—హెడ్ క్లర్కువైపుచూచి యేమిట?

హె:—వచ్చినవి జవాబు తయారుపరచితిని. వారు అడుగలేదు. నేను యియ్యలేదు.

మొం:—ఇప్పుడు దయచేయుదురా?

అ:—ఇప్పుడు మీలులేదు. మాకు జరూరుపను లున్నవి అని మరల రోడ్డుయెట్టి మొంబువిషయం ప్రస్తావించిరి.

మొం:—తొందరపనులన్న ఆపవచ్చును. అవసర మేమి యు లేదంటిమే.

అ:—కానివ్వండి. నేను వెళ్లవలసియున్నది. ఈయెట్టి మొంబువిషయ మేమి?

మొం:—అయ్యది శాంక్ష కోచేయ మీలుండుదు. అని కారణము చెప్పబోవుమండ.

అ:—మీలు లేదండీ. అని మరియొకమొంబరు మొగల్ మహ్మదుచేగుగారివైపుచూచి తమఅభిప్రాయము చెప్పండి అని అడుగగా వారు శాంక్ష కోచేయవచ్చు ననిరి.

మొం:—అయ్యా, త్వరపడి శాంక్ష కోచేయవలదు. చర్చ వినమన్న వోటయినను తీసికొనండి.

అ:—నేను వినను. వోటుతీసికొనును. వోటు తీసికొను ట లేకపోవుట నాయువ్వమేకాని మీ రడుగకూడదు.

మొం:—మొంబులంపిన తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టక పోతిరి. చర్చఅయినను వినకపోతిరి. చివరకు వోటుఅయినను తీసికొనకపోనది. ఇంతిరిమ జనమేనా?

అ:—అవును. అంతే అని పేపర్లుచదువ నారంభించి వారికి తోచినట్లు పరిష్కరించుచుండిరి.

మొంబులకొందరు శాంక్ష కోచేయవచ్చుననియు మరికొం దరు చేయరాదనియు వారివారికితోచినట్లు చెప్పకొనుచుండిరి. ప్రవేశపెట్టిన విషయము లెవ్వి? ఆమోదించినవారెందరు? వ్యతి రేకులెందరు? పర్యవసాన మేమిటి? అని గుర్తించుటకే మీలు లేకపోయెను. ఇట్లు కొంతవరకు జరిగినవెనుక మరల అధ్యక్షులు నేను జరూరుగా వెళ్లవలెను. తా మీస్థానముననుండి పనిజరిగించుడని హెచ్. యం. డి. మహ్మదుచేగుగారిని కోరిరి

వారు మొంబులందరు ఒప్పనిది నేనెట్లుజరుపగలను? వారందరు యివ్వవలసిన వచ్చెదననిరి. మొంబులయివ్వవలసినదేగాక యెవరితో నిమిత్తములేక మీరే అన్ని జవాబుదాటలు వహించి పని జరుపు చున్నార. అందు మరియొకప్రమేయ మెందుకనిరి. అంతేట అధ్యక్షులే యథాస్థాన వధిష్ఠించి 10.15 నిమిషములలో కార్యమును ముగించిరి. తాలూకాబోర్డువారి యీ సమావేశము యారీతిగా పూర్తిఅయినది. యీచర్చ సమృత్తికాని మొంబుల సాధనాంతరము మున్ముందు కాననగునగాని పదవి లభించిన మీద ప్రజాప్రతినిధులు తమ యెన్నికదారులట్లు నెట్టిభావము తో నుందుకో కనుగొనుటకు చక్కటిమార్గ మేర్పడినది.

ఒక వోటు రు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాత్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతనెద్యము, తమా సాలు విచిత్ర విసేదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కీరములేని తలకాయచేత మాడిలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిట్టుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ ములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888-8 పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs.as. Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. 0 10
3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0
4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4
5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM. 1490 29 Hummum Street, Fort Bombay.

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై నెల 30-వ తేదీ బుధవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-1	ర 85-0-0	మొంబులు 45-0-0	మొంబులు, వరక
లియ్యము బస్తా			
మనుమ రెనాలి	ర 48 గలది	ర 18-0-0	14-0-0
నెల్లూరి	ర 16-8-0	17-0-0	
డిల్లీ	ర 16-8-0	17-0-0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-1	ర 8-12-0	9-0-0	
నవ్వులు	ర 24-0-0	26-0-0	

(2) వస్తు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-1	ర 205	ర 11-0-0	ర 12-0-0
సెనగలు	ర 10-12-0	11-8-0	
సెనగలు	ర 10-12-0	11 4-0	
మినుములు	ర 12-8-0	18-12-0	
ఉలము	ర 9-4-0	10-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-1	ర 160-0-0	170-0-0
నెయ్యి మ 1-1	ర 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం నేరునెనగవచ్చుబా 1-1	ర 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము	ర 55-0-0	58-0-0
నేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-1	ర 142 మి.నె.నూనె	185
అమాదము నూనె బా 1-1	ర 175-0-0	177-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాచుపసుపు బా 1-1	ర 205-0-0	210-0-0
కూరపసుపు	ర 140-0-0	160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు)బా 1-1	ర 90-0-0	130-0-0
గుంటూరుపాచుకట్టు నీలిమందు మనుగు 1-1	ర 45, 50	
కాళనా నీ పాచుకట్టు	ర 60, 70	
రెల్లు బా 1-1	ర 85-0-0	50-0-0
శింకలం బా 1-1	ర 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-1	ర 85-0-0	86-0-0
చదరం	ర 84-0-0	87-0-0
రత్నం	ర 84-0-0	88-0-0

(6) లోహములు

కెండి 100 కులంక	ర 73-0-0	82-0-0
బంగారము, కులము 1-1	ర 25-6-0	25-8-0
సకరము 1-1	15-10-8	
ఇత్తడి బా 1-1	ర 280-0-0	285-0-0
రాగి డిటా	ర 820-0-0	885-0-0
అస్కా చక్కర బ 1-1	ర 41-8-0	42-4-0

(7) రంగులు ఎలిజరైను

అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	ర 85-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా
సింహం	డిటా	డిటా
గుర్రం	డిటా	ర 88-0-0

చేంబర్లెన్ గారి వెయిన్ బామ్ వార నెవ్వలు, నడుము గొప్పి, కాలినగాయములు కలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును. అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును.

కలరామాత్రలు

డబ్బి 1-1 12 మాత్రలు వెల రు 0-6-0. కలరా నేగులకే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. కలరా కలిగిన వెంటనే మందును తినుట అత్యవసరము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృత తాంజీవము

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి, ఓంటితలనొప్పి పెంటనే బోవును. అమ్మతాంజీవం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రను నేవించిన తల్లెవారి పెండువిరేచన ములుకాకవు. వికారము నైత్యములేదు చేపొళముచేర్చబడలేదు.

నుఖభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0

బలమునకు ధాతువుప్టికి యూనానివైద్యు దీనిన విశేష ముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

కఫహరిచూరము

ఇన్ని డబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు. 2-0-0

ఈ చూరము కఫహరికలచే చేయబడినది. దిగ్గు, ఉబ్బునూ, కాపిసూ, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి విగుల ఉపయోగించును. దీని పెంటనుంచుకోవట మంచిది.

గజ్జికి తైలము

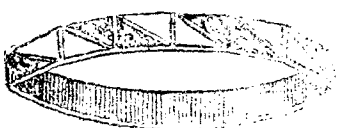
వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జీల మొదలగునవి నశించును. తద్వక్పనిచేయును. వెలకన్న పోష్టభిర్య లధికమగును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమ్మతాంజీవం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆర్ధరు చిన్నదియైనను లేక పెద్దదియైనను మిక్కిలి శ్రద్ధతో చేయబడును

పట్టెలుతీర్చిన దైమండుగాజులు

3 న-7 సవములలో తయారగును జత 1 కి చేదారము సహా మజారి రు. 10.

బోలు చేతిగొలుసులు

4 న-8 సవములలో తయారు చేయవచ్చును. తయగు సహా మజారి జత 1 కి రు. 14

గెట్టి గొలుసులు

5 న-10 సవముల వరకు తయారు చేయవచ్చును జత 1 కి మజారి రు. 10, 15 వరకు గలదు.

(4) 172 పుటల మా అందమైన త్యాటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలకర్తలు, 25 చైనాబజారుగడ్డ మద్రాసు.

ఇ న నా ఫె లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చును

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని లేయాకు రబ్బరు తోటలలో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారిణిని జెట్టియం దుంచుకొనుదు. ప్రతిగృహమునందును ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అతి స్వల్పకాలములో కుదుర్చగల వచ్చుక మైన ఔషధము. చేమానందుడు ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానియక అటంకపడకుటకు రాత్రిపూట ఒకమాత్ర, ఉదయము ఒక మాత్రచొప్పన, పుచ్చుకొనినచాలును. మలేరియాజ్వరము రానేరదు.

పసిడిడ్డలకు ద్రవముగానున్న ఇసనాఫెలిని వాడుదు

ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనుకు సోల్పజంటు,

Gorio Ltd, Post Box 59, Fort Bombay.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది !!

పాశ్చాత్య పెంటటాచలపండితులు వారి లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు:—ఈ దివ్యౌషధము మిక్కిలి విలువైనదనకనూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన కనకములకలచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధమువీడవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోష్టభిర్య చేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగుత కలుపబడినది ఆత్మర్యులవగు గుణమిచ్చును.

వృద్ధరాజసాయనము:—బలహీనత, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణముగే 100. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిర క్తవృద్ధి, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగామలకతైలము:—కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విశువని తలనొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు శిరో, నేత్రశోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

వృద్ధపరిహారిణి:—ఎట్టిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

వారికేలాంజనము: కండ్లలో ఎటుపు, నీళ్లుకారుట, మసక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమాయమగును 0-8-0

ఈ ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మాత్రం ఉపయోగము కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య పెంటటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

(594)

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూదేశపుమిల్లు ను బులోనున్నూ, ఖద్దరు నూలులలో నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, నకలమైనపట్టు, పున్నె, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుకేలు) మొత్తపు చేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపీళ్లు కల్పజేసినాము గనక ధరలు తెలియగోరినవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, రు. 6.0-0

మా నేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,

(1458)

రెజిస్ట్రాడ్, రక్షణభిందోరు.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారును ఏవయస్సునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుదు.

32 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన త్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతోకలిపి పొయ్యిడి కు క్షమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. రతిలో అతి శ్రమచేతస్థలనమపుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి దాక్షిణ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగునవి బలముకలుగును. వెల రు. 3-5-0 తహలాభిర్యులు ఉచితము.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోవాపరిజిల్లా)